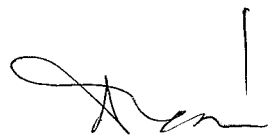

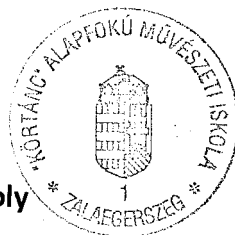
KÖRTÁNC ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2021.

Készítette: Ifj. Horváth Károly

A LARTIS NONPROFIT KFT. tagja
12/2021 (08.27) A Körtánc Alapfokú Művészeti Iskola
Zalaegerszeg, 2021. 08. 27.

**LARTIS KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS
MŰVÉSZETI NONPROFIT
KORLÁTOLT FELELŐSÉGŰ TÁRSASÁG**
8900 Zalaegerszeg, Belsőszeg u. 30.
Adószám: 20395085-2-20

Zalaegerszeg, 2021. augusztus 27.

A KÖRTÁNC ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK 2.SZÁMÚ KIEGÉSZÍTÉSE

- Az intézmény neve:** *Körtánc Alapfokú Művészeti Iskola*
- Címe:** 8900 Zalaegerszeg, Landerhegyi u. 21.
- Az intézmény OM azonosítója:** 102 472
- Az intézmény típusa:** *alapfokú művészeti iskola*
- Az oktatás munkarendje az intézményben:** *Valamennyi művészeti ágon, tanszakon és évfolyamon nappali*
- Az intézmény alapítója:** *L'ARTIS Környezetvédelmi és Művészeti Közhasznú Társaság, 8900 Zalaegerszeg, Kispest u. 7.*
- Az alapítás dátuma:** *1999. július 10.*
- Az intézmény fenntartója, felügyeleti szerve:** *LARTIS Környezetvédelmi és Művészeti Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság*
- Címe:** *8900 Zalaegerszeg, Belsőszeg u. 30.*
- Az intézmény vezetője:** *Az iskola igazgatóját határozott időre a felügyeleti szerv taggyűlése nevezi ki.*
- Az intézmény működési területe:** *Zalaegerszeg Megyei Jogú Város területe, valamint Zala megyében felsorolt telephelyek.*
- Az intézmény gazdálkodási formája:** *Önállóan gazdálkodó költségvetési szerv. Az intézmény éves költségvetését a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó rendszeres támogatást nyújt az intézmény működéséhez. Az iskola szakmailag önálló nevelési oktatási intézmény.*
- Az intézmény évfolyamainak száma:** *12 évfolyam (2 év előképző, 6 év alapfok, 4 év továbbképző)*
- Az intézmény alapfeladata:**
8520	<i>alapfokú oktatás</i>
85203	<i>alapfokú művészetoktatás</i>
85203 1	<i>alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágban</i>
85203 2	<i>alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ágban</i>
- Az intézményben nem nyilvános iskolai könyvtár működik 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján. Az iskolai könyvtár biztosítja az intézmény valamennyi telephelye és ugyanazon fenntartó alá tartozó intézmények számára a szakmai anyagokhoz való hozzáférést.
- Az intézménybe felvehető maximális tanulólétszám:** 3270 fő
- Az intézmény székhelye:** *Zalaegerszeg, Landerhegyi u. 21.*
- Az intézmény telephelyei:**
1. 8992 Bagod, Kossuth u. 15.
 2. 8981 Gellénháza, Iskola. u. 1.

3. 8991 Teskánd, Rákóczi u. 31.
4. 8945 Bak, Rózsa F. u. 37/a
5. 8924 Alsónemesapáti, Kossuth u. 23.
6. 8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 17/21.
7. 8900 Zalaegerszeg, Szivárvány tér 1/3.
8. 8960 Lenti, Vörösmarty u. 30.
9. 8918 Csonkahegyhát, Fő út 24.
10. 8925 Búcsúszentlászló, Széchenyi u. 4.
11. 8921 Zalaszentiván, Kinizsi Pál u. 2.
12. 8900 Zalaegerszeg, Iskola u. 1.
13. 8960 Lenti Templom tér 5.
14. 8900 Zalaegerszeg, Köztársaság útja 68.
15. 8900 Zalaegerszeg, Varkaus tér 1.
16. 8900 Zalaegerszeg, Zárda u. 21-25.
17. 8790 Zalaszentgrót, Batthyány Lajos utca 9.
18. 8900 Zalaegerszeg, Békeligeti u. 6.
19. 8741 Zalaapáti, Deák Ferenc u. 2.
20. 8923 Nemesapáti, Jókai utca 1.
21. 8999 Zalalövő, Rákóczi utca 1.
22. 8995 Salomvár, Kossuth utca 5.
23. 8973 Csesztreg, Dózsa György út 1.
24. 8900 Zalaegerszeg, Kis utca 6.

Művészeti ágak száma: 4

1. Táncművészet
2. Színművészet és bábművészet
3. Képző- és iparművészet
4. Zeneművészet

Táncművészeti ágon: *néptánc, modern tánc, társastánc és klasszikus balett tanszakon*

Szín-és bábművészeti ágon: *dráma, színjáték és bábjáték tanszakon*

Képző- és iparművészeti ágon: *szobrászat, festészet, bábkészítő, bőrműves, fatárgykészítő, fémműves, kézművesség, makett-és papírtárgykészítő, textil, tűzzománckészítő, grafika, média tanszakon*

Zeneművészeti ágon: *népzene; hegedű, brácsa, bőgő, furulya, gardon, citera, duda, koboz, tambura, tekerő, népi ének, népzenei ismeretek tanszakon*

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

A felsorolt tanszakok a jelentkezések függvényében indulnak az adott tanévben. A tanszakok indításáról az intézmény igazgatója dönt.

Az Intézmény székhelye:

Zalaegerszeg, Landerhegyi u. 21.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc, klasszikus balett:	650 fő
Szín-és bábművészet:	dráma, színjáték, bábjáték:	40 fő
Képző- és iparművészet:	szobrászat, festészet, bábkészítő, bőrműves, fatárgy-készítő, fémműves, kézművesség, makett- és papírtárgy- készítő, textil, tűzzománc-készítő, grafika, média:	20 fő
Zeneművészet:	népzene, hegedű, brácsa, bőgő, furulya, gardon, citera, duda, koboz, tambura, tekerő, népi ének:	50 fő
Összesen:		760 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

Telephelyei:

1. Bagod, Kossuth u. 15.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc, klasszikus balett:	80 fő
Összesen:		80 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

2. Gellénháza, Iskola. u. 1.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc, klasszikus balett:	50 fő
Összesen:		50 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

3. Teskánd, Rákóczi u. 31.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc,	
	klasszikus balett:	50 fő

Összesen: 50 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

4. Bak, Rózsa F. u. 37/a.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc,	
	klasszikus balett:	80 fő

Összesen: 80 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

5. Alsónemesapáti, Kossuth u. 23.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, társastánc, modern tánc,	
	klasszikus balett:	100 fő

Összesen: 100 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

6. Zalaegerszeg, Szivárvány tér 1/3.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, társastánc, modern tánc,	
	klasszikus balett:	75 fő

Képző- és iparművészet:	szobrászat, festészet, bábkészítő,	
	bőrműves, fatárgy-készítő, fém-	
	műves, kézművesség, makett- és	
	papírtárgy-készítő, textil, tűz-	
	zománc-készítő, grafika, média:	50 fő

Zeneművészet:	népzene: hegedű, brácsa, bőgő,	
	furulya, gardon, citera, duda,	

koboz, tambura, tekerő, népi ének: 20 fő

Összesen:

145 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

7. Zalaegerszeg, Kosztolányi út 17/21.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, társastánc, modern tánc, klasszikus balett:	75 fő
Zeneművészet:	népzene: hegedű, brácsa, bőgő, furulya, gardon, citera, duda, koboz, tambura, tekerő, népi ének:	20 fő

Összesen:

95 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

8. Lenti, Vörösmarty utca 30.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, társastánc, modern tánc, klasszikus balett:	80 fő
Szín-és bábművészet:	dráma, színjáték:	50 fő

Összesen:

130 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

9. Csonkahegyhát, Fő út 24.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc, klasszikus balett:	50 fő
---------------	---	-------

Összesen:

50 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

10. Búcsúszentlászló, Széchenyi u. 4.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc, klasszikus balett:	80 fő
---------------	---	-------

Összesen:

80 fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző).

11. Zalaszentiván, Kinizsi Pál u. 2.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc,	
	klasszikus balett:	80 fő

Összesen: **80 fő**

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

12. Zalaegerszeg, Iskola u. 1.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc,	
	klasszikus balett:	100 fő

Összesen: **100 fő**

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

13. Zalaegerszeg, Köztársaság útja 68.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc,	
	klasszikus balett:	80 fő

Összesen: **80 fő**

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

14. Zalaegerszeg, Varkaus tér 1.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc,	
	klasszikus balett:	80 fő

Zeneművészet:	népzene: hegedű, brácsa, bőgő,	
	furulya, gardon, citera, duda,	
	koboz, tambura, tekerő, népi ének:	20 fő

Szín-és bábművészet:	dráma, színjáték:	50 fő
----------------------	-------------------	-------

Összesen:

150fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

15. Zalaegerszeg, Zárda u.21-25.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc, klasszikus balett:	80 fő
Összesen:		80fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

16. Lenti, Templom tér 5.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc, klasszikus balett:	100 fő
Szín-és bábművészet:	dráma, színjáték:	50 fő
Összesen:		150fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

17. Zalaszentgrót, Batthyány Lajos utca 9.

Felvehető létszám:

Táncművészet:	néptánc, modern tánc, társastánc, klasszikus balett:	260 fő
Szín-és bábművészet:	dráma, színjáték:	150 fő
Képző- és iparművészet:	szobrászat, festészet, bábkészítő, bőrműves, fatárgy-készítő, fém- műves, kézművesség, makett- és papírtárgy-készítő, textil, tűz-	

zománc-készítő, grafika, média: 50 fő

Összesen:

460fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

18. 8900 Zalaegerszeg, Békeligeti u. 6.

Felvehető létszám:

Táncművészet: néptánc, modern tánc, társastánc,

klasszikus balett:

60fő

Összesen:

60fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

19. 8741 Zalaapáti, Deák Ferenc u. 2.

Felvehető létszám:

Táncművészet: néptánc, modern tánc, társastánc,

klasszikus balett:

50fő

Összesen:

50fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

20. 8923 Nemesapáti, Jókai utca 1.

Felvehető létszám:

Táncművészet: néptánc, modern tánc,

80fő

Összesen:

80fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

21. 8999 Zalalövő, Rákóczi utca 1.

Felvehető létszám:

Táncművészet: néptánc, modern tánc,

150fő

Összesen:

150fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

22. 8995 Salomvár, Kossuth utca 5.

Felvehető létszám:

Táncművészet: néptánc, modern tánc,

50fő

Összesen:

50fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

23. 8973 Csesztreg, Dózsa György út 1.

Felvehető létszám:

Táncművészet: néptánc, modern tánc,

80fő

Összesen:

80fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

24. 8900 Zalaegerszeg, Kis utca 6.

Felvehető létszám:

Táncművészet: néptánc, modern tánc,

80fő

Összesen:

80fő

A nevelés és oktatás mind a négy művészeti ágon és azok tanszakjain, a székhelyen és valamennyi telephelyen 12 évfolyamon zajlik (2 év előképző, 6 év alapfok és 4 év továbbképző)

Mindösszesen:

3270 fő

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

A közneveléssel kapcsolatos általános jogszabályok:

2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről

a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény,

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.

229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

326/2013. (VIII.30) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

Az alapfokú művészetoktatási intézmények struktúrájával, cél- és feladatrendszerével, tartalmi szabályozásával kapcsolatos jogszabály:

3/2011.(I.26) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletet módosításáról.

Az intézmény tanszakainak elnevezése a kifutó tanterv alapján: néptánc, modern-kortártánc, színjáték, festészet Az intézmény tanszakainak elnevezése a 2011/2012-es tanévben bevezetésre kerülő tanterv alapján: klasszikus balett, néptánc, színjáték, grafika és festészet, hangszeres (vonós, pengetős, akkordikus, ütős) tanszak.

BEVEZETŐ

A követelmény és tantervi program szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában

1. A köznevelési törvény 46.§ (3) bekezdése kimondja,

2. A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy

a) képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeit figyelembe véve - az e törvény

2. § (1) bekezdésében meghatározott jogát szabadon érvényesítve - továbbtanuljon, továbbá alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében.

3. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja a művészeti-kulturális műveltség azon elemeit, továbbbepíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. A követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészetoktatási intézménynek teljesítenie, biztosítania kell.

4. A követelmény és tantervi program a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységes alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.

Lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére.

Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez – átlagos feltételek mellett – a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is. A követelmény és tantervi program lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok, ezen belül a helyi tantervek kidolgozását, melyeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeként kezel.

Alapelvek, célok

1. Az alapfokú művészeti iskola a művészeti ágak iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.
2. A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.
3. Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van. A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterület fejlesztéséhez. A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a művészeti terület szerinti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.
4. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

Az intézmény jövőképe

Amelyik intézményben van valódi jövőkép, ahol a jól kiválasztott jövőképet a szervezet minden tagja megértette és magáévá tett, ott az emberek általában kitűnően dolgoznak, tanulnak, és nem azért, mert erre utasítják őket, hanem azért, mert ők is ezt akarják.

A művészeti nevelés eredményeként a jövőképünkben egy olyan felnövő generáció jelenik meg, amely nyitott, toleráns, kreatív, érzékeny a szép iránt, emberi és örömteli teljes életet él, a művészetek iránt fogékony.

Bízunk abban, hogy tanítványaink közül egyre többen választják élethivatásuknak a művészeti pedagógiai-előadói tevékenységet, szereznek középfokú, vagy felsőfokú szakirányú diplomát. Jövőképünkben hivatásos és amatőr együttesek műsorai, színházi előadások és kiállítások is szerepelnek, amelyre volt diákjainktól kapunk meghívást.

Törekszünk arra, hogy pedagógusaink, művészeink hosszú távon megtalálják számításaikat, és érzelmileg is kötődjenek iskolánkhoz. Szakmai pályájuk, karrierjük építésben az iskolavezetés érdekelt, a személyes sikerek elérésének támogatása mellett elkötelezett.

Jövőképünkben szerepel egy dinamikusan fejlődő intézmény, amely minőségi munkájával jelentős szerepet tölt be a régióban mind a nevelő-oktató munka, mind pedig a kultúráközvetítő szerepe által.

Az alapfokú művészetoktatási intézmények minősítése eljárása során törekszünk arra, hogy a kiváló minősítést érjünk el, minden pedagógus sikeresen teljesítse a pedagógus II fokozat követelményeit és minél több pedagógus érje el a mesterfokozatot.

Nyitott és befogadó, a változásokra reagálni tudó, megújulni képes, lendületes iskolát szeretnénk a jövőben is biztosítani minden érdekelt fél számára. Pedagógiai Programunk tartalmi szabályozása a jövőképünk megvalósulását szolgálja.

NEVELÉSI PROGRAM

Készült a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 7-9. § alapján

I. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei

1.1. Gyermekközpontúság Az iskolában folyó szerteágazó tevékenységrendszer, valamint a pedagógiai munka középpontjában a gyermek személyiségének alakítása, fejlesztése áll. A művészeti nevelés a lelki egészség, a lelki életminőség megőrzésének és fejlesztésének az eszköze.

1.2. Esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód

Minden gyermeknek egyaránt joga van tanuláshoz, a megkülönböztetés nélküli bánásmódhoz. Az esélyegyenlőség egyenlő bánásmód megvalósításának kiemelt feladatai:

- sajátos, a partnerek igényeit figyelembe vevő tanterv szerint folyó a képzés
- integrált oktatás
- a hátrányos helyzetű, valamint a nehezebben haladó tanulók felzárkóztatása, differenciált oktatás speciális felkészültségű, a hátrányos helyzetből adódó problémákat ismerő és kezelni tudó, több éves tapasztalattal rendelkező pedagógusok alkalmazása.

1.3. Demokratikus légkör

Az eredményes munkavégzés feltétele a demokratikus munkakapcsolat, amely a pedagógusok, és iskolavezetés, a szülők, és a gyermekek együttműködésével valósul meg. A demokratikus munkavégzés, a szabad véleménynyilvánításon, az építő jellegű viták, a kreatív gondolkodást, egyéni ötleteket támogató szemléleten, egymás kölcsönös tiszteletén, a rendszeresen egyeztetésen és információáramláson, a közös döntéshozatalon alapul.

Az iskolánkban folyó oktatási folyamatok demokratizmusa abban áll, hogy:

- mindenki számára közös szakirányú műveltséget, közös kommunikációs alapot nyújt
- tekintetbe veszi az egyéni igényeket, fejlettséget és fejlődési sajátosságokat, az érdeklődést és a pályairányultságot,
- szavatolja az átjárhatóságot
- csökkenti az indulási hátrányokat, lehetővé teszi a tanulók képességeinek kibontakoztatását

1.4. A tanár személyes hatékonysága, az élményt nyújtó oktatás

Melynek feltételei:

- a gyermekek tisztelete, szeretete,
- a nyugodt következetes, kiszámítható nevelői magatartás,
- a magas szakmai felkészültség és kreativitás, a folyamatos önképzés, a sikerorientáltság. A pedagógus személyes példa legyen az általános erkölcsi és művészeti értékek közvetítésében. Magas szintű empátiás és kommunikációs képességekkel, jó önismerettel rendelkezzen.

1.5. Befogadó, egyéni fejlődést támogató attitűd

A befogadó nevelésnek az a célja, hogy szélesítse az oktatáshoz való hozzáférés lehetőségét, és hozzásegítse valamennyi tanulót a tanulásban való teljes részvétel lehetőségéhez, különösen azokat, akik esetében fennáll a kirekesztés veszélye saját képességeik kiteljesítésekor.

A befogadás a tanulóknak sokkal szélesebb körét érinti, mint csupán azokat, akiknek sajátos nevelési igényeik és szükségleteik vannak.

Bármely olyan tanulóra is vonatkozik, akiknél fennáll a veszélye az oktatási-nevelési lehetőségekből való kirekesztésnek, s akik így esetleg kudarcot vallanak az iskolában.

Támogatjuk valamennyi tanuló és szülei részvételét az oktatási-nevelési döntéshozatal folyamatában. Ez magába foglalja azt is, hogy bevonjuk a tanulókat a saját tanulásukkal kapcsolatos döntésekbe, és hogy támogatjuk a szülőket abban, hogy megfelelő információ birtokában tudjanak (fiatalabb) gyermekeik javára döntést hozni. Egyes tanulók esetében (például azoknál, akiknek esetleg az átlagnál összetettebb tanulási igényeik és szükségleteik vannak), akik saját tanulási folyamatukhoz koncentráltabb megközelítést igényelnek, Egyéni Fejlesztési Tervet vagy hasonló egyénre szabott tanítási programot kell kidolgozni.

Az iskola feladatrendszerében, és értékelési eljárásaiban felkészült a befogadó intézményi gyakorlatra az alábbiak szerint:

- a tanulást segítő tanári értékelést alkalmazunk, amely nem bélyegzi meg a tanulót
- holisztikus értékelési szemléletet alkalmazunk, amely figyelembe veszi a tanulás elméleti, viselkedési, szociális és érzelmi vonatkozásait is és kijelöli a tanulási folyamat következő lépéseit.

Egyéni fejlődést támogató módszerek a belső hatásvizsgálati elemek figyelembevételével

Bevált módszereink:

- differenciálás
- egyéni fejlesztés (felzárkóztatás, hátránykompenzáció, tehetséggondozás)
- versenyre felkészítő program
- műhelymunka

A szervezeti kultúra tényezői: a tudásmegosztás, változáskezelés, teljesítménymenedzsment, innováció és minőségbiztosítás, partneri együttműködés, a köznevelési rendszer megújításában való aktív közreműködés, módszertani megújítás, referenciaintézményi működés, tehetségpont működés, hálózati együttműködések, szervezeti klíma, eredmények elismerése, személyes és az intézményi érdekek összehangolás, sajátos intézményi arculat kialakítása.

1.6. Autonómia

A demokratikus szemléletű iskolavezetés szakmai önállóságot, módszertani szabadságot biztosít a pedagógusok számára. Iskolánk életében egyik legfontosabb követelmény, hogy a pedagógusok alkotói kedvüket szabadon kibontakoztathassák, és nevelőegyenységükkel, alkotótevékenységükkel, kezdeményezőkézségükkel tegyék hatékonyabbá, színesebbé az oktató-nevelő munkát.

1.7. Differenciálás

Olyan pedagógiai fejlesztő tevékenység, amely a tanulók adottságaiban, környezeti tényezőikben, képességeikben gyökerezik, és összhangban áll a tanulók szorgalmának, tanulásának, eredményeinek, teljesítményeinek különbözőségeivel. A differenciálásnak érvényesülni kell a különböző családi, szociális és motivációs háttérrel, különböző képességekkel érkező tanulók esetében.

A differenciálás megvalósulhat olyan pedagógiai tevékenységek megtervezésével, amelyek folyamatosan lehetővé teszik

- a kiemelt teljesítményt nyújtók fejlődésének figyelemmel kísérését

- az esetlegesen lemaradók, kevésbé motiváltak felzárkóztatását.

A differenciált fejlesztést szolgáló, sikerélményt nyújtó tevékenységformák kialakítása (kamaraegyüttes, szólótáncos felkészítés versenyeztetés), elágazások beépítése a tantervi rendszerbe, a különböző szintű tartalmak, kiscsoportos feldolgozása és az egyéni feladatok programok tervezése, osztályozó vizsga révén egyéni továbbhaladás biztosítása szerves része képzési rendszerünknek.

1.8. Az iskola nyitottsága

Egyrészt jelenti a település, a média, más iskolák, civil szervezetek felé történő kapcsolatfelvételt, másrészt jelenti az iskolánk iránt érdeklődők számára betekintési lehetőségének biztosítását. (nyílt nap, fogadó óra, városi szintű rendezvények, versenyek, szülői értekezlet, szórólapok, közlemények)

1.9. Átjárhatóság Iskolák közötti átjárhatóság

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készítettük el programunkat, ezért iskolánk tanulói más művészeti iskolában folytathatják tanulmányaikat, illetve intézményünk átvétellel fogadhat más művészeti iskolából érkezett tanulókat.

Telephelyek közötti átjárhatóság: az évfolyamok függvényében biztosított. Az átjárhatóságot azzal is biztosítottuk, hogy minden telephelyen a működési engedélyünkben szerepeltetjük a régi és az új tanterv szerinti képzést.

1.10. Horizontális tanulás

Egyre nagyobb szerepet játszik a tanulás során az elektronikus eszközökkel támogatott információszerezés, ezzel összefüggésben megnőtt a jelentősége az önálló ismeretszerzés és az információ feldolgozási képességek fejlesztésének, az információk közötti összefüggések felismerésének. A művészetoktatás terén az asszociáció, a felfedezés és a reflexió módszereit alkalmazzuk.

II. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka általános céljai

Nevelési értékeink közvetítése, a következők szerint

- a művészetpedagógiai eszközeivel a hagyományörzés, nemzeti identitástudat erősítése,
- a „tisztá forrásból merítés” elve szerint évszázados értékek közvetítése, átörökítése,
- gyermeket tanítunk és nem tantárgyat, a hasznosítható tudás megszerzésének előtérbe állítása a személyiség sokoldalú fejlesztése
- önállóság, öntevékenység, motiváció, alkotó részvétel a tanulásban,
- a műveltség megszerzésének kíváncsi, továbbtanulási aspirációk, folyamatos önművelés,
- nyitottság az újra, rugalmasság, kreativitás, leleményesség, a másság elfogadása, tolerancia,
- autonómia, önellfogadás, önértékelés,
- fegyelmezett kitartó tanulás,
- a gondolkodás, a problémamegoldás, a tanulói tevékenység előtérbe állítása,
- kooperáció másokkal, együttműködési készség,
- a befogadó attitűd kialakítása és átadása,
- a hálózati tanulás és együttműködés kialakítása és támogatása.

Mindezek alapján:

- A választott szakon belül nyújtson speciális művészeti ismereteket és az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével, járuljon hozzá a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.
- Alakítsa ki a kultúra iránti nyitott magatartást, az esztétikai érzékenységet, neveljen a művészetek befogadására, értésére és művelésére.
- Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi érintkezésben és kommunikációban a toleráns magatartásra.
- Ismertesse meg a regionális területek művészetének alapvető ismeretanyagát és technikáit.
- Alapozza meg a művészi kifejezőkészségek kialakítását, bontakoztassa ki a tanulók alkotó fantáziáját, és fejlessze improvizációs készségüket.
- Készítse fel képességeik alapján, érdeklődésük és a társadalmi igények figyelembevételével a növendékeket a szakirányú továbbtanulásra, illetve művészeti önképzőkörök, együttesek munkájába való bekapcsolódásra.
- Irányítsa a tehetséges növendékeket hivatásos pályára, a továbbképző osztályainak folytatására, illetve művészeti alkotó csoportok életbe való bekapcsolódásra.
- Működjen együtt más intézményekkel a kulturális és művelődési feladatok ellátásában.
- Lehetőség szerint létesítsen cserekapcsolatot más (esetleg külföldi) művészetoktatási intézményekkel, amatőr együttesekkel, képzőművészeti csoportokkal
- Törekedjen a társművészetekkel való együttműködésre, kapcsolattartásra.
- Járuljon hozzá ahhoz, hogy a gyermekek e nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és általában a művészetek iránt.
- Adjon teret a gyermeki fantázia kibontakozásának, a tanulók kreatív megnyilatkozásainak, fejlessze improvizációs készségüket.
- Időtálló értékek közvetítése révén járuljon hozzá a gyermekek ízlésének, kritikai érzékének fejlesztéséhez.
- Alakuljon ki a tanulóknál a világ megismerésének az igénye, igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
- Nevelési céljaink fontos eleme a szülőföld megismertetése, a hazaszeretet érzésének kialakítása, megerősítése, emlékeink, hagyományaink tisztelete, ápolása, megbecsülése, egészséges nemzeti önbecsülés.
- Jellemezze tanulóinkat nyitottság és tolerancia más népek, fajok, kultúrák, szokások iránt.
- Legyen tanulóink sajátja az alkotmányosság, a törvényesség tisztelete, az emberek egyenlőségének elismerése, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása.
- Legyenek érdeklődők a társadalmi jelenségek és problémák iránt, legyen igényük a közéletiségre, a közösségi tevékenységre, a demokrácia érvényesítésére.
- Alakuljon ki a tanulóknál a befogadó attitűd, ismerjék meg a másféle szociális és kulturális háttérrel rendelkező társaik problémáit, legyenek nyitottak, megértők és segítők a lemaradókkal szemben.
- Alakítsa ki az égető vágyat a tudás megszerzésére, alakuljon ki a belső motiváció a feladatok megvalósítása során.
- Alakuljon ki a folyamatos reflexió és önreflexió igénye a tanulóknál.
- Érdeklődésüknek megfelelően vegyenek részt új kezdeményezésekben, projekteknél, használják az ismeretszerzés modern eszközeit.
- Alakuljon ki az igényük arra is, hogy tudásukat, megszerzett ismereteiket másokkal is megosszák.

2.1. Stratégiai céljaink

Nevelő-oktató munkánk kiemelt stratégiai céljait az alapelvekből kiindulva határoztuk meg

- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése,
- az egységes nevelői szemlélet kialakítása,
- a következetes követelés és igényesség szerinti munkavégzés,

- az általános erkölcsi értékek, humán magatartás minták, pozitív szokásrendszerek átadása, tudatosítása,
- egyéni szabott motiválással a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése,
- a tehetséggondozás rendszerének kidolgozása és működtetése
- az iskolahasználók, illetve a pedagógusok igényeinek megfelelően az intézmény szolgáltató jellegének további erősítése,
- a társintézmények vezetőivel, munkatársaival való jó együttműködés fenntartása, közös rendezvények szervezése
- nagyobb esélyegyenlőség biztosítása,
- befogadó attitűd kialakítása minden iskolahasználó tekintetében
- hálózati tanulás rendszerének kiépítése művészeti projektek megvalósításával
- tehetségpont kialakítása
- referencia- intézményi működés kialakítása
- új típusú gyakorlóhely funkció kiépítése
- művészeti szakmai központként való működés megvalósítása, jó gyakorlatok átadásával.

2.2. Operatív céljaink

Az intézmény egészét átfogó minőségközpontú szemlélet kialakítása érdekében célunk:

- az önfejlesztés, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása,
- tudásszerzésre való igény kialakítása a tanulóknak és pedagógusban egyaránt.
- belső szakmai műhelyek létrehozása,
- új módszerek megismerésére belső továbbképzések szervezése
- szakmai versenyeken való megmérettetés lehetőségeinek biztosítása
- tanév végén minden tanuló részvételének biztosítása a színpadi bemutatókon, kiállításokon.

A tehetséggondozás hatékonysága érdekében célunk:

- a problémafelismerő, problémamegoldó képesség igényének fenntartása,
- projekt módszer alkalmazása
- a pedagógusok továbbképzése
- tehetséggondozó konferenciák szervezése
- hálózatépítés
- tehetséggondozó programok, műhelyek működtetése
- a folyamatos, személyre szabott fejlesztés megvalósítása,
- pályázatok
- komplex személyiségfejlesztő program alkalmazása,
- kutatási tevékenységet folytatunk a tehetségazonosítása és gondozása érdekében
- kiadványok publikálásával segítjük a művészeti tehetségek azonosításában és fejlesztésében részt vevő pedagógusok munkáját
- komplex személyiségfejlesztő programok kidolgozása.

Az iskolahasználók igényeihez alkalmazkodó szolgáltató jelleg erősítése érdekében célunk:

- a tanulók, szülők igényeinek (pl.: felelősségtudat, értékmegőrzés, a szép és a kulturált környezet iránti igény...) figyelembe vétele.
- megfelelő színpadi megjelenés biztosítása
- szaktáborok szervezése
- ünnepi műsorok, hagyományörző fellépések, színpadi bemutatók az együttműködő partnerek igényeihez és az oktatás rendjéhez igazodva

A horizontális tanulási lehetőségek biztosítása érdekében célunk:

- a hálózati rendszer felhasználásával, az egymástól való tanuláslehetőségének biztosítása
- a szakterület változásainak követése

- a legújabb információk beépítése a tanulásszervezési, pedagógiai gyakorlatba
- a hatékonyság növelése
- hatásvizsgálatok alkalmazása
- bevált gyakorlatok megismerése, jó gyakorlatok átvétele
- tudásmegosztás, jó gyakorlatok átadása, nyilvánosságra hozatala
- átjárhatóság biztosítása
- munkaközösségi együttműködés iskolán belül
- tanszakok együttműködése az alkotói és nevelési folyamatokban
- széles körű együttműködés külső szakmai kapcsolatokkal

A nagyobb esélyegyenlőség biztosítása érdekében célunk:

- a szociális hátrányok kompenzálása
- az integráció támogatása
- sajátos módszerek kidolgozása
- speciális tanmenetek készítése
- kreativitásfejlesztés,
- továbbtanulási esélyek növelése.

További célkitűzéseink:

iskolánk tanulói létszáma minden tanévben elérje legalább az 400 főt.

- iskolánkban dolgozzanak a környéken élő legkiválóbb szakemberek.
 - minél több pedagógus érje el a mesterfokozatot
 - a szakmai versenyeken, regionális, területi és országos tanulmányi versenyeken minden tanszak tanulói vegyenek részt.
 - évről-évre növekedjen a szakirányú tovább tanulók száma.
 - tanulóink orientálása a művészeti előadói pályára
- pedagógusaink közül legalább 1 fő rendelkezzen tehetség és fejlesztése pedagógus szakvizsgával
- minél több pedagógus vegyen részt az iskolai szintű művészeti projektek megvalósításában
 - minél több tanuló vegyen részt művészeti, összművészeti projektekben
 - a befogadó attitűd, az egyéni fejlesztés és differenciálás eredményeként a hátránnyal induló gyerekek fejlesztése kimutatható eredménnyel járjon
 - iskolánk művészeti szakmai és pedagógiai központként működjön, szakmai továbbképzésekkel segítse a környékbeli művészeti iskolák munkáját,
 - munkánk elismertetése az oktatásirányítással, a szülőkkel, szűkebb és tágabb környezetünkkel
 - sajátos arculat kiépítése, folyamatos fejlesztése, gazdagítása
 - folyamatos innováció, szakmai és intézményi szinten
 - pedagógus, vezetői és intézményi önértékelési rendszer kidolgozása, kialakítása és működtetése
 - kutatások támogatása

III. A pedagógiai nevelő-oktató munka feladatai

Az intézményvezetés tudatos pedagógiai folyamattervezést vár el a pedagógusoktól a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek megvalósítása során. A pedagógusok a tervezés dokumentumainak elkészítésekor figyelembe veszik a NAT, az alapfokú művészeti iskola tanterve, az iskola Pedagógiai Programja, Helyi Tanterve előírásait, pedagógiai tevékenységét az adott tanulói csoportra alakítva tervezi meg tanmenet, vagy a tematikus terv dokumentumaiban. A NAT előírásai alapvetően nem vonatkoznak az alapfokú művészeti iskolára, de a köznevelési intézményekre általában vonatkozó nevelési célok megvalósítása ebben az intézménytípusban is elvárható követelmény. A NAT nevelési céljai a következők: erkölcsi nevelés, nemzeti öntudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, a családi életre nevelés, a testi és lelki egészségre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség,

fenntarthatóság, környezettudatosság, pályaorientáció, gazdagsági pénzügyi nevelés, médiatudatosságra nevelés, a tanulás tanítása. A tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolódó dokumentumokban is tudatos tervezést valósítunk meg a tanulók személyiségének kompetenciáinak és kulcskompetenciáinak fejlesztése érdekében. A célok meghatározását követően határozzuk meg a feladatainkat, és választjuk ki a feladatok megvalósítását szolgáló módszereket és eszközöket. A pedagógiai folyamatok megtervezéséhez figyelembe vesszük az alapvető didaktikai szempontokat. A pedagógusok pedagógiai és szakmai módszertani felkészültségét belső tudásmegosztással és továbbképzésekkel támogatjuk.

A pedagógiai alapelvek alapján meghatározott céljaink elérése konkrét feladatok elvégzésén keresztül valósulhat meg.

3.1. Alapfeladataink:

- rendszeres értékelés, önértékelés (gyakorisága az értékelésnél meghatározott),
- rendszeres igényfelmérés (évente),
- rendszeres belső ellenőrzés,
- rendszeres továbbképzés
- feladatmegoldást segítő eszközpark kialakítása,
- érdekes, motiváló, problémamegoldó feladatok meghatározása,
- személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás,
- új módszertani utak kipróbálása
- a különböző művészeti ágak közelítése céljából közös alkotások létrehozása,
- vizsgabemutató előadások, kiállítások szervezése, technikai igényeinek biztosítása
- nyári táborozások megszervezése
- versenyekre való felkészítő program működtetése
- továbbtanulásra felkészítő program működtetése
- az oktatás körülményeinek folyamatos fejlesztése
- a szakos ellátottság 100%-os fenntartása
- hálózati együttműködés kiépítése a tehetségpontokkal, tehetségsegítő tanácsokkal, szakmai munkaközösségekkel, érdekvédelmi szervezetekkel, az oktatásirányítással, civil szervezetekkel, a szülőkkel
- továbbképzések támogatása, ösztönzése
- folyamatos szakmai fejlesztések támogatása
- a működés feltételeinek megteremtése pályázatok megírásával és megvalósításával

3.2.AZ EGYES MŰVÉSZETI ÁGAK OKTATÁSÁNAK CÉL-ÉS FELADATRENDSZERE

3.2.1. Balett tanszak

A harmonikus, esztétikus mozgás minden ember ösztönös vágya. A klasszikus balett tánctechnika egy olyan évszázadokon keresztül csiszolódott formanyelv, amely segítségével e vágy elérhetővé válik. A tudás megszerzéséhez elengedhetetlen a fegyelmezett, tudatos munka. A Vaganova metodika alapján készült tananyag alapvető szempontjai: az életkori sajátosságok figyelembevétele, az izmok megmunkálása és a fokozatosság elve a terhelésnél. A balett tanszakon belül a klasszikus balett tantárgy mellett a gyermekek megismerkedhetnek a néptánc, a történelmi társastánc, a társastánc, a modern és kortárs tánc nyelvével.

Céljaink, hogy a tanuló elsajátítsa a klasszikus balett formanyelvét. A klasszikus balett technika mellett megismertesse a gyermekeket a különböző táncművészeti stílusokkal, hozzájáruljon a tanulók személyiségének fejlődéséhez, nyitottá tegye őket más művészeti ágak irányába. Cél a művészet és ezen belül a táncművészet területén a gyermekek számára lehetőséget nyújtani arra,

hogyan önmagukat megismerjék. A tagozat hozzájárul az egészséges személyiség kialakulásához a táncművészeti tevékenység által. Az ismeretátadás, nevelés mellett az iskola felkészíti a gyermekeket az életben jelen lévő versenyekre, küzdelemre. A tanári kar célja, hogy egészséges önmagukat elfogadó, önmagukban bízó és képességeiknek megfelelően teljesítő gyermekeket bocsássonak útjukra. Olyanokat, akik önismeretük révén biztonsággal el tudják dönteni, hol kezdődnek és meddig terjednek adottságaik és képességeik, milyen lehetőségekkel és korlátokkal kell számolniuk.

Feladataink:

- A balett tanszak elsődleges feladata a pozitív megerősítés, a gátlások leküzdése, a testtudat a testkép elfogadása, a tehetséges gyermekek felkarolása, a közös munka sikerének értéke.

Ismeresse meg a tanulóval

- a klasszikus balett lépésanyagát
- a táncstílusok sokféleségét
- a különböző tánc technikák mozgásformáit
- a tánc történetét

Fejlessze a tanuló

- ritmusérzékét
- koordinációs képességét
- mozgásemlékezetét
- testi-lelki teherbíró-képességét

Alakítsa ki a tanulóban

- a tánc iránti szeretetet
- az önkontroll és annak tudatos használatát
- a rendszeres munka igényét
- a művészetek iránti nyitottságot

Ösztönözze a tanulót

- az érzelmi nyitottságra
- az egészséges életmódra

Adjon teret a tanuló

- kreativitás megnyilvánulására
- fantáziájának kibontakozására

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánc tanulásán keresztül fejleszti saját ízlését, személyiségét.

Akaratát Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra
- továbbképző folytatására
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra

3.2.2. Néptánc tanszak céljai és feladatai

Céljaink: a magyar néptánc hagyomány tovább örökítése, a népi kultúra értékrendjének átadása, kiemelten a helyi táncanyag magas szintű művelése, a tehetséges fiatalok versenyekre történő felkészítése és bemutatása, a néptánc, a népzene a néptánc és a folklór ismeret ismeretanyagának átadása, a tanulók személyiségfejlesztése, a közösséghez tartozás érzésének erősítése, a közös élmény biztosítása, a tanulók pályára irányítása.

Feladataink:

- A magyar nyelvterület tánc típusainak és dialektikusainak megismertetése az ismeretek megalapozása és fejlesztése, rendszerezése.
- A vokális népzenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- Ösztönözzük a tanulókat életkoruknak megfelelő néprajzi tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására.
- A régió hagyományos táncainak és más régiók néptáncainak megismertetése a tanulókkal. - Fejleszteti a tanulók stílusérzékét, a tánc karakterek iránti érzékenységet.

- Rendszeres, céltudatos munkára nevelés.
- Értékes táncanyag tanításával, korszerű, vonzó módszerekkel alakítson ki olyan érzelmi kapcsolatot a tanulóknál a tánc iránt, hogy az mindennapos szükségletüké váljék.
- Az iskola tevékenysége irányuljon arra, hogy növendékei az életkoruknak és képességeiknek megfelelő táncanyagot hitelesen, stílusosan, a táncszokásokat visszaadva a tánc szerkezetét ismerve, árnyaltan és kifejezőn adják elő.
- Alakítsa a tanulók ízlésvilágát, fejlessze tánc kultúrájukat.
- Ösztönözze tanulóit rendszeres táncelőadások látogatására, a rádió és a televízió néprajzi műsorainak figyelemmel kísérésére, értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására, de mindenekelőtt aktív társas tánc-életre.

3.2.3. Mindkét táncművészeti ág oktatása során feladatunk

Tanulóinkon mozgáskultúrájának, fizikai állóképességeinek, ritmusérzékének, hallásának, és formaérzéküknek a fejlesztése

Nagy figyelmet kell fordítanunk a színpadi megjelenése, a növendékek életkori sajátosságaikhoz, tánctechnikai tudásához, stílusismeretéhez alkalmazkodó koreográfiák betanítására.

3.2.4. Színjáték tanszak céljai és feladatai

Céljaink:

a kommunikáció fejlesztése, a személyiség integrálása, felszabadítása, a beszédfejlesztése, a mozgáskultúra fejlesztése, a tehetséges tanulók pályára irányítása, versenyekre történő felkészítése, a közösséghez tartozás érzésének erősítése, a közös élmény biztosítása.

Feladataink:

- Hívja fel a figyelmet a magyar nyelv szépségeire
- Készség szinten ismerjék a magyar hangsúlyozást, a magyar hanglejtést
- Alakítsa ki a tiszta érthető beszéd-készséget, a kifejező előadásmódot, a szép és kifejező beszédet
- Képesek legyenek a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben
- Pontos és érzékletes szerepjátékokra társaikkal és egyénileg
- Ismerjék és használják a testbeszéd eszközeit.
- Sajátítsák el a színpadi mozgás szabályait, technikáját, eszköztárát.
- Sajátítsák el saját testük, mozgásaik, ill. a tér és térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelését, a tér kreatív használatát
- Alkalmassá váljanak érzelmek kifejezésére.
- Képesek legyenek a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötleteik, gondolataik kidolgozásában, ill. meghatározott szöveg előadásában
- +Ismerjék a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat, a légző- hang- és artikulációs játékokat, gyakorlatokat hangokkal, szavakkal és irodalmi szöveggel
- Képesek legyenek ismert karakterek hangzásának hiteles létrehozására
- Fejlessze a tanulók kifejező kedvét, hallási figyelmét és érzékenységet, koncentrációs készségét, játékoságukat, képzelőerejüket és megfigyelő képességüket.
- Ösztönözze a tanulókat színházi előadások megtekintésére, iskolán kívüli produkciókban való részvételre, társaik előtti előadások tartására, különböző előadások véleményezésére.
- Ösztönözze a tanulókat elgondolások és történetek drámai eszközökkel történő vizsgálatára, színházi eszközökkel való megjelenítésére

3.2.5. Grafika tanszak céljai és feladatai

Céljaink: a képzőművészet eszközeivel gondolatok megfogalmazása, érzések kifejezése, önismeret fejlesztése, vizuális kultúra fejlesztése, esztétikai érzék fejlesztése, a tehetséges tanulók versenyekre

történő felkészítése, a közösséghez tartozás érzésének erősítése, a közös élmény biztosítása, a tanulók pályára irányítása.

Feladataink:

- A képzőművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók képességeinek fejlesztése figyelembe véve az életkori sajátosságokat
- A grafika tanszak a tanulók esztétikai érzékenységének fejlesztése mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, valamint a képi műveltség bővítésére törekszik.
- A kézügyesség, technikai érzékenység fejlesztése mellett a gondolatok, érzések, elképzelések tapasztalatok vizuális eszközökkel történő megjelenítése a feladat
- Ismertetni azokat az anyagokat, eljárásokat, melyekkel a festői munka legfontosabb elemei
- A szintan problémáinak, alkalmazásának ismerete a festészetben
- Megtanítani a sík és a szín, a tér és szín látványban és alkotásban jelentkező összefüggéseit, a korszerű festészeti eljárások alapjait.
- A grafika történetének ismerete, jelentősége, a sokféle műfajban való eligazodás elsajátítása, véleményalkotás a festészet jelentős műveiről
- Önálló alkotások készítése
- A szűkebb környezetünk jeles képzőművészeinek munkásságát példaként állítani a tanulók elé.
- Ma élő képzőművészek megismertetése a tanulókkal.

3.2.6. Népzene tanszak céljai és feladatai:

Céljaink: a nemzeti, népi hagyományok átadására, az egyetemes kultúra, az európai műveltség közvetítésére, az értékmegőrzés formáinak kialakítására, a klasszikus zene és népzene egymást gazdagító, organikus kapcsolatának kiteljesítésére. Tantervünkkel szeretnénk hozzájárulni a közösségek hagyományos zenei megnyilvánulásainak megőrzéséhez, szakmai fejlesztéséhez is.

Feladataink:

- a hagyományos kultúra értékeinek egységes szemléletű feldolgozására nevelés,
- fejleszteni az alkotó magatartást,
- fejleszteni a variációképző–rögtönzőkészség kialakítását,
- fejleszteni az önkifejezést,
- megalapozni az általános zenei műveltséget
- alkalmassá tenni az énekes és hangszeres népzene anyanyelvi szintű elsajátíttatására
- a hagyományos kultúra értékeinek tiszteltetésére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására nevel,
- lehetőséget nyújt a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére,
- a zenei ismeretek tudatosítására,
- a kreativitás az esztétikai érzékenység alakítására.

IV. A feladatok megoldása érdekében alkalmazott tevékenységformák, módszerek, eljárások, eszközök

4.1. Az oktató nevelő, munka pedagógiai eljárásai

- kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer,
- játékos, élményre épülő oktatás, alkotómunka,
- egyéni tanulási utak biztosítása
- kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer,
- differentiált oktatás,
- gazdagítás, dúsítás, mélyítés, gyorsítás,
- hálózati tanulást segítő művészeti projektek,

-reflexió, önreflexió alkalmazása.

A nevelési eljárások során figyelembe kell venni a fejlettséget és fejlődési sajátosságokat, az érdeklődést. A közös műveltségi alapok birtokbavétele differenciált bánásmódot követel. A különböző pszichikumú gyerekek más-más nevelési eljárásokat feltételeznek, a közös ismeretanyagot is más – más módszerekkel kell a különböző felkészültségű fiatalok számára érthetővé, élvezhetővé tenni. A tanulásfejlesztés talán legfontosabb feladata az egyéni tanulási stratégiák fejlesztése.

A cél az, hogy elérjük a tanulás egész folyamatának önszabályozását. Vagyis hogy a tanuló képes legyen felmérni, hogy milyen ismeretekre és készségekre van szüksége, ezeket hogyan tudja elsajátítani, milyen módszereket és tanulási forrásokat (pedagógusok, könyvek, adathordozók) kell igénybe venni. A tanulás önszabályozásának eléréséhez a következőkre van szükség:

- önismeret és önértékelés fejlesztése,
- pozitív tanulási attitűdök, motiváció és légkör,
- egyéni tanulási utak biztosítására, amelynek elemei: egyéni tanulási tempó, érdeklődés, attitűd figyelembe vétele, egyéni konzultációk, felkészítések, egyéni ismeretszerzési mód, egyéni tananyag biztosítása, az igényekhez való igazodás.

Kompetencia alapú fejlesztés

Pedagógiai tevékenységünk során az egész személyiségre vonatkozóan a személyes kompetenciák kialakítását és fejlesztését tűztük ki célul.

A kompetencia latin eredetű szó, alkalmasságot, ügyességet fejez ki.

Alapvetően értelmi (kognitív) alapú tulajdonság, de fontos szerepet játszanak benne motivációs elemek, képességek, egyéb emocionális tényezők. A különböző módszerek, eljárások és eszközök alkalmazásával komplex személyiségfejlesztő programot valósítunk meg.

4.2. Módszerek, tevékenységformák

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján a pedagógiai program tartalmazza az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a projektoktatást is.

Differenciált oktatás

A differenciált fejlesztés, amely egyrészt egyéni munkára épít, másrészt homogén csoportokban végzett tevékenységre. A differenciált fejlesztés nemcsak a tehetségesebb diákok hatékony előrehaladásához szükséges, de minden tanuló optimális fejlődésének feltétele. A differenciálás az egyéni különbségek felismerésére való törekvést és olyan szervezeti stratégia keresését, alkalmazását jelenti, amely szem előtt tartja az egyéni különbségeket a fejlesztési folyamatban. Minden tanuló másfajta személyiség, másképpen képes az ismeretek feldolgozására, más-és más a művelési képességek színvonala, eltérőek a tanulásra való készenlét sajátosságai, a tanuláshoz való viszony, másak az önálló munkavégzés feltételei a tanulóban és szűkebb környezetében, különböző fejlettségű a tanulók együttműködési készsége, eltérő társas helyzetek jellemzik a gyermekeket.

Speciális munkaformák:

- nyitott feladatok
- különböző munkatempóra épülő feladatok
- képesség szerinti csoportoknak kiosztott feladatok
- az alapokról indulás
- egyéni feladatok
- kooperatív tanulás

- differentenciált motiváció
- differentenciált értékelés

Projekt módszer

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata, amelynek középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempontból elemezve komplex módon dolgoznak fel. Az egyéni és a csoportos munka egyaránt jellemzi. A munkafolyamat eredménye a produktum. A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és közös tevékenységére épít. Fő jellegzetessége a szabadság és önállóság. Kilép a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből, valamint az iskolai környezetből. Az ismeretszerzés alkotó módon történik, az ismereteket a tanulók szerzik meg.

A projekt módszert alkalmazzák a pedagógusaink a tanítási órán belül. A módszer alkalmazásáról a szaktanár dönt.

Amennyiben pályázati keret, vagy fenntartói támogatás rendelkezésünkre áll tanszaki projektek, vagy ösztöndíjas projektek megvalósítására is sor kerülhet. Mindezek a projektek jelentős mértékben növelik az iskola imázsát, szakmaiságát, sikerességét, és jelentős mértékben alakítják, formálják az iskola arculatát. Ezért törekszünk arra, hogy legalább két évenként kerüljön sor iskolai szintű projektek megvalósítására.

A projektoktatás metodikai lépései:

Tervezés, témaválasztás

- az adott probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése
- további konkrét problémák, részcélok megfogalmazása
- egyéni vagy önkéntes, vagy szakértői alapon a csoportok kialakítása
- választás a megfogalmazott problémákról
- tanári együttműködés

Kivitelezés:

- a feladat megszervezése, az adatgyűjtés színhelyeinek és adatközlőinek kiválasztása
- aktív kivitelezés: együttműködés, a szükséges eszközök, munkatechnikák, közösségi, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása,
- tantárgyi ismeretek integrációja
- önálló kutatás
- differentenciált segítségadás

Felülvizsgálat:

- a produktum bemutatása a csoportok előtt
- értékelés
- a szükséges javítások elvégzése

A projekt közzététele:

- az eredmények, a produktum nyilvánosság elé tárása
- belső értékelés: ön-, társ- és pedagógusértékelése
- külső értékelés: szakértői értékelés

A projekt módszer előnyei:

- a tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak,

- saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős,
- fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást, az ismertszerzési képességeket, a problémamegoldó és analitikus gondolkodást, az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, az időbeosztást, az információk megosztását,
- az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja,
- saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában,
- konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudást nyújt,
- lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására,
- örömteli és stressz mentes együttműködést biztosít,
- előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését,
- megvalósul az egymástól tanulás elve.

Kooperatív tanulás

A kooperatív tanulási forma a tanulók kiscsoportos tevékenységén alapszik. Szerepet játszik a tanulók intellektuális képességeinek, valamint a szociális- és együttműködési képességeinek kialakulásában és fejlődésében. A konstruktív tanulási elméletre épül, vagyis az ismeretek elsajátítása nem befogadó, hanem alkotó módon történik. A kooperáció nem azt jelenti, hogy a tanulók csoportokba rendeződnek, és a saját feladatukkal foglalkoznak. A hangsúly a közös munkán, az együttműködésen van. A szociális készségek területén képzetlen tanulók nem tudnak közösen együttműködni. Meg kell nekik tanítani azokat a technikákat, melyek az együttműködéshez szükségesek. A csoportok általában heterogének. A gyengébben teljesítő tanulók esélyt kapnak, hogy ne maradjanak le, a jobb képességűek tanítva tanulhatnak, így tudásuk mélyebbé válik. Mivel a tanulás tevékenységhez kötődik, a motiváció erős. A diákok megtanulják, hogyan viszonyuljanak egymáshoz. Ez növeli önbizalmukat, erősíti kritikai érzéküket, elősegíti a szocializációt. Kooperatív munkaforma alkalmazásáról a pedagógus dönt. Mindegyik tanszakon alkalmazható módszer.

Drámapedagógia

A drámapedagógia módszereit nem csak a színjáték tanszakon, hanem a tánc- és a képzőművészeti területen is alkalmazzuk. A drámapedagógia a személyiség fejlesztésének 21 olyan módszere, amelynek során az egyén ismeretei, készségei, képességei, társas kapcsolatai a nevelő által irányított, csoportban végzett közös dramatikus cselekvés révén fejlődnek. (Palásthy) Interdiszciplináris jellegű, minthogy benne több tudomány és művészet hatása talált egymásra. Ennek megfelelően a drámapedagógia gyökerei a színművészetben, pedagógiában és pszichológiában egyaránt fellelhetőek. Belső továbbképzési rendszerünknek és a pedagógusok továbbképzéseken való részvételének köszönhetően a drámapedagógia módszereit alkalmazzák a képzőművészeti ágon és a táncművészeti ágon tanító pedagógusok is. Alkalmazzák a tehetségműhely foglalkozásokon, táborok alkalmával. A drámapedagógia területei: drámajáték, gyakorlat, improvizáció, színjáték, Informális és nonformális tanulási módszerek bevezetése.

Improvizáció

Mindegyik művészeti ágon alkalmazott módszer a rögtönzés. Elősegíti a hasznos tudás kialakítását. A nevelő- oktató tevékenység során alkalmazzuk a szabad, a félig kötött és a kötött improvizáció módszereit

4.3. Nevelési eszközök

- bemutatás, minta, példa, motiváció
- szemléltetés, értelmezés, összehasonlítás, elemzés,
- összefüggések, következtetések, reflexió

- reflektív szemlélet kialakítása
- jutalmazás.

Az általános pedagógiai eszközökön túl a pedagógus egyéb személyes megoldásokat is alkalmazhat. A tanári szabadság biztosítja az eszközök és módszerek szabad alkalmazását a meghatározott célok elérése érdekében.

V. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

5.1. Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő. A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást.

A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

- A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a szín- és bábművészetben ötvöződnek.
- Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.
- A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.
- A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, -megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

A művészeti nevelés szerepe a tanuló személyiségformálásában, korunkban kiemelkedő fontosságúvá vált. A szocializációs feladatokat a család ma már nem tudja maradéktalanul ellátni. Az általános és középiskolában, pedig szinte kizárólagosan a kognitív nevelés dominál. A művészeti nevelés a leghatékonyabb személyiségformáló eszköz, ugyanis érzelmeken keresztül hat az értelemre, az ismeretek, a készségek, a képességek, a jártasságok, az attitűdök megszerzését, rögzítését az alkotó munka folyamata által biztosítja. Felismerve a művészetek lélekformáló vagy akár gyógyító hatásmechanizmusát egyre nagyobb a társadalom igénye és elvárása a művészeti képzés iránt.

Jelentősége és hatásrendszere abban áll, hogy egyrészt értéket közvetít, ugyanakkor pedig megóv a társadalom káros hatásaitól is. A különböző művészeti tevékenységek és ismeretek révén fejleszteni kell a tanulók egyéni szükségleteit. Nevelésünk során magasabb rendű szükségletek iránti igény kialakítását kell szorgalmaznunk. Ilyen szükségletek a munka szükségessége, a közösségek, embertársaink tisztelete, a segítő szándékú magatartás, az önfejlesztő tevékenység, az intellektuális művelődési szükséglet, az egészséges életmód, a kulturált környezet szükséglete.

Az értelem kiművelése az iskola alapvető feladatai közé tartozik, de nem válhat az oktatás kizárólagos céljává, csupán eszköze lehet az iskolánkra jellemző személyiségközpontú programnak. A paradigmaváltás legfontosabb tényezője, hogy a nevelő-oktató tevékenység a személyiség integrálására irányul, a tananyag csak eszköz és nem cél. A középpontban a tanulói tevékenység, az önálló ismeretszerzés és feldolgozás képességének fejlesztése, a hasznosítható tudás megszerzése áll. A tanulás lehet örömteli tevékenység.

5.2. A pedagógus személyisége

Minden ember egyedi, veleszületett személyiségvonásokkal jön a világra. Ezek a személyiségjegyek a környezet és nevelés hatására változnak, fejlődnek. Az egyén veleszületett személyiségjegyeire kell építeni a személyre szabott fejlesztő munkát. Ebből következően személyre szabottan kell meghatározni a tananyagtartalmat, az elsajátításhoz szükséges leghatékonyabb módszereket, a tanulók motiválását.

A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepe van a nevelő személyiségének, a tananyagtartalomnak, a módszernek, a gyakorlatnak, a cselekvésre serkentő motivációknak, a tanár-diák együttműködési készségnek.

A pedagógusok elvárt személyiségjegyei iskolánkban:

- Magas szintű pedagógiai, pszichológiai műveltség
- Kiegyensúlyozott érzelmi élet
- Reális énkép és önismeret
- Magas fokú elkötelezettség és felelősségtudat
- Emberszeretet, gyermekszeretet
- Szociális érzékenység
- Fegyelem, önfegyelem
- Kritikai, önkritikai érzék
- Optimizmus, humor
- Kreativitás, találékonyság
- Helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség

Kitűzött céljaink megvalósításának egyik feltétele a pedagógusokkal szembeni elvárások meghatározása, amelyek a következők

- felkészültséggel, szaktudással, gazdag módszertani kultúrával rendelkezzen
- legyen nyitott az információk befogadására, ismereteinek fejlesztésére, kiegészítésére
- legyen következetes, humánus
- modellközvetítő szerepet tölt be, ezért személyisége, magatartása legyen élményforrás
- közvetítse a tudását olyan meggyőző erővel, amely követendő példává válik a tanulók számára
- pozitív kisugárzással, pontosan és igényesen végezze a munkáját
- rendelkezzon felelősségérzettel, önkritikával, hibáit vállalja
- az adott feladathoz megfelelő pedagógiai módszerekkel keltse fel a tanulók érdeklődését, aktivitását
- jellemzze és adaptivitás, legyen képes saját tevékenységének elemzésére, értékelésér, szükség szerint módosítására, legyen képes a másoktól átvett szakmai és módszertani programokat átdolgozni és a környezetére adaptálni, továbbfejleszteni
- legyen képes a módszertani megújulásra
- legyen igénye a fejlődésre
- tudatos tervezéssel segítse a tanulók egyéni igényeinek és szükségleteinek kielégítését
- ismerje meg a tanulókat, biztosítson egyéni fejlődési lehetőséget a tanulók számára

5.3. A tanuló megismerése

Hatékony tanuló megismerés alapelvei

- a pedagógus legyen motivált a tanulók megismerésében
- a tanulók megismerése a pedagógiai folyamatokba integráltan komplex módon legyen jelen
- teljes kép kialakítása: teljes tevékenység és kapcsolatrendszer megismerése

A tanuló szociokulturális hátterének megismerése

- Életkori jellemzők, aktuális fejlettségi állapot,
- különbségek feltárása, egyéni sajátosságok megismerése

A gyermek megismerésének területei (rendszerszemléletű)

- Biológiai fiziológiai működés sajátosságai: speciális bánásmódot igényel
- Intrapszichés működés sajátosságai: tanulási stílus, tanulási stratégia, tanulói képességek, figyelem, emlékezet, gondolkodás mechanizmusai, mentális folyamatok, motiváció, attitűdök tevékenységek, érdeklődés
- Interperszonális jellemzők: a társas viselkedés jellemzői.

A pedagógusokkal szembeni elvárások:

- Az integrált nevelés megvalósítását lehetővé tevő szemléletmód
- Holisztikus látásmód kialakítása: gyermek-és környezetnek megismerése és figyelembe vétele
- Árnyalt tanuló megismerési módszerek, technikák alkalmazása
- Adatok elemzése, értelmezése
- Problémafelismerés, problémadefiníálás
- A tanulás tanulása eljárásainak alkalmazása
- A pályaorientáció szakszerű segítése
- Együttműködést fejlesztő, interkulturális, kommunikációs kompetencia a hátrányos helyzetű gyermekkel és környezetükkel kapcsolatosan
- Fejlesztési stratégiai terv kialakítás

A tanuló-megismerés főbb lépései:

- Helyzet meghatározás, az információgyűjtés céljának meghatározása
- A szükséges ismeret, tudás, felelevenítése, források, szakirodalom megismerése
- Módszerek, eszközök kiválasztása
- Vizsgálatok, mérések, felmérések elvégzése
- Eredmények feldolgozása

Az eredmények alapján fejlesztési stratégia kidolgozása, külső szakértő bevonása A tanuló-megismerés módszerei:

- a tanulók megfigyelése (köznapi megfigyelés, lejegyzés)
- kérdőíves módszerek, öndefiníciós kérdőívek, tanulási stílus feltárása
- Interjú technikák, célzott beszélgetés (zárt, meséltetős, pontosító kérdések, körkérdes titoktartási kötelezettség)
- Dokumentumelemzés (tanuló munka dokumentumai, szakvélemény, szülői üzenet, pedagógusok bejegyzései)

A pedagógusokkal szembeni elvárás a különböző tanulásszervezési stratégiák ismerete és alkalmazása a tervezés dokumentumaiban:

- Adaptív tanulásszervezés módszertana: direkt tanulásszervezési stratégia a tanár irányítására épül, deduktív módszer: előadás, magyarázat, szemléltetés, kérdve kifejtés, összehasonlítás, gyakorlás
- Indirekt tanulásszervezési módszerek: megbeszélés, értő olvasás, fogalomalkotás, problémamegoldás, esettanulmány, kutatás.

Tanulóközpontú módszer során a pedagógus a tanulási folyamatot támogatja, jellemző eszköz a fogalomtérkép készítése (pókháló, hierarchikus folyamat, rendszerszemléletet bemutató).

-Interaktív tanulásszervezés: Ötletroham, kooperatív technika, vita, szerepjáték, interjú. A diákok tanulnak a társaiktól és a pedagógustól, fejlődnek szociális készségeik és képességeik, megtanulják szervezni, rendszerezni gondolataikat, s sokkal inkább képessé válnak arra, hogy racionális érveket sorakoztassanak fel.

A pedagógusnak gyakorlottnak kell lennie a csoportdinamika strukturálásában és alakításában.

-A tapasztalati tanulás módszerei: kísérlet, szimuláció, játék, kirándulás, helyszíni megfigyelés, mérés, modellezés: tanulóközpontú és tevékenységorientált módszer, amelyben a tanulási folyamat a lényeges, a tanulók saját munkájukról reflektálnak, a tanultakat új helyzetekben alkalmazzák.

Tanórán kívül is alkalmazható módszer.

-Az önálló tanulás: beszámoló, esszé, prezentáció, bemutató, tábló, kutatás, autentikus filmek elemzése, táncelemzés. Segíti az önálló gondolkodást, fejleszti az önállóságot, egyéni haladást segíti.

5.4. Tanár-diák együttműködés

A tanár és a diák partnerei is egymásnak, kölcsönösen hatnak egymásra, inspirálják egymást, a pedagógiai folyamat hatékonyságának, eredményességének meghatározó eleme a tanár-diák együttműködésének tartalma és minősége. Az oldott légkör, az élményt nyújtó oktatás segíti a diákok kezdeményező-készségének fejlesztését, alkotói ötleteinek kibontakoztatását, egyéni megoldások megszületését. Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó speciális képzés az átlagostól eltérő tanár-diák kapcsolatot eredményez. Ebben az intézménytípusban nem érvényesül a tankötelezettség.

A tanulók önként vállalt feladata a művészeti órákon való részvétel. A tanuló megtartásához szükséges a magas színvonalú szakmai munka, az élményt nyújtó oktatás, a sikerélmény, a közösségi és egyéb rendezvények biztosítása. Közvetlenebb, oldottabb légkörű tanítási órán az együttműködés jellege inkább partneri, jellemzően más kompetenciákkal rendelkező partnerek együttműködése.

A pedagógus többször is facilitátorként működik, a színjáték tanszakon pedig sok esetben „szerepbe lép”. Ez egyrészt következik abból, hogy a művészeti iskolai órák más környezetben a szabadidő terhére szerveződnek, más típusú közösség együttműködésében valósul meg, másrészt pedig a projekt, vagy projektszerű oktatás elve új alapokra helyezi a tanár-diák kapcsolatot.

A tanár-diák kapcsolat a partnerségen túl bizalmi viszony is. A művészeti iskolai rendezvények, programok, táborok, fesztiválok és versenyek lehetőséget biztosítanak a tanuló megismerésére, a felmerülő problémák, gondok megbeszélésére, a kamasz fiatalok támogatására, segítésére, a személyiség kibontakozására.

5.5. A személyiségfejlesztés leghangsúlyosabb feladata: a kompetenciafejlesztés

A hagyományos ismeretközpontú tervezést felváltotta a kompetenciákra épülő tervezés (kompetenciák és kompetencia szintek meghatározása). A tanulók tudását, teljesítményét individualizált módon mérjük. Középpontba állítjuk a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazás-képes tudás megszerzését.

A kompetencia azon elvárható ismeretek, képességek, magatartási és viselkedésszempontok összessége, amely által a személyiség képes lesz egy adott feladat eredményes teljesítésére.

A kompetencia alapú tervezés jellemzői:

-Kompetencia alapú

-Teljesítményre alapozott (nem időegységre)

-Egyéni haladást tesz lehetővé, egyéni igények érvényesülnek benne

-Tanuló központú

- Gyakorlat-orientált
- Azonnali visszajelzést ad a hatékonyságról
- Értékelés a teljesítmény alapján a leírt kritériumok szerint történik

A kompetencia alapú fejlesztés tanulás módszertani eljárása:

Elemzés:

- az érdeklődés
- a megoldandó problémahelyzet,
- a megszerzendő kompetenciahiányra mutató terület meghatározása

Tervezés:

- a tanulási cél meghatározása
- a kompetencia profil meghatározása
- a célcsoport meghatározása
- a partnerek kiválasztása
- a feltételek meghatározása
- a feladat kiválasztása
- a feladat lépéseinek, ismereteinek megtervezése
- a képzési módszer meghatározása
- az elvárt magatartásformák meghatározása
- az eszközigény meghatározása
- a kimeneti cél pontosítása

Fejlesztés:

- a képzési terv, program kidolgozása
- a képzési módszer kidolgozása
- a teljesítménykritérium kidolgozása
- az eszközigény kidolgozása, beszerzése
- értékelési rendszer kidolgozása

Fő tevékenység:

- a kompetencia alapú feladat, gyakorlat megvalósítása
- portfólió készítése, bemutatás

Utó tevékenység:

- a feladatmegoldás összegzése
- a tapasztalatok összegyűjtése
- a tanulságok hasznosítása
- közreadás

Fejlesztési területek

5.5.1. Az értelmi kompetencia

- az ismeretek, alapfogalmak, alapelvek megismerése, befogadása,
- az egyszerű és bonyolultabb összefüggések megértése, következtetések levonása,
- a már meglévő ismeretek alkalmazása, újrafogalmazása,
- kreatív alkotói folyamatok kialakulása.

A megismerés vágya ösztönözte a tanulókat egy-egy témában való elmélyülésre, keltse fel érdeklődésüket a tananyaggal összefüggő egyéb művészeti ágak iránt is.

5.5.2. Pszichomotoros kompetencia

Az életkori sajátosságok szerint felépített tananyag és követelményrendszer az egymásra épülő tanulási folyamatokat is meghatározza. A képzés során feladatunk, hogy az egyszerű utánzásos tanulástól a felesleges „mozdulatok” kiküszöbölésén és a koordináción keresztül a tanulási folyamat automatizálásáig jussunk.

5.5.3. Érzelmi, akarati kompetencia

A pedagógus feladata, hogy alakítsa ki a tanulóban a befogadás készségét. Nyitottak legyenek minden új befogadására, keltse fel érdeklődésüket a tananyag iránt, a megismerés utáni vágy legyen a tanóra hajtóereje.

5.5.4. Szociális érzékenység

Az egyéni és közösségi tudat, az általános személyes világtudat kialakításán túl alakuljon ki a tanulóban a „másság” elfogadásának képessége. A segítő életmódra nevelés eredményeképpen szociális érzékenység jellemezze tanulóinkat.

5.5.5. Közösségi kompetencia

A pedagógus, mint vezető elősegíti a tanuló társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak kialakulását fejlesztését. Gondoskodik arról, hogy a tanulók megfelelő gyakorlatot szerezzenek a csoportmegbízatások vállalásában és teljesítésében, együttes tevékenységek, közös programok, produkciók tervezésében és megvalósításában.

5.5.6. Egészséges kulturált életmódra nevelés

Az egészséges, kulturált életmódra nevelés is az egész oktatási folyamatot áthatja. Nagy szerepet kap nevelésünkben az empátiás készségek kialakítása, valamint a kommunikációs verbális és non verbális eszközeink megismertetése készségszintre emelése. Kiemelt feladatunk: az emberi, erkölcsi, művészeti értékek felismertetése, befogadása, amely alapján kialakul az egyén értékrendje. Ez az értékrendszer a személyiségfejlődése során egyfajta belső jellemképző erővé válik! A pozitív érzelmi légkör biztosítása a gyermekközpontú, demokratikus elveket valló nevelés pozitív lelki beállítottságot eredményez.

5.6. A fejlesztés eszközei

- önismeret fejlesztése
- önértékelés, mások értékelése
- produkciók létrehozása: versenyek, bemutató előadások, fesztiválok
- művészi élmények elemzése, megbeszélése

5.7. Felkészülés az egész életen át tartó tanulásra

Az Európai Parlament és Tanács az egész életen át tartó tanulás stratégiájában nyolc kulcskompetenciát emel ki. Ezek között a kommunikáció, a szociális kompetenciák, a vállalkozás képessége és a kulturális kifejezés fejlesztéséhez intézményünk három művészeti ágban történő oktatással közvetlenül, hatékony és modern pedagógiai eszközökkel képes hozzájárulni. A hátránnyal indulók számára különösen fontos a kulcskompetenciák fejlesztése, mert ezzel elősegítjük a személyiségben rejlő lehetőségek kiteljesedését, fejlődését, az aktív társadalmi szerepvállalást, a társadalmi beilleszkedést és a munkavállalási esélyeket.

Az alábbiakban a kulcskompetenciák és a tevékenységek kapcsolódását szemléltetjük az iskolánkban oktatott tanszakokon.

HELYI TANTERV

Készült a Nemzeti Köznevelési törvény (2011. CXCV. törvény) és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 7-9. § alapján.

A választott kerettanterv és a helyi tanterv

Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM alapján a 2011/2012-es tanévtől a KÖRTÁNC Alapfokú Művészeti Iskola felmenő rendszerben vezette be a Helyi Tantervét. 2020 szeptember 1-étől az Alapfokú Művészetoktatás Alapprogramja van érvényben. A Rendelet 2. számú melléklete változatlan formában az alapprogram 2. melléklete amelyet alkalmazni kell a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben, melyet az Körtánc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjának 2. kiegészítő melléklete tartalmaz. A Körtánc Alapfokú Művészeti Iskolában az 1. sz. mellékletben szereplő régi tanterv kivezetésre kerül a következő (2021/2022) tanévtől, már nem lesz olyan tanuló, aki a régi tanterv szerint kezdte meg.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programjának fogalmi rendszere

A követelmény és a tantervi program

A követelmény és a tantervi program a pedagógiai programokon belül a helyi tantervek és a tantárgyi programok kidolgozásának alapidokumentuma. A követelmény és a tantervi program művészeti áganként határozza meg a nevelő-oktató munka kötelező, közös céljait, tartalmazza a nevelő-oktató munka alapjául szolgáló, az egyes tartalmi szakaszokban teljesítendő fejlesztési feladatokat.

Fejlesztési feladat

A fejlesztési feladatok meghatározzák a tanulók képességfejlesztésének különböző területeit, melyek kijelölik, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztése kívánatos, a művészeti oktatás folyamata során. A pedagógiai folyamat különböző aspektusaira helyezik a hangsúlyt, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a tananyag felépítését és az egyes évfolyamok követelményeit.

Helyi tanterv

Az a tanterv, melyet egy iskola pedagógiai programjában kitűzött céljainak, alapelveinek megfelelően kiválaszt, vagy összeállít. A köznevelésről szóló törvény 26. §-ának (2) bekezdése alapján az iskola pedagógiai programjának részeként, a miniszter által kiadott kerettantervet kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról.

Követelmények

A tanulói teljesítmény és továbbhaladás értékelésének alapjául szolgáló kritériumrendszer. A követelmény és tantervi program a nélkülözhetetlen ismeretek megértésére, feldolgozására, rendszerezésére, kellő elsajátítására, s ezzel párhuzamosan azok alkalmazására helyezi a hangsúlyt. Mindezzel a tanulóknak az ismeretek eredményes alkalmazását lehetővé tevő jártasságait, készségeit, a tevékenységek széles körében érvényesíthető képességeit, azok fejlődését, fejlesztését

kívánja megalapozni úgy, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően, egymásra épülően határozza meg az évfolyamok végén elvárható követelményszinteket.

Kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének leglényegesebb, alapvető elemei, amelyre a fejlesztési célok irányulnak.

Tananyag

Az oktatás és a tanulás kiválasztott, különböző módon (spirális, lineáris, koncentrikus, egyéb) elrendezett ismeretanyaga. A tananyag komplex rendszert alkot, amely több szempontból is csoportosítható, és amelyben domináns szerepet kap az ismeretanyag gyakorlati alkalmazása. A kompetencia alapú tananyag egy adott oktatási program része, amely moduláris felépítésű is lehet, tanuló- és tevékenységközpontú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszer. Homogén és heterogén csoportokban a tanulók személyes, kognitív, szociális és speciális kompetenciáit fejleszti.

Tanszak

Az oktatásszervezéshez kapcsolódó fogalom. A tantárgyaknak a művészeti ág sajátosságai alapján rendezett csoportja.

Tantárgy

A művészeti ágon belül választott tantervi program.

Főtárgy

Az elsődlegesen kiválasztott tantárgy.

Kötelező tantárgy – kötelezően választható tantárgy

A főtárgy ismeretanyagának feldolgozásához szükséges tantárgy.

Választható tantárgy

A főtárgy ismeretanyagát kiegészítő tantárgy.

Óraterv

A jogszabályokba foglalt tanulási idő pedagógiai céloknak megfelelő felosztása tantárgyak és évfolyamok szerint. Az óratervben hagyományosan heti óraszám szerepel. A helyi tanterv az éves órakeretet megtartva didaktikailag indokolt esetben más óraszám felbontást is alkalmazhat.

Tantervi program

Az oktatás tartalmának, kiválasztásának, elrendezésének, feldolgozásának koncepciója. Funkciója az oktatási folyamat tervszerűségének megalapozása, az oktatás alapvető tartalmi egységeinek meghatározása.

Tantervi tananyagtartalom

A tantervi tananyagtartalomnak általában két szintje van. Az első szinten találhatjuk azt a tantervi tartalmat, amely részletes felsorolás formájában megadja az adott terület, tantárgy legfontosabb témáit, témaköreit, fogalmait, személyeit, műveit. A második szinten találhatjuk azokat a tartalmakat, amelyek több téma együttesét, csomópontjait jelentik, összefüggésekre, kulcsfogalmakra helyezik a hangsúlyt, a kultúráközvetítés szempontjából relevánsak.

Tanesczköz Oktatási eszköz, segédeszköz, tanítási és szemléltető eszköz.

Az oktatás folyamatában felhasználható, az oktatás céljainak elérését elősegítő tárgy. A tanesczközök lehetnek hangszerek, háromdimenziós (tanári demonstrációs eszközök, tanulói munkaesczközök), nyomtatott (tanári és tanulói segédletek), oktatástechnikai tanesczközök (anyagok és egyéb eszközök).

Vizsgakövetelmények

Az egyes tanulói teljesítmények és a jogszabályban rögzített normák összehasonlítására alkalmas kritériumrendszer az oktatási rendszer szakaszainak határain. Az alapfokú művészetoktatási intézményeket érintően a jogszabályban rögzített a művészeti alapvizsga és záróvizsga követelménye. E vizsgakövetelmények az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épülnek.

B) NÉPZENE

I. Fejezet

A MŰVÉSZETI ÁG SPECIÁLIS SZABÁLYOZÁSA

AZ ALAPFOKÚ NÉPZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó népzenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók sajátos képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására. Az énekes és hangszeres népzene anyanyelvi szintű elsajátításával a hagyományos kultúra értékeinek tiszteltetére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására nevel.

2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszer- és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

3. A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait és hiteles megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A NÉPZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYE, FELADATA

A népzene sajátos gondolkodásmódjának (logikájának), a dallam- és harmóniavilág és a formai szerkezet összefüggéseinek, a ritmus és intonáció szabadabb értelmezésének, a magyar nyelv sajátásaival is összefüggő hangsúlyviszonyainak megismertetése.

Az önkifejezés eszköztárának gazdagítása, a népzene sajátos értékrendszerének felismerése, alkalmazása.

A technikai készség, a variációképző rögtönzőképesség kialakítása, személyiségfejlesztés és tehetséggondozás.

A korábban gyűjtött vagy még élő népzenei anyag segítségével (különös tekintettel a hangzóanyagok hallgatására, értelmezésére) a tanuló megismertetése a különböző népzenei műfajok, dialektusok, stílusok sajátosságaival, a népzene kutatás történetével, a népzene nagy előadó-egyéniségeivel. A művészeti értékek befogadására, alkalmazására, a hagyományos kultúra értékeinek önálló, egységes szemléletű feldolgozására nevelés.

Az alkotó magatartás, a pozitív beállítódások és magatartási szokások kialakítása, az általános és speciális zenei képességek (hallás, ritmusérzék - különös tekintettel a népzene sajátos hangközeire és ritmusfajtáira - stílusérzék, intonációs érzékenység, zenei memória, fantázia, előadói és manuális készség) fejlesztése. Rendszerezett zenei-népzenei ismeretek átadása, az általános zenei műveltség megalapozása.

A zenei írás-olvasáshoz, az önálló lejegyzéshez és dallamértelmezéshez, az eredeti előadásmód alapvető jellegzetességeinek felismeréséhez és alkalmazásához, dallamfűzések, zenei folyamatok, táncciklusok szerkesztéséhez szükséges alapok megtanítása.

Rendszeres, céltudatos, igényes, önálló munkára, értő zenehallgatásra nevelés, igény kialakítása a társas muzsikálásra.

Aktív közművelődési tevékenységre, koncerteken, fesztiválokon, táncházakon, táborokban, valamint gyűjtőutakon való részvételre ösztönzés, az egyházzenei élet segítése a népzene eszközeivel.

A tanulók hazai és - a lehetőségeknek megfelelően - nemzetközi programokban való részvételének, cserekapcsolatok kialakulásának szorgalmazása.

Nyitottság kialakítása a klasszikus zene, régizene, jazz, az értékes szórakoztató zene iránt, a zenei értékek élményt adó felismerésére és befogadására nevelés.

A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA, ÓRATERVE, TANTÁRGYAI

Hangszeres tanszakok: hegedű, brácsa, bőgő/cselló, furulya, duda, klarinét/tárogató, citera, tambura, koboz, tekerő.

Vokális tanszak: népi ének.

Elméleti tanszakok: népzenei ismeretek, néprajz, szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom; valamint népi játék-népszokás.

Egyéb tantárgyak: kamarazene, zenekar (mindkettő kétéves hangszerstanulás után), népdalkör, népi játék-népszokás.

Elméleti tantárgyak: szolfézs, népzenei ismeretek, néprajz, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció.

A képzés időtartama

Megjegyzés: az évfolyamszámok magukban foglalják az előképző, alapfok és továbbképző évfolyamait. A képzési idő első számjegye az elméleti és egyéb előtanulmányokat jelöli.

Hangszeres és vokális tanszakok:

2+10 évfolyam (hegedű, furulya, duda),

1+10 évfolyam (citera),

2+6 évfolyam (klarinét/tárogató),

10 évfolyam (tekerő, népi ének),

8 évfolyam (koboz),

6 évfolyam (brácsa, bőgő/cselló, tambura).

Elméleti és egyéb tanszakok:

2+10 évfolyam (szolfézs),

2+6 évfolyam (népzenei ismeretek, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet),

4 évfolyam (néprajz),

2 évfolyam (népi játék-népszokás).

Általános óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az óratervet az adott tanszakon meghatározott évfolyamok száma szerint kell értelmezni.

Előképző: szolfézs; hangszer, népzenei ismeretek, népi játék-népszokások.

Főtárgy: népi hangszer, népi ének tanszakok (egyéni foglalkozás);

elméleti tanszakok (csoportos foglalkozás).

Kötelező tárgy: szolfézs.

Kötelezően választható tárgyak:

- elméleti: szolfézs, népzenei ismeretek, néprajz, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció;

- gyakorlati: második hangszer, népi játék-népszokás, népdalkör, kamarazene, zenekar.

Választható tárgy: a fentiek vagy más művészeti tárgyak (a zeneoktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével a tanuló más művészeti ág - zeneművészeti, képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág - képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet).

Zenei ismeret: a szolfézs, népzenei ismeretek, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció tantárgyak tantervi programjai alapján, mint együttes műveltségi terület, önálló zenei alapismereteket tartalmazó helyi tanterv készíthető.

A TANÍTÁSI ÓRÁK SZÁMÁRA ÉS KÉPZÉSI IDEJÉRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Főtárgy:

minimum 2x30 perc (egyéni), vagy

minimum 2x45 perc (csoportos).

A korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

minimum 5 perc.

Kötelező tárgy:

a 4. évfolyam végéig

a képzési idő minimum 2x45 perc.

Kötelezően választható tárgy:

hosszú tanszakokon az 5-6. évfolyamon,

rövid tanszakokon az 5. évfolyamon

elmélet: minimum 1x45 perc,

gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos) vagy

minimum 1x30 perc (egyéni).

Választható tárgy:

az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás.

Kamarazene:

minimum 1x45 perc,

csoportlétszám: a műfajnak megfelelően 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, népdalkör:

minimum 2x45 perc.

II. Fejezet

HANGSZERES TANSZAKOK

NÉPI HEGEDŰ

A hegedűtanítás szakirányú feladatai

A hegedű főtárgy tanításának célja olyan zenészek képzése, akik képesek a magyar népzene hangszeres darabjait a zenei hagyományokhoz hűen, hitelesen, stílusosan megszólaltatni hangszerükön.

A program ismertesse meg a tanulókkal

- a hegedű alkalmazási területeit a magyar népzenei hagyományban,
- a különböző tájegységek jellemző tánc típusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét,
- hangszerük jellegzetes, hagyományos repertoárját, ennek irodalmát,
- a program elvégzéséhez szükséges hangszertechnikát,
- azokat a jellegzetes hangszertechnikákat, amelyekkel a hegedű, a magyar népzene sajátos előadásmódjának megfelelően (jellegzetes hangképzés, hangsúlyozás, ritmizálás és díszítés, ezek általános és különleges formái) szólaltatható meg,
- a magyar népzeneire jellemző és a népi hegedűjátékban előforduló improvizációs módszereket,
- a primás szerep feladatait,
- a tanult dallamanyag kíséretmódját és annak kíséretét (hegedűn vagy kontrán),
- a különböző tájegységekre jellemző hagyományos vonós együtteseket (bandákat) és ezek hangzását.

A képzés alapozza meg és fejlessze a tanuló

- formaérzékét, zenei képességeit (hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, érzékenységet a dinamika és a hangszín változásaira, stílusérzékét, zenei képzelőerejét) és zenei kifejezőkészségét.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- népzenei darabokat a zenei hagyományokhoz hűen, hitelesen, stílusosan, élményt adóan megszólaltatni hangszerén,

- hallás után zenét tanulni,
- népzenei ismereteit, hangszeres tudását önállóan továbbfejleszteni, tudatosan, elemzően gyakorolni.

Rendelkezzék

- az ehhez szükséges hangszerttechnikai tudással,
- kiművelt zenei képességekkel (hallás, ritmusérzék, emlékezőtehetség, koncentrálóképeség, stílusérzék, fantázia),

- a népzene alapszintű lejegyzéséhez szükséges kottaismerettel és lejegyzési gyakorlattal.

Ismerje

- a népzene előadásmódjának jellegzetességeit és ezen belül részletesen a hangképzés, hangsúlyozás, ritmus, a forma és a díszítés jellemző módjait, az előadás általános és különleges sajátosságait, valamint a zenei improvizáció népzeneikre jellemző módjait,
- a magyar népzene nyelvjárás-területeit és ezek stílusbeli jellemzőit,
- a hangszeres zene szerepét a magyar nép zenei hagyományában,
- a hangszeres népzene műfajait,
- a tanult hangszeres dallamok formai sajátosságait,
- a különböző népzenei tájegységek (dialektusok) jellemző tánc típusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét,
- a tanult hangszeres dallamanyag kíséretmódját és kíséretét (hegedűn vagy kontrán),
- a különböző tájegységekre jellemző hagyományos népi hangszereket, hangszeregyütteseket, valamint a vonós bandák különböző felállításait és ezek hangzását,
- népzeneink múltját,
- hangszere múltját, elterjedését a magyar népzeneben,
- alapfokon a népzene kutatás történetét, nevesebb személyiségeit, választott hangszerének kiemelkedő művelőit, eredeti előadóit.

Legyen képes

- dallamok összekötésére, ismerje a dallamok fűzésének, s az így kialakított összetett formák (például táncrend) szabályait,
- legyen képes zenésztársaival zenei kapcsolatteremtésre,
- szólistaként együttesét irányítani (primás szerep),
- tánc kísérésére, táncossal való kapcsolatteremtésre.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- a magyar népi vonós zene történetét,
- a cigányság szerepét a magyar vonószenei hagyomány kialakulásában és falvaink zenei életében,
- a szomszéd népek, valamint az európai népek vonószenei hagyományát.

Legyen fogékony

- más népek zenéjének befogadására.

Rendelkezzék

- a népzenei gyűjtőmunkához nélkülözhetetlen zenei felkészültséggel, jó kapcsolatteremtő képességgel, megfelelő előadói készséggel, szereplési tapasztalattal, állóképességgel.

Tudjon számot adni

- választott (falusi) mestere dallamanyagának, stílusának anyanyelvi szintű elsajátításáról.

NÉPI BRÁCSA

A brácsatanítás szakirányú feladatai

A tanuló ismerje meg

- hangszere hangolását, felépítését, részeit,

- a különféle ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a vonós hangszercsalád többi tagját,
- a tánczenei folyamatok szerkezetét, zenei tartalmát, a régi és új stílusú táncok zenéjének jellegzetességeit,
- a tánchoz nem kapcsolódó szokásdallamokat és alkalmi hangszeres darabokat,
- a szükséges zeneelméleti fogalmak gyakorlati alkalmazását a brácsák különféle fajtáin (funkciós rend, harmóniák, szekvenciák stb.),
- hangszere múltját, fajtáit, elterjedését a magyar nyelvterület különböző vidékein, a jelentősebb zenekarokat és muzsikusi egyéniségeket, zenészcsaládokat.

Alakítsa ki

- könnyed hangszerkezelést, a kezek pontosan összehangolt mozgását,
- helyes test-, hangszer- és kéztartást a hagyományokhoz igazodva,
- rögtönzési készséget.

Fordítsa figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek, ujjrendek elsajátítására,
- a lapról olvasási készség, a memorizáló képesség, valamint a rögtönzőképesség fejlesztésére,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre, árnyalt és kifejező hangképzésre,
- az alapvonások, valamint a különböző vonásnemek alkalmazására,
- a jobb és bal kéz technikájának összehangolására,
- az adott tánczenére jellemző hangsúlyozás, aszimmetria és dinamika tudatos alkalmazására,
- énekes dallamok kíséretének megformálására az adott dialektus stílusának megfelelően,
- hangszeres népzenei darabok önálló megtanulására,
- a teljes tánczenei folyamat kíséretére a primás játéka alapján (tempóváltás, típusváltás stb.),
- önálló zenekari számok összeállítására.

Rendelkezzék

- biztos tempótartással, ritmusérzéssel,
- periódusérzéssel,
- biztos zenei memóriával, fejlett hallással, kontrolláló képességgel,
- lapról olvasási készséggel.

Ismerje

- hangszere felépítését, részeit, hangolását, húrozását,
- a háromhúros kontra, a hegedűkontra és a négyhúros brácsa fogásait, legjellegzetesebb akkordmeneteit, vonókezelését, vonásnemeit.

NÉPI BŐGŐ, CSELLÓ, ÜTŐGARDON, DOB

A bőgő/cselló tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népzene főbb dialektusait és azok formakultúráját, a magyar népzene főbb műfajait, a tánc típusokat,
- a magyar népzene improvizatív, az előadásmód hagyományaira épülő gondolkodásmódját, a népzene, mint zenei anyanyelvet,
- a hangszerkezeléshez, zenei kifejezéshez vezető mozgásformákat, tudatosítsa e mozgásformák és a zenei elképzelés összefüggő egységét,
- a hangszer hangolását, felépítését, részeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást.

Alakítsa ki

- könnyed vonóvezetést, helyes test-, hangszer- és kéztartást,
- differenciált hangindítást és lezárást,
- a kezek összehangolt mozgásán alapuló játéktechnikát,
- képességet dallamok rögtönző összetűzésére, táncjátékok és táncműsorok kialakítására, valamint önálló lényegfelismerő képességet, előadóképességet,
- pontos tempótartást hosszabb ideig tartó játék esetében is.

Fordítsa figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek és a pengetett játék elsajátítására,
- a basszusfunkciók megértésére, felismerésére és alkalmazására,
- hallás utáni dallamtanulásra és segédeszköz (kotta, emlékeztető) nélküli muzsikálásra,
- az aszimmetrikus ritmizálás megtanulására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- hangszerei múltját, változatait, a magyar nyelvterület különböző vidékein,
- a rokonépek hasonló hangszereit és példákat azok dallamaiból,
- hangszerei repertoárját, előadói hagyományát a magyar nyelvterület különböző vidékein, és azok jellemző zenei stílusjegyeit, hangszere irodalmát, a gyűjtött anyagot.

Legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre, ezen belül megfelelő ujjrendek és vonásnemek kialakítására (legato, détaché, martelé, marcato, staccato, pizzicato),
- tiszta intonációra, dinamikusan árnyalt hangképzésre,
- zenei és technikai szempontból tudatos elemző gyakorlásra,
- technikájának önálló továbbfejlesztésére,
- elemezni a népdalok formai és harmóniai szerkezetét,
- énekes dallamok megformálására hangszerei segítségével, az adott dialektus stílusának megfelelő hagyományos előadásmódban,
- több dialektus táncjátékának eljátszására,
- a dallamok stílusának és karakterének, valamint saját kézügyességének megfelelő ujjrendek és vonások önállóan variált alkalmazására,
- életkorának és képességeinek megfelelő zenei anyag autentikus, stílushű, a zenei összefüggéseket visszaadó, értelmesen tagolt, árnyalt és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- biztos zenei hallással, memóriával és megfelelő kottaolvasási készséggel,
- önellenőrző és összpontosító készséggel,
- a magyar nyelv és a népzene kapcsolatára épülő ritmus- és hangsúlyozási készséggel,
- a megismert népzenei dialektusok előadói hagyományára épülő rögtönzőkészséggel,
- az igényes zenei kifejezés eszközeivel.

NÉPI FURULYA

A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulóval

- a furulyák fontosabb fajtáinak játéktechnikáját, a furulya hangszercsalád történeti múltját,
- a magyar népzene főbb dialektusaiban a furulyajáték jellegzetességeit, az ezekkel összefüggő énekelt és hangszeres dallamokat, táncfajtákat, népszokásokat, mindezek formai és tartalmi elemeivel, zenei gondolkodásmódjaival együtt,
- a hangszerjátékhoz szükséges elméleti ismereteket.

Fejlessze

- a tanuló hallását,
- a nyelvvel is összefüggő ritmus- és hangsúlyérzékét, formaérzékét, stílusérzékét, rögtönzőképességét, zenei emlékezetét,
- képességét dallamok rögtönző összefűzésére, táncjátékok és ciklusok kialakítására,
- önálló lényegfelismerő képességét,
- a táncosokkal, illetve az énekessel való zenei kommunikációképességét.

Alakítsa ki

- könnyed hangszerkezelést,
- megfelelő légzéstechnikát, helyes és a hagyományoknak megfelelő befűvőmódokat,
- test-, hangszer- és kéztartást, billentést, laza, egyenletes ujjtechnikát.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- természetes hangszerkezelésre,
- tiszta intonációra,
- a hang, illetve hangszín kialakítására, díszítésére a hagyomány adta kereteken belül,
- hangszeres népzenei darabok önálló megtanulására hangfelvételtől,
- énekes dallamok megformálására hangszerein az adott dialektus hagyományos előadásmódján,
- énekkíséretre,
- más hangszerekkel való együttjátékra a hagyomány adta kereteken belül (furulyák, gardon, citera, esetleg hegedű, cimbalom),
- népzenei darabok értelmes, tagolt előadására a ritmus, a hangsúlyok, az összetartozó és elkülönülő hangok helyes felfogása, illetve alkalmazása révén,
- a tanult dialektusok táncrendjeinek eljátszására.

Rendelkezzék

- az adott dialektus előadói hagyományára épülő rögtönzőképességgel,
- zenei emlékezőtehetséggel,
- a magyar nyelv és a népzene kapcsolatára épülő ritmus és hangsúlyozási készséggel, formaérzéssel,
- a táncossal, énekessel való zenei kommunikáció képességével,
- olyan irányú kottaismerettel, mely a népzenei darabok megtanulását segíti,
- a szükséges zeneelméleti ismeretekkel.

Ismerje

- hangszerei múltját és változatait a magyar nyelvterületen,
- hangszerei repertoárját, illetve annak jellemző részét és előadói hagyományát a fontosabb dialektusterületeken.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje valamennyi magyar furulyafajta játékmódját, tudjon rajtuk a hagyományos előadókét megközelítő szinten önállóan összeállított dallamfűzért játszani minden jellemző tájegység anyagából szolisztikusan és más hangszerekkel együtt.

A tanuló legyen képes

- minden ismert dialektusból dallamfűzéseket, táncrendeket játszani magas technikai színvonalon, hallgatóság előtt is,
- más hangszeren vagy énekes formában fennmaradt dallamok önálló adaptálására.

Ismerje

- hangszer repertoárját, illetve annak jellemző részét és előadói hagyományát minden magyar népzenei dialektusban,
- a hangszer szerepét a történeti zenében,
- a rokonnépek hasonló hangszereit és példákat azok repertoárjából,
- a szomszédnépek hasonló hangszereit és példákat azok repertoárjából,

- hangszerre elterjedtségét a Földön.

DUDA

A dudatanítás szakirányú feladatai

A kontrasípos magyar duda bolhalyukas és bolhalyuk nélküli altípusai játékmódjainak megtanítása egyidejűleg a népi furulya játékának megismertetésével.

A dudát fenntartó népzenei dialektusok, zenei formakultúrájának, dallamkincsének, zenei gondolkodásmódjának megtanítása, díszítésmódjainak, a dudán, illetve furulyán játszott énekes, illetve táncdallamainak és tánc típusainak részletes megismertetése.

A magyar nyelvterület többi - a dudát már nem használó - dialektusának áttekintő ismerete, különös figyelemmel a népi furulyára és hangszeres tánczenére.

A duda magyar és európai történeti múltjának, előadói hagyományának, más népek kultúrájában elfoglalt szerepének ismertetése.

Fejlessze

- a tanuló hallását, a nyelvvel is összefüggő ritmus- és hangsúlyérzékét, stílusérzékét, rögtönző készségét, motivikus zenei gondolkodását, formaérzékét, zenei emlékezetét,
- képességét dallamok rögtönző összetűzésére, táncjátékok és ciklusok kialakítására,
- a táncosslal és énekessel való zenei kommunikációra, önálló lényegfelismerésre.

Alakítson ki

- könnyed hangszerkezelést, megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, helyes test-, kéz- és hangszertartást,
- egyenletes erősségű játékot, pontos tempótartást.

A tanuló ismerje meg

- hangszer felépítését, részeit, hangolását, karbantartását,
- a hangszerjáték általános és speciális jellegzetességeit (pontos intonálás, variálás, díszítés, apráják, a bolhaluk használata, „rikkantás”, kontrajáték stb.).

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- természetes hangszerkezelésre,
- tiszta intonációra,
- hangszerét önállóan behangolni,
- a hang és hangszín kialakítására, díszítésére a hagyomány adta kereteken belül,
- hangszeres népzenei darabok önálló megtanulására hangfelvételtől,
- énekes dallamok megformálására hangszerén az adott dialektus hagyományos előadásmódján,
- népzenei darabok értelmes, tagolt előadására a ritmus, a hangsúlyok, az összetartozó és elkülönülő hangok helyes felfogása révén,
- táncrendek eljátszására.

A tanuló rendelkezzen

- az adott dialektus előadói hagyományára épülő rögtönző készséggel, zenei emlékezőtehetséggel,
- a magyar nyelv és a népzene kapcsolatára épülő ritmus- és hangsúlyozási készséggel, formaérzéssel,
- a táncosslal és énekessel való zenei kommunikáció képességével,
- olyan szintű kottaismerettel, mely a népzenei darabok megtanulásakor segít.

Ismerje

- hangszer múltját, fajtáit, illetve változatait a magyar nyelvterület fontosabb vidékein.

Tudjon

- stílusosan díszített dudánótákat és aprájákat játszani, ismerje a kontrajáték szabályait, tudja használni az oktávlyukat, megfelelően el tudja választani a dallam törzshangjait, tudjon táncot és éneket kísérni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- minden ismert dialektusból dallamfüzéreket, táncrendeket játszani magas technikai színvonalon, hallgatóság előtt is,

- más hangszeren vagy énekes formában fennmaradt dallamok önálló adaptálására.

Ismerje

- hangszer repertoárját, illetve annak jellemző részét és előadói hagyományát a magyar népzenei dialektusokban,

- a hangszer szerepét a történeti zenében,

- a rokonnépek hasonló hangszereit és példákat azok repertoárjából,

- a szomszédnépek hasonló hangszereit és példákat azok repertoárjából,

- hangszer elterjedtségét a Földön.

NÉPI KLARINÉT / TÁROGATÓ

A klarinét/tárogató tanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népzeneben használatos klarinétfajták és a tárogató történetét, az európai kultúrában és a Kárpát-medence népzenei világában elfoglalt helyüket és szerepüket,

- a hangszerek kezelését, fúvás- és játéktechnikáját,

- a klarinétot és a tárogatót fenntartó tájegységek zenei formáit, műfajait és tánc kíséret-típusait,

- az egyes tájegységek jellemző stílusjegyeit,

- a hagyományos népzenei előadás gondolkodásmódját,

- a Kárpát-medence népzenejének alapvető jellemzőit.

Fejlessze

- zenei hallását, dallam- és harmóniaérzékét,

- ritmus- és hangsúlyérzékét,

- zenei emlékezetét,

- lapról olvasási készségét,

- intonációs és dinamikai érzékenységet,

- motivikus és strófikus gondolkodásmódját,

- képességét motívumok és dallamok rögtönzött összefűzésére, tánczenei folyamatok önálló megvalósítására, népzenei darabok koncertszerű előadására,

- kamarazenei alkalmazkodóképességét és kommunikációját.

Alakítsa ki

- a fejlett légzéstechnikát,

- a kiegyenlített tónusú, hangszínekben telt klarinéthangot,

- a biztonságos hangindítást és lezárást,

- az egyenletes ujjtechnikáját.

A tárogató tárgy választható, nem kötelező.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a klarinétot és a tárogatót fenntartó tájegységek tánc típusait, a hangszeres játék fő stílusjegyeit, díszítésmódjait,

- az egyes tájegységek harmonizálási szokásait.

Legyen képes

- tiszta intonációra,

- Böhm-rendszerű klarinéton írott „E”-ig „paraszt”-klarinéton (és fakultatív tárogatón) H’-ig kiegyenlített hangzásra,

- biztos hangindításra,
- zökkenőmentes regiszterváltásra (legatoval is),
- díszített játékmód megvalósítására,
- friss csárdás tempó előadására,
- hangszeres kamarazenélésre.

Rendelkezzék

- fejlett ujjtechnikával,
- biztos légzéstechnikával,
- tartós kondícióval,
- a hagyományra épülő rögtönző és variálóképességgel.

Szerezzen gyakorlatot

- népzenei darabok önálló előadásában,
- hangszeres együttesrel a tánckíséretben.

Ismerje

- a klarinét mint transzponáló hangszer lehetőségeit és problémáit,
- a népzenei felvételek lelőhelyeit,
- az egyes tájegységek jelentős adatközlőit,
- a népzenei mozgalom eseményeit, fórumait, előadóit.

Legyen képes

- hallás után önállóan bővíteni repertoárját,
- népzenei lejegyzéseket használni.

CITERA

A citeratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulóval

- a citera lehetőségeit, a rajta játszható dallamok minél szélesebb körét (a tanterv a magyar népzenei gyakorlatra épül, elzárkózik a hangszertől idegen zenei anyagoktól, nem számítva az archív forrásokból is ismert adaptációkat),
- a citerával rokon pengetős hangszereket, illetve a hasonló repertoárt használó más („burdon”) hangszereket,
- a hangszer irodalmát, a hangzó vagy kottás formában közölt anyagok minél nagyobb részét,
- a citerajáték jellegzetes hangsorait, pengetésformáit,
- a játékot megelőző zenei elképzelést, a citera kezelésének jellegzetes mozgásformáit, és tudatosítsa a tanulóban ezek kapcsolatát.

Alakítsa ki

- a rendszeres napi munka szükségességét, megismertetve a tanulókkal a céltudatos gyakorlás módszereit,
- a könnyed hangszerkezelést, a helyes testtartást, kéztartást, ujjmozgást, összehangolt bal- és jobbkez-játékot.

Fordítson figyelmet

- a hangzóanyagok önálló feldolgozására, a lapról olvasási készség, a zenei memória fejlesztésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a hangszer kialakulásának történetét és a népzenei dialektusokat,
- a citerazene hangzóanyagát és kottában rögzített irodalmát, valamint az általános népzenei gyűjteményeket, szakkönyveket,
- hangszer felépítését, karbantartását (húrcsere) és hangolását.

Legyen képes

- a hangszernek megfelelő népzene stílushű és improvizatív előadására,

- szólóban és zenekarban saját énekét kísélni,
- szólóban és zenekarban táncot kísélni.

Ismerje

- a citerazene különböző tájegységeinek (Dél-Alföld, Nagykunság, Nyírség, Dél-Dunántúl, Szlavónia, Gyimes, Moldva) általános stílusjegyeit, a citerán leggyakrabban játszott dallamokat,
- ismerje a kiemelkedő adatközlőket,
- a „kiszedős” játék, a pergetés, a váltogatott lassú és sűrű pengetés, a húrlefogás, a parlando rubato játékmód alapjait.

Rendelkezzék

- biztos zenei memóriával,
- megfelelő technikával, stílusismerettel, előadói készséggel,
- tánckíséreti tapasztalattal,
- szereplési (színpadi) gyakorlattal.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a citerán használatos valamennyi hangsort,
- a citerával történő tánckíséret technikai jellegzetességeit.

Legyen képes

- igényesen megformálni az általa előadott dallamokat a különböző dialektusok díszítésmódjainak, játékmódjainak felhasználásával,
- önállóan összeállításokat készíteni a különböző dialektusterületek dallamaiból.

Tudjon

- hangsúlytalan előkéket, tizenhatod ritmusú díszítéseket és dallamokat játszani, tremolózni a dallam megfelelő hangjain.

KOBOZ

A koboztanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg

- a koboz felépítését, történetét, egykori és mai használatát,
- a hangzó vagy kottás formában elérhető anyagokat, ezek kezdetben segítséggel, majd önállóan történő feldolgozását, értelmezését,
- a hangszer hangolásával, kezelésével kapcsolatos gyakorlati tudnivalókat.

Alakítson ki

- helyes testtartást, kéztartást, ujjmozgatást,
- könnyed, természetes, összehangolt bal- és jobbkezes-játékot,
- biztos intonációt, ritmusos játékot,
- rögtönzési készséget,
- képességet a szolisztikus játékokra és a kíséretre.

Fordítson figyelmet

- a zenei memória, a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- az önálló kíséretszerkesztés megtanulására,
- a társas muzsikálásra,
- rendszeres gyakorlásra, kitartó, céltudatos munkára.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a hangszer múltját, jelenkori használatát,
- azokat a népzenei stílusokat, amelyekhez a hangszer kapcsolódik.

Legyen képes

- természetes, stílusos hangszerkezelésre,
- a szóló- és kísérajáték begyakorolt és improvizatív jellegű módjaira,
- a tiszta intonációra szóló-, illetve akkordjáték esetén,
- hangszerét önállóan behangolni,
- a jobb- és balkéz-játék összehangolására,
- a táncritmusokhoz kapcsolódó különféle pengetéstechnikák és ritmizációk alkalmazására,
- egyes különleges kifejezőeszközök használatára.

Rendelkezzék

- a stílusos játékhoz szükséges technikai ismeretekkel, improvizációs készséggel, előadókészséggel és stílusismerettel,
- megfelelő kottaolvasási és harmóniaszerkesztési tudással.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- hangszerének a moldvai magyar népzeneen kívüli felhasználási területeit.

Legyen képes

- magas technikai szintű hangszerkezelésre,
- technikájának önálló továbbfejlesztésére, eredetileg más hangszereken játszott dallamok adaptálására, önálló kíséretszerkesztésre,
- improvizálni minden stílusban, az egész fogólapot uralni, minden általánosan használt akkordot megszólaltatni, az ujjrendet és akkordozást egyénileg is megtervezni, begyakorolni,
- zenekari játékokra, minden jellegzetes moldvai csángó hangszeres táncdallam kíséretének ismeretével,
- körülíró díszítés, akkordok, futamok együttes alkalmazására,
- gazdagabb hangszínek és bonyolultabb karakterek megvalósítására.

Rendelkezzék

- a stílusos zenei kifejezést lehetővé tevő képzelőerővel, technikával, előadói készséggel,
- igényes, fejlett hallással, biztos zenei memóriával, koncentrálóképeséssel, szereplési rutinnal,
- az önálló munkához szükséges hangzóanyag-értelmezési, lapról olvasási készséggel.

TAMBURA

A tamburatanítás szakirányú feladatai

Az alapfokú tamburaoktatás - figyelembe véve a hangszer hagyományos használatát - magába foglalja a prímtambura, valamint a basszprím és a tamburakontra (E kontra) ismeretanyagának tanítását.

A tambura bőgő oktatási terve a vonós bőgő oktatási tervéhez igazodik.

A tamburafélék oktatási terve kvart hangolású, E alapú hangszerekre készült.

Tudatosítsa

- a tervszerű és rendszeres munka szükségességét,
- a gyakorlás módszereit.

A tanuló ismerje meg

- a hangszercsalád és hangszere kialakulásának történetét,
- a tamburajáték hagyományos területeit és ezek zenei jellemzőit.

Sajátítsa el

- a könnyed pengetést és laza pergetést,
- a laza billentést, amelyből kialakul a gyors, virtuóz dallamvezetés.

Ismerje meg

- azokat a modális harmóniakat, illetve harmóniafüzéseket, amelyek a népi hangszerelésre jellemzőek,

- az együtt zenélés alapkövetelményeit,
- a népi variációs, rögtönzésszerű hangszeres dallamvezetés alapvető szabályait.

Váljon nyitottá

- más népi hangszerek, más népek zenéje, más zenei műfajok, művészeti ágak iránt. A tamburazene tanulásával a tanuló nem csak a magyar, hanem más európai népek (délszláv, bolgár, török stb.) zenéjével is megismerkedhet, széleskörűen gazdagítva zenei műveltségét.

Követelmények az alappok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a közép-európai tamburafélék kialakulásának történetét, típusait és zenei dialektusait,
- a tamburazene hazai hangzó, lejegyzett és elméleti forrásanyagát, valamint az általános népzenei irodalmat.

Legyen képes

- laza pengetésre, kiegyensúlyozott pergetésre,
- könnyed és magabiztos hangszerkezelésre,
- különféle hangsorokat egy oktáv terjedelemben tisztán és pergőn játszani,
- a használatos hangzatok és harmóniák lefogására,
- a hangszernek megfelelő népi dallamok stílushű előadására,
- kontrajáték esetén a tempótartásra és gyors harmóniaváltásokra,
- tájékozódni a teljes fogólap fekvéslehetőségeiben,
- szóló és kísérő szerepkört ellátni különféle hangszeres együttesekben,
- zenekarral énekszólistát kísélni,
- zenekarral táncot kísélni.

Rendelkezzék

- stílusismerettel,
- képzelőerővel,
- magas szintű technikával,
- előadói készséggel, tapasztalattal,
- korának megfelelő önállósággal a zenei anyag kiválasztásában és a megszólaltatás színvonalában.

TEKERŐ

A tekerőtanítás szakirányú feladatai

A tekerő tanterv alapvetően a magyar paraszti hagyományra épít. Ennek megfelelően a törzsanyag túlnyomórészt a tekerő ismert elterjedési területéről származik (Csongrád és Bács-Kiskun megye egésze, valamint Pest és Jász-Nagykun-Szolnok megye déli része). Az e területről származó dallamkincs alkotja hangszerünk magyar zenei anyanyelvét. Ennek tanításában-tanulásában az eredeti gyűjtések, hang- és videofelvételek játsszák a főszerepet. Ezen túlmenően a tanuló kapjon átfogó képet a magyar népzene egészéről, a hangszeres zene-tánc-népszokások-hagyományok összefüggésrendszeréről.

A program célja továbbá, hogy a tananyagon keresztül megvilágítsa e hangszer szerepét az európai műveltség fejlődésében. Ennek megfelelően lehetőséget biztosít a régi zenében, európai népzeneben, klasszikus zenében történő elmélyedésre is.

A program eredményes megvalósításának alapfeltétele, hogy az oktatás magyar rendszerű tekerőn történjen. A magyar hangszerek ugyanis több, nagyon fontos alkatrészben eltérnek más instrumentumoktól: a klaviatúra alapvetően más, a recsegőszerkezet egyedi, a kottaház szélesebb, a kerék és a hajtókar átmérője jóval kisebb.

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a magyar népzene főbb dialektusait és azok formakultúráját, különös tekintettel az Alföldre, még inkább a Dél-Alföld hagyományára,

- a hangszer adottságaiból következő zenei kifejezőmódokat,
- a hangszer működési elvét, beállításának módszereit, a karbantartás napi gyakorlatát,
- a tekerő sokszínűségét, történelmi múltját és jelenét, népi, történelmi, klasszikus és modern zenei hagyományát,

- a hangszer szakirodalmát, a hozzáférhető zenei felvételeket, gyűjtéseket.

Fejlessze a tanuló

- hallását, ritmusérzékét,
- zenei memóriáját, fantáziáját,
- játéktechnikáját, stílusérzékét,
- a kottaolvasás és -írás készségét,
- a magyar nyelvvel is összefüggő hangsúlyérzékét,
- az improvizációs készséget, a zenei folyamatokban való gondolkodás képességét.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- hangszerének történetét, változatait, elterjedtségét Magyarországon és más országokban,
- a magyar tekerő hagyományos repertoárját és játékstílusát,
- hangszerének irodalmát, hangfelvételeit, a jelentősebb magyar adatközlőket.

A tanuló legyen képes

- hangszerét behangolni,
- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- zenei és technikai szempontból tudatos elemző gyakorlásra,
- életkorának és képességeinek megfelelő zenei anyag stílusos előadására,
- közepes nehézségű dallami és ritmikai zenei problémák megoldására (leváltóhangok alkalmazása, lezárások, trillák, recsegési modusok, recsegések dallamon belüli építkezése),
- a díszítőmotívumok megfelelő alkalmazására.

A tanuló rendelkezzen

- megfelelő zenei memóriával,
- jó hallással, koncentrációképességgel,
- kottaolvasási rutinnal.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a dél-alföldi tekerőzene stílusjegyeit és repertoárját,
- a magyar történelmi zene tekerőn játszható repertoárját,
- az európai népek tekerőzenéjét és a hangszer klasszikus zeneirodalmát.

A tanuló legyen képes

- hangszerét karbantartani, behúrozni, rajta egyszerűbb javításokat elvégezni,
- repertoárjának és technikájának önálló továbbfejlesztésére,
- egyszerűbb akkordfelbontásokat, skálákat, tartott váltóhangos hosszú trillákat játszani,
- aszimmetrikus dallamelemeket és ritmusokat játszani,
- tánczenei folyamatot, koncertprogramot önállóan összeállítani.

A tanuló rendelkezzen

- a tekerő hagyományos előadói gyakorlatára épülő rögtönzőképességgel.

ELMÉLETI TANTÁRGYAK, TANSZAKOK

NÉPZENEI ISMERETEK

A népzenei ismeretek tanításának szakirányú feladatai

Fejlessze a tanuló

- általános zenei képességeit: hallását, ritmusérzékét, intonációs képességét, zenei emlékezetét,
- zenei gondolatvilágát, stílusérzékét, zenei ízlését, általános esztétikai érzékét.

Ismertesse

- a hagyományokra jellemző dallamvilágot és az autentikus forrásokból származó néphagyományt.

Tudatosítsa

- a hatékony, tervszerű és rendszeres munka szükségességét,
- a népzene és műzene közötti hasonlóságokat és különbségeket.

Ösztönözze a tanulót

- önálló munkára,
- népzenei koncertek, egyéb rendezvények látogatására, azokon való szereplésre,
- a népzenei hagyomány ápolására, értékeinek megőrzésére és továbbadására,
- eredeti hangzó és videofelvételek gyűjtésére, tanulmányozására,
- a rádió és televízió népzenei műsorainak figyelemmel kísérésére.

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló ismerje

- a magyar népzene stílusrétegeit, dialektusait és azok kisebb táji tagozódását,
- a stílusrétegeken belül részletesen is ismerje a fontosabb dallamtípusokat, valamint a népzene és a műzene kapcsolatát (zenetörténeti vonatkozású dallamok),
- a magyar népzene műfajait (gyermekdalok, párosítók, népballadák, népszokások stb.), azok jellemzőit,
- a magyar népi hangszerek fajtáit, jellemzőit, illetve külső jegyeik és hangzásuk alapján ismerje fel azokat,
- a magyar népzene kutatás korszakait, képviselőit, azok főbb műveit és néhány kiemelkedő adatközlőt,
- a népzenei dialektusok földrajzi elhelyezkedését Magyarország 1913-as, vármegyék szerinti térképén,
- a tanult témákhoz kapcsolódó zenei és népzenei kifejezéseket, jelöléseket.

Legyen képes

- hallás után népdal, illetve egyszerűbb hangszeres népzene lejegyzésére, illetve kottakép alapján való leéneklésére, azok formai és tartalmi elemzésére,
- kb. 150 népdal eléneklésére kotta nélkül.

NÉPRAJZ

A néprajztanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal a magyar népi kultúra

- kialakulásának folyamatát, történeti fejlődését,
- a kultúra más területeivel való kapcsolatát,
- helyét Eurázsia kultúrájában,
- táji-történeti tagolódását,
- tárgyi, szellemi és társadalmi emlékeit, tényeit és összefüggéseit,
- a rokon népek és a Kárpát-medence népeinek az együttélés során létrejött kulturális kölcsönhatását, kapcsolatát.

Mutassa be

- a magyar néprajztudomány szakágazatait, társtudományait, intézményeit, főbb kézikönyveit.

Ösztönözze a tanulót

- a néprajzi gyűjtés lehetőségeinek megismertetésével az önálló gyűjtő- és feldolgozó munkára.

Alakítsa ki

- az önálló tájékozódás, problémamegoldás, véleményalkotás igényét és képességét.

Szoktassa a tanulókat

- a rendszeres ön- és továbbképzésre (múzeumlátogatás, a szakirodalom figyelemmel kísérése stb.).

Segítse elő

- más népek kulturális értékeinek megértését és befogadását.

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló ismerje

- a magyar nép fejlődéstörténetét, helyét Eurázsia, ezen belül a Kárpát-medence népeinek körében,

- a magyar parasztság kialakulását és történetét napjainkig,

- a hagyományos paraszti életmód gazdasági, társadalmi tényezőit, változásának törvényszerűségeit,

- a magyar népi kultúra tájait és népcsoportjait,

- a népművészet fogalmát, kutatási területeit,

- a folklór fogalmát, részterületeit,

- a népzene a népi kultúrában elfoglalt helyét és szerepét,

- a néprajztudomány történetét, önállósult szakágazatait, intézményeit,

- a néprajzi gyűjtés és kutatás nagy egyéniségeinek munkásságát.

Legyen képes

- önállóan tájékozódni az érintett témakörök néprajzi szakirodalmában.

Ismerje

- a néprajzi, ezen belül a népzenei gyűjtőmunka lehetőségeit, a gyűjtések rögzítésének, rendszerezésének, feldolgozásának, felhasználásának módjait és lehetőségeit.

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ, ILLETVE VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK

NÉPI JÁTÉK-NÉPSZOKÁS

(A/B változat 1-2. évfolyam)

„A” változat (1-2. évfolyam, 6-8 éves korosztály számára),

„B” változat (1-2. évfolyam, 8-10 éves korosztály számára).

A népi játék-népszokás tanításának szakirányú feladatai

A népi játék-népszokás tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg és éljék át a jeles napokhoz, ünnepekhez, a munkaalkalmakhoz, a gazdasági évhez kötődő népszokásokat. Érezzék át a hétköznapi és ünnepek váltakozását, cselekvő módon vegyenek részt a szokások eljátszásában. Készítsenek az ünnepekhez tartozó hagyományos tárgyakat, tárgyi kellékeket. Ismerjenek meg hagyományos népi játékokat és cselekvő módon vegyenek részt bennük. Ismerjék fel a népszokások, népi játékok szerepét, fontosságát a természetes hagyományozásban, a közösségi kapcsolatok kialakításában és ápolásában. Éljk át a közösségi együttlétek hagyományos alkalmait, és ismerjék meg közösségteremtő és hagyományörző szerepét. Fedezzék fel, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal, és segít nekik kiigazodni a jelenben is.

Fejlessze a tanuló

- értelmi képességét,

- emlékezőtehetségét,

- hallását,
- zenei emlékezetét,
- ritmusérzékét,
- esztétikai ízlését,
- értékítélő képességét,
- szóbeli, írásbeli, képi kifejezőképességét,
- kezdeményezőkézségét,
- találékonyságát,
- önállóságát,
- koordinációs képességét,
- helyes testtartását,
- egyensúlyérzékét,
- térérzékét,
- ügyességét.

Alapozza meg

- a nemzeti önismeretet, a nemzettudatot, a közösségtudatot, a tevékeny hazaszeretetet.

Bővítsa a tanulók

- művelődéstörténeti ismereteit, egyúttal segítse elő olyan emberi magatartás kialakítását, amelynek lényeges eleme a hagyományörzés, népi kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülése.

Segítse a tanulót

- pozitív személyiségvonásai kialakításában, érzelmi, erkölcsi fejlődésében,
- az emberi kisközösségek, társadalmi környezetük megismerésében és az abban való eligazodásban,
- a társadalomba való beilleszkedésben.

Ösztönözze a tanulót

- aktív, kreatív részvételre a játéktevékenységekben, a népszokásokban,
- önálló gyűjtőmunkára,
- a lakóhely, a szűkebb pátria és a haza néphagyományainak ápolására, hogy a múlt tisztelete, a szülőföld szeretete, a hozzá való kötődés erősödjék a tanulóban.

Követelmények a program elvégzése után

Ismerjen a tanuló

- mozgásos játékokat (ölbeli gyermek játéakai, hintázók, guggolás és kifordulás játékok, fogócskák, ugró és szökellő játékok, sor- és láncjátékok, kapus- és hidasjátékok) különféle ügyességi és erőjátékok, fogócskák, vonulások; az elsajátított játékok során fejlődjön ritmus- és térérzéke,
 - szellemi játékokat: szellemi-ügyességi játékokat (rajzoló, vonáshúzogatók, tanító rigmusok, nyelvtörők, nyelvgyakorlók), beugratósokat, kitalálós játékokat, rejtő-kereső játékokat (gyűrűsdik, bújócskák), tiltó játékokat; fejlődjön értelmi képessége a különböző szellemi játékok megismerésével,
 - eszközös játékokat: tárgykészítő játékokat, ügyességi játékokat, labdajátékokat, sportjellegű népi játékokat (abroncshajítás, csigázás, ugrókötelezés, kapókövezés, gombozás), az eszközös játékok elsajátításával fejlődjön ügyessége,
 - párválasztó játékokat (párválasztó kör- és társasjátékok, leánykérő játékok), hogy erősödjön szabálytudata, közösségi magatartása,
 - kiolvasókat, mondókákat, fejlődjön emlékezőtehetsége, ritmusérzéke, erősödjön az anyanyelv ismerete, szeretete, használja fel a tanultakat a különböző játéktevékenységek során,
 - köszöntőket, dramatikus népszokásokat, a jeles napokhoz, az ünnepekhez, a gazdasági év szokásaihoz, a munkaalkalmakhoz fűződő népszokásokat:
- = Szent Mihálytól Szent András haváig a munkaalkalmakhoz kötődő népszokások (pl. szüret, kukorica, tollfosztó, fonó),

- = karácsonyi ünnepkör hagyományai (pl. Miklós napja, Luca napi kotyolás, karácsonyi kántálás, betlehemezés, névnapi köszöntők, újévi köszöntők, háromkirály-járás),
- = farsangi szokások (pl. farsangi köszöntők, alakoskodás),
- = húsvéti ünnepkör szokásai (pl. böjti játékok, villózás, kiszehajtás, húsvéti szokások, komatálküldés),
- = pünkösdi ünnepkör (pl. májusfa állítás, pünkösödölés),
- = Szent Ivántól Kisasszony haváig (pl. Szent Iván napi tűzugrás, aratóünnepek).

Váljon fogékonnyá

- a népszokások, népi játékok zenei anyagának elsajátításával a népzene befogadására.

Ismerje

- a népszokásokhoz kapcsolódó alapfokú néprajzi tudnivalókat,
- lakóhelye hagyományait.

Tudjon készíteni

- az ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó tárgyi kellékeket,
- a játékokhoz szükséges, néhány könnyen elkészíthető eszközt, játékszert.

Cselekvő módon vegyen részt

- a népi játékok eljátszásában,
- népszokások stílusos, hagyományhű előadásában.

Alakuljon ki benne

- képzelőerő,
- koncentrálóképeség,
- a meghallgatott, illetve látott eredeti felvételek (népi játékok, népszokások) stílusát követő előadói készség.

Tudjon

- ritmusgyakorlatokat végezni, a tanult ritmusképleteket felismerni,
- egyenletesen járni (negyedes, nyolcados járás),
- egyszerű kar- és lábmozgásokat (pl. lépés, dobbantás, taps), egyszerű mozgáselemeket összekapcsolni (pl. egyenletes járás közben különböző ritmusképleteket tapsolni, dobogni zenére, illetve énekre).

Szerezzen tapasztalatot

- a népköltészet köréből egyéni olvasás alapján is,
- hallgasson, illetve lehetőség szerint nézzen meg minél több eredeti felvételt a népszokásokról,

Legyen képes megfogalmazni segítséggel

- ismereteit és gyűjtőmunkájának eredményeit életkorának megfelelő szinten,
- a népköltészeti alkotások legfontosabb jellemzőit (pl. művek keletkezése, műfajai, költői eszközök, szerkezeti sajátosságok),
- a népköltészet és műköltészet különbségeit néhány jellemző jegy alapján.

KAMARAZENE

A népzene tanításában a kamarazenének kiemelt jelentősége van, hiszen a hagyományos népzenei gyakorlatban is fontos szerepe van két vagy több hangszer együttes játékának, másrészt pedagógiai szempontból is előnyökkel jár a megszerzett egyéni tudás ilyen formában történő felhasználása. A gyűjtés technikai nehézségei miatt a népi kamarazenélés világából jóval kevesebb hangzó forrás maradt fenn, mint a vokális népzeneből vagy a szolisztikus hangszeres zenéből. Emiatt a helyi adottságoknak és elvárásoknak megfelelően, elsősorban az autentikus formákon belül maradva a tanár elképzeléseit kell érvényesíteni. A népi kamarazenélésben nincsenek szigorú kötöttségek a hangszerek összetételére vonatkozóan.

A népi kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

Népszerűsítse

- a társas zenélés hagyományos formáit, ösztönözze a tanulókat együtt muzsikálásra, akár saját örömeikre, akár színpadi ének- vagy tánckíséret céljait szolgálva.

Készítse fel a tanulókat

- a hagyományos népzenei kamarazenélés önálló művelésére,
- a szólamok önálló, technikailag magas szintű, stílushű elsajátítására és megszólaltatására.

Járuljon hozzá

- a kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.

Ismertesse meg a tanulókat

- a hangszeres népzene világával, gyakoroltassa a hangzó anyagok, kották egyéni és közös feldolgozását, ezek szabad alkalmazását, a zenei anyag folyamatos, dallam-, ritmus- és stílushű megszólaltatását, fejlesztve az igényességet a jó hangzásra, lendületes megszólalásra,

- az egymással társítható népi hangszerek sajátosságaival.

Fordítson figyelmet

- az egymás játékához, valamint az énekesekhez vagy táncosokhoz való alkalmazkodásra. A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse az iskolai és más rendezvények műsorait.

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló legyen képes

- hangszerét önállóan hangolni,
- a szólista vagy zenésztársa jelzésére játékát pontosan megkezdeni és befejezni, tempót váltani, illetve ezekhez pontos és jól értelmezhető jelzéseket adni,
- hibáit önállóan korrigálni, szólamába visszatalálni,
- önállóan, tisztán intonálni, pontos ritmusban, biztos tempótartással játszani, szólamát magas szintű hangszertudással, stílusérzéssel megszólaltatni,
- állandóan figyelemmel kísérni az együttes összjátékát,
- saját szólamát önállóan megtanulni és kigyakorolni akár kotta, akár hangzóanyag alapján,
- iskolai tanulmányai befejezésével a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséggel, alkalmazkodóképességgel,
- a játszott népzenei anyagra vonatkozó formai ismeretekkel,
- kottaolvasási, illetve hangzóanyag feldolgozási készséggel.

ZENEKAR

A zenekari foglalkozások alapvető célja az, hogy a tanulókat megismertessék egyéni tudásuk magasabb szintű, közösségi alkalmazásának módjaival, a zenekari muzsikálásban rejlő örömmel, és felkészítsék őket arra, hogy a későbbiek során amatőr vagy professzionális együttesekben működjenek. A zenekari játék során a tanulók a hangszeres zene mellett megismerhetik a népzene világának énekelt dallamait, a táncokat, a hangszeres zenével összekapcsolódó népszokásokat. Mivel a hangszeres népzene gyűjtése viszonylag későn kezdődött meg, és az együtt megszólaló hangszerek tekintetében nincsenek szigorú szabályok, nagy szerepe van a tanár elképzeléseinek, illetve az állandóan formálódó zenei-népzenei közízlésnek. A zenekari játék alkalmat ad a gyakorlatlanabb tanulónak is a zene élvezetére, a fejlődésre, az egyénileg tanult zenei formák kipróbálására és alkalmazására, fejlesztve az egymás iránti odafigyelés, nyitottság képességét.

A zenekari foglalkozások szakirányú feladatai

Megismerteti a tanulókat a népzeneben használatos alapvető zenekari játékmódokkal, az ének- és tánckíséreti formákkal, a különböző hangszerek szerepével, előadói hagyományaival a népzene dialektusain belül.

Kialakítja a speciális népzenei „zenekari hallást”, a figyelemmegosztás képességét.

Felkészíti a tehetségesebb tanulókat professzionális népzenei együttesekben való játékra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a zenekari játékban részt vevő hangszerek sajátosságait,
- az alapvető zenekari játékmódokat, kíséreti formákat,
- a népzenei stílusok és dialektusok előadói hagyományait, a gyűjtött anyagot hangzó és kotta formában,
- a különböző dialektusterületekre alapvetően jellemző hangszeres és énekelt dallamokat, táncokat,
- a zenekaron belüli kommunikáció sajátos formáit, tudjon társainak jeleket adni, illetve értse és alkalmazza társainak jelzéseit.

Legyen képes

- szólamát helyes tempóban, dallam- és stílushűen, az adott műben a zenekar egészében betöltött funkciója szerint eljátszani,
- hosszabb időn keresztül is figyelemmel kíséreni társainak játékát, alkalmazkodni a dallam- és ritmusváltásokhoz, hibáit önállóan, társainak minél kevesebb problémát okozva kijavítani,
- az újonnan tanulandó zenei anyagot önállóan feldolgozni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- valamennyi dialektus alaprepertoárját, tudjon improvizatív módon is részt venni a zenekari játékban, kövesse az előre meg nem beszélt változásokat, illetve tudja vezetni a zenekart ilyen szituációban is.

Tudjon

- zeneileg kommunikálni énekesekkel, táncosokkal, zenekari szólistákkal.

Legyen képes

- felnőtt amatőr zenekarban játszani,
- önálló kamarazenekari produkcióban részt venni.

NÉPDALKÖR

A népdalkör a népzene-tanítás sajátos kórusa. Mivel a magyar vokális népzene alapvető jellegzetessége az egyszólamúság, a népdalkör az unisono hangzásvilágon belül igyekszik megszólalását minél hatásosabbá és stílushűbbé tenni. (A nemzetiségi anyagban - német, szerb, horvát, szlovák, rutén stb. - természetesen nagy szerepet kap a többszólamúság is, itt tehát sajátos szempontok érvényesülnek.)

A népdalkör segíti a tanulókat megszerzett egyéni tudásuk gyarapítására, alkalmazására, közösségformáló ereje által hat az emberi kapcsolatok fejlődésére, illetve a harmonikusabb személyiség kialakulását segíti elő. Elmélyíti a kapcsolatot a hagyomány és ennek a mindennapi életben való alkalmazása között, ösztönzi a tanulókat a közös éneklésre, akár saját örömeikre, akár szereplések formájában.

A népdalkör-foglalkozás szakirányú feladatai

Ösztönözze a tanulókat az énekelt népzene sokszínű világának minél alaposabb megismerésére, különös tekintettel a közösségi formákra.

Fejlessze a tanulók

- hallását,
- ritmusérzékét,
- stílusérzékét,

- kottaolvasási és hangzóanyag értelmezési készségét,
 - zenei memóriáját, ízlését.
- Ismertesse meg a tanulókat
- a népzenei hangképzés sajátosságaival, az énekelt népzene kifejezőeszközeivel, az énekelt népzene hagyományaival, a benne rejlő értékekkel és ezek átadási formáival,
 - a népzene alapvető stílusjegyeivel,
 - a népi éneklés alkalmával, az élet fordulóihoz, a jeles napokhoz kapcsolódó énekekkel, egyházi népénekekkel,
 - a táncokhoz kapcsolódó főbb énektípusokkal,
 - a népi énekléshez kötődő fontosabb hangzóanyagokkal, kottás gyűjteményekkel.

Követelmények a program elvégzése után

- A népdalkör legyen képes
- önálló, élményt adó szereplésre.
- A népdalkörben éneklő tanuló tudjon
- fegyelmezetten viselkedni, vezetőjének jelzéseire (kezdés, dallam- és tempóváltások stb.) figyelni és utasításait végrehajtani,
 - jól tájékozódni a különböző népzenei stílus- és dialektusterületekben,
 - helyes légzéstechnikával, tiszta intonációval, helyes szövegmondással, megfelelő tempóválasztással, stílushűen énekelni,
 - alkalmazkodni társainak énekléséhez, segítve az egységes hangzás megvalósítását.

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

I. Fejezet

A MŰVÉSZETI ÁG SPECIÁLIS SZABÁLYOZÁSA

AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

2. A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhhetnek jártasságot.

3. A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget

teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

BALETT TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A balett tanszak célja, hogy a tanuló a klasszikus balett speciális harmóniát igénylő, fegyelmezett, tudatos mozgásnyelvét, tánctechnikáját elsajátítsa.

Feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- mozgásszerveinek a funkcióját,
- a különböző mozgásformák összekötését,
- a klasszikus balett lépésanyagát,
- a táncstílusok sokféleségét,
- a különböző tánctechnikák mozgásformáit,
- a tánc történetét.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásemlékezetét,
- testi-lelki teherbírását,
- tér- és formaérzékét,
- hallását,
- ritmusérzékét,
- koordinációs készségét,
- dinamikai különbségek iránti érzékét,
- előadási készségét,
- a mozgás pontos zenei kivitelezését,
- magabiztos fellépését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a tánc iránti szeretetet,
- az interpretáláshoz szükséges önfegyelmet,
- az önkontrollt és annak tudatos használatát,
- a rendszeres munka igényét,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a gondolkodás szükségességének tudatát,
- a művészetek iránti nyitottságot.

Ösztönözze a tanulót

- az igényes munkára,
- a színházi táncesemények látogatására,
- alkalmi eseményeken való szereplésre,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra,
- külső megjelenésének (testtartás, ápoltság, öltözködés) igényességére.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánc tanulásán keresztül fejleszti saját

- akaratát,
- ízlését, személyiségét,

- alkalmazkodó képességét.
- Irányítsa a tanulót
- szakirányú továbbtanulásra,
 - a továbbképző folytatására,
 - az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Klasszikus balett

A tanuló ismerje

- a kar- és lábpozíciókat,
- a klasszikus balett alapelemeit,
- a tanult tananyag szakkifejezéseit,
- a szakkifejezések jelentését.

Legyen képes

- a tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére,
- a kombinációk használatára,
- a zene és a tánc összhangjának betartására,
- a csoportos munkában való fegyelmezett együttműködésre.

Történelmi társastánc

A tanuló ismerje

- a XIX. századi társastáncok alaplépéseit,
- a XVII. századi Menüett lépéssorát,
- a rokokó Gavotte stílusát,
- a tanult táncokat.

Legyen képes

- a tanult lépések bemutatására,
- az elsajátított történelmi társastáncok előadására.

Néptánc

A tanuló ismerje

- a dunántúli ugrós alapmotívumait,
- a szatmári motívumok figuráit,
- a széki négyes és csárdás lépéseit,
- a táncokhoz tartozó dalokat,
- a tájegységek földrajzi helyzetét.

A tanuló legyen tisztában

- a néptánc elemeinek és motívumainak felépítésével.

Legyen képes

- az ismert motívumok felhasználásával improvizálni.

Modern-kortárs tánc

A tanuló ismerje

- a modern tánctechnikák jellegzetes lépésanyagának alapjait,
- speciális koordinációját, a testközpon szerepét,
- a rögtönzés játékszabályait.

Legyen képes

- az elsajátított tananyag stílusos előadására,
- a klasszikus balettől eltérő mozgásnyelv befogadására.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Klasszikus balett

A tanuló ismerje

- a tanult tananyagot,
- a lépések helyes kivitelezésének szempontjait,
- a tudásszintjének megfelelő nehezebb technikai elemeket és azok szabályait.

Legyen képes

- a balett gyakorlatainak harmonikus, koordinált bemutatására,
- a kombinációk szolisztikus előadására,
- az ismert anyagból önálló gyakorlatok összeállítására.

Társastánc

A tanuló ismerje

- a magyar úri báli tánc lépéseit,
- a modern társastánc alapelemeit.

Legyen képes

- a viselkedésformáknak megfelelően a különböző társastáncok bemutatására.

Néptánc

A tanuló ismerje

- a verbunk, a karikázó, a csárdás lépéseit,
- a páros forgók technikáit,
- a dunántúli és a szatmári táncrendet.

Legyen képes

- a tanult táncok stílusos előadására.

Modern-kortárs tánc

A tanuló ismerje

- a modern és kortárs tánc térszemléletét,
- a dinamikai változások kifejező erejét,
- a Graham-, Limón-, modern jazz-, kontakt-technika lépésanyagát, sajátosságait,
- az improvizáció és kompozíció szabályait,
- a kapcsolatteremtés lehetőségeit a mozgásban.

Legyen képes

- az elsajátított technikák lépésanyagainak gyakorlatsorokban történő bemutatására,
- rövid kompozíciók létrehozására, meggyőző, stílusos előadására,
- kapcsolatteremtő improvizációra.

Tánc történet

A tanuló ismerje

- az adott évfolyam tananyagát:
 - = a táncművészet kimagasló alpműveit,
 - = a nagy egyéniségek munkásságát,
 - = az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokat.

Legyen képes

- elemezni a táncművészet különböző stílusait,
- a társművészetek iránti érdeklődésre,
- a múlt és jelen értékeinek befogadására.

A BALETT TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Klasszikus balett 45-50 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Klasszikus balett

Rúdgyakorlatok

- technikailag emelkedő nehézségi fokú, több gyakorlatból álló, egymást követő gyakorlatsorok a rúdnál (plié, battement tendu, battement tendu jeté, rond de jambe par terre, fondu, frappé, adagio, grand battement jeté gyakorlatok).

Középgyakorlatok

- különböző dinamikájú, a tananyagban előírt elemekből álló gyakorlatok, gyakorlatsorok középen (battement tendu, jeté, fondu, adagio, grand battement jeté gyakorlatok, a pózok alkalmazásával).

Allegro

- kis ugrások egyszerű kombinációk formájában (temps levé sauté, petit changement, petit échappé, assemblé, petit jeté, sissonne simple, glissade alkalmazásával),

- nagy ugrás (sissonne fermée).

Tourok

- forgások középen és diagonálban (egy tour sur le cou -de- pied II. IV. V. pozícióból, tour sur place középen, tour pas de bourrée diagonálban) választhatóan.

3. A vizsga értékelése

Klasszikus balett gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gyakorlatok, gyakorlatsorok pontos bemutatása,
- technikai biztonság;
- koordinált, esztétikus előadásmód,
- a gyakorlatok zenével összehangolt kivitelezése,
- fegyelmezett együttműködés a csoportos munkában.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet 10 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

klasszikus balett 45-50 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,

- a tánc és a társzművészetek,
- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:
- = a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)
- = a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk)
- = a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett),
- romantikus balettek,
- klasszikus balettek,
- modern tánc,
- folklórizmus,
- jelentős hazai együttesek, táncosok, koreográfusok jellemzői,
- az egyetemes tánc történet legjelentősebb alkotói és műveik.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Klasszikus balett

Rúdgyakorlatok

- technikailag emelkedő nehézségi fokú, több gyakorlatból álló, egymást követő gyakorlatsorok a rúdnál (plié, battement tendu, battement tendu jeté, rond de jambe par terre, fondu, frappé, petits battements, adagio, grand battement jeté gyakorlatok, féltalpra, emelkedés és allongé pózok alkalmazása).

Középgyakorlatok

- különböző dinamikájú és tempójú, a tananyagban előírt elemekből álló gyakorlatok, gyakorlatsorok közepén (temps lié formái, battement tendu, fondu - soutenu, adagio, arabesque pózok, grand battement jeté, - pas de bourrée, mint összekötő lépés).

Allegro

- kis ugrások kombinációk formájában (temps levé sauté, petit changement, assemblé, petit jeté, saut de chat, glissade, ballonné, échappé battu, pas de chat, saut de chat, saut de chat ouverte, saut de chat tombé alkalmazásával),

- nagy ugrások egyszerű kombinációk formájában (saut de chat fermé 90°-on, grand assemblé, jeté entrelacé, grand jeté alkalmazásával).

Touros

- forgások közepén és diagonálban (tour sur le cou-de-pied, tour tire-bouchon közepén, tour chainé, tour piqué diagonálban) választhatóan.

3. A vizsga értékelése

3.1. Tánc történet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tánc művészi és közhasználatú formáinak ismerete,
- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,
- a tánc és a társzművészetek kapcsolatának ismerete,
- kiemelkedő alkotók és művek ismerete.

3.2. Klasszikus balett gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gyakorlatok, gyakorlatsorok pontos bemutatása,
- technikai biztonság,
- koordinált, esztétikus előadásmód,
- a gyakorlatok zenével összehangolt kivitelezése,
- fegyelmezett együttműködés a csoportos munkában.

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A modern tánc tanszak célja, hogy a tánctechnikák megismerése és az előírt tananyag elsajátítása mellett fejlessze a tanuló önálló, kreatív kapcsolatteremtő képességét, a személyiségét.

Feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a modern táncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálókéességét,
- muzikalitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban

- a modern táncművészet iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót

- az igényes munkára,
- tánc és színházi események látogatására,
- érzelmi nyitottságra,
- egészséges életmódra.

Adjon teret

- a tanuló fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Esztétikus testképzés

A tanuló ismerje

- a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtását,
- a térirányok, térlépcsők gyakorlati alkalmazását,
- a mozgás esztétikai törvényszerűségeit.

Legyen képes

- a tanult mozgásformák önálló, tudatos, plasztikus végrehajtására,
- a tudatos izomtevékenységre, izommunkára, izomérzékelésre,
- a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek használatára.

Jazz-technika

A tanuló ismerje

- a tanult technika mozgásanyagát,
- a contraction és release tudatos használatát,
- a technika stílusát és előadásmódját.

Legyen képes

- a technika elemeit, gyakorlatait biztonsággal, stílusosan, harmonikusan bemutatni,
- a technika sajátosságainak megfelelő, önálló, csoportos etűdök, kombinációk, koreográfiák előadására.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Graham-technika

A tanuló ismerje

- a technika mozgásanyagát,
- speciális gerinchasználatát,
- a contraction-release használatát,
- a technika dinamikai, ritmikai sajátosságait.

Legyen képes

- a technika mozgásanyagának gyakorlatsorokba foglalt bemutatására,
- a technika sajátosságainak megfelelő önálló és csoportos előadására.

Limón-technika

A tanuló ismerje

- a technika alapelemeit, gyakorlatait,
- jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait.

Legyen képes

- a gyakorlatelemek pontos, tiszta kivitelezésére,
- azok kombinálására,
- a technika dinamikai és érzelmi változásainak figyelembevételével egy koreográfia meggyőző előadására.

Kontakt-technika

A tanuló ismerje

- a technika tanult mozgásanyagát,
- improvizációs és kombinációs lehetőségeit.

Legyen képes

- a gördülékeny és puha izomtónus kialakítására és a föld használatára,
- a technikai elemek tánc közbeni előhívására,
- a kreativitás, az improvizáció és kompozíció tudatos használatára.

Modern jazz-technika

A tanuló ismerje

- a technika speciális gyakorlatait, mozgássorait,
- a technikára jellemző harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Legyen képes

- a technika elemeit biztonsággal, stílusosan bemutatni,
- a technika sajátosságainak megfelelő önálló és csoportos előadásra,
- a zene és tánc kapcsolatának megteremtésére.

Improvizáció, kompozíció

A tanuló ismerje

- a tanult technika gyakorlatait,

- a forma, a tér, az idő, a dinamika alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait.

Legyen képes

- a forma, az idő, a tér, a dinamika együttes, komplex alkalmazására,
- kreatív, kapcsolatteremtő improvizációra,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatára.

Tánc történet

A tanuló ismerje

- az adott évfolyam tananyagát:
 - = a táncművészet kimagasló alpműveit,
 - = nagy egyéniségeinek munkásságát,
 - = az egyetemes és nemzetközi tánc történeti folyamatokat.

Legyen képes

- elemezni a táncművészet különböző stílusait,
- a múlt és jelen értékeinek befogadására,
- a társművészetek iránti érdeklődésre.

A MODERN TÁNC TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Jazz-technika 35-40 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Jazz-technika

Izolációs gyakorlatsor a gerincoszlop szakaszainak mozgatásával

- fej, váll, törzs izolálása irányokba, körbe, plié beiktatásával külön gyakorlatokban,
- mindhárom testrész izolálása egy gyakorlatban,
- törzshullámok, csípővel, majd fejjel indítva különböző irányokból,
- alulról indított testhullámok - body roll,
- fejfördítések, törzsfördítések karral, plié alkalmazásával, majd törzsdöntésben,
- release - contraction használata, törzsfördítésben,
- karnyújtások törzsdöntésben, contraction - release végzésével.

Fekvő és ülő helyzetben végzett gyakorlatok - Giordano tréning

- homorítás - contraction, semleges löktetés, lábnyújtás fekvésben,
- ruganyozás előre, nyújtott ülésben, felülésben diagonál kartartással,
- törzsív, majd lábemelést alkalmazó gyakorlatok fekvésben,
- törzsnyújtás, contraction terpeszülésben.

Rövid kombináció, amely tartalmazza a tanult mozgásanyagot.

3. A vizsga értékelése

Jazz-technika gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

- a bemutatott tananyag pontos ismerete,
- a gyakorlatok technikai biztonsága,
- a jazz-technika sajátosságainak stílusos bemutatása,
- a kontrakció és a release tudatos használata.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet 10 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Modern tánc technika, a helyi tantervben megjelöltek szerint választhatóan:

- Graham-technika, vagy
- Limón-technika, vagy
- Kontakt-technika, vagy
- Modern jazz-technika 35-40 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,
- a tánc és a társ művészetek,
- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai,
- a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor),
- a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk),
- a színpadi tánc művészet kialakulása (udvari balett),
- romantikus balettek,
- klasszikus balettek,
- modern tánc,
- folklórizmus,
- jelentős hazai együttesek, táncosok, koreográfusok jellemzői,
- az egyetemes tánc történet legjelentősebb alkotói és műveik.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

A helyi tantervben megjelöltek szerint választhatóan:

Graham-technika

Talajon végzett gyakorlatok

- bounces, breathing, contraction, spirál, dölések, hajlások alkalmazásával, különböző testhelyzetekben. Álló középgyakorlatok
- brushes, weight shift, suspension - testsúlyáthelyezések, plié, contraction - release alkalmazásával.

Diagonális - haladó gyakorlatok

- walks, triplets, ugrások helyben, páros lábbal, skip - ugrások haladva.

A tanult anyagból, a tanár által összeállított kombináció bemutatása.

Limón-technika

Talajgyakorlatok fekvő helyzetben

- a fej, kar, láb, majd a gerinc izolációs gyakorlatai, a gördülések különböző fázisainak összekötése folyamatos mozgással.

Talajgyakorlatok ülő helyzetben

- a fej, kar, láb izolációs használatának összekötése, a láb és karpozíciók használata a gerinc szakaszainak mozgásával összekötve, rugók, gördülések spirál alkalmazásával, a gravitáció használata zuhanásokkal.

Álló középgyakorlatok

- átvezetés az állógyakorlatokhoz, izolációk, kisebb zuhanások plié - relevével, lendülések, suspension és oppozíció kiemelése.

Diagonális - haladó gyakorlatok:

- folyamatos előrehaladás, kis ugrások, láblengetések, egyik lábról a másik lábra történő átugrások alkalmazásával.

Modern jazz-technika

Bázisgyakorlatok

- paralel - en dehors pozícióváltások, relevé, talon, plié, majd rotációk mellkasból, plié, battement tendu, kontrakció 4 fázisban, battement tendu jeté,

fej izoláció, port de bras, twist alkalmazásával, rond de jambe par terre, en l'air, váll izoláció, frappé, adagio, grand battement jeté.

Középgyakorlatok

- rond de jambe par terre haladva, tour gyakorlatok, chaîne, developpé, grand battement jeté.

Kis allegrok

- sauté paralel - en dehors váltva, egy lábás sauté, assemblée, sissonne.

Diagonálban haladó gyakorlatok

- földhasználattal és ugrásokkal kombinálva.

Rövid kombináció a tanult anyagból.

Kontakt-technika

Alaptechnika

- egyéni és páros gyakorlatok földön, középhelyzetekben, állásban
- gurulások variálása, talajtámaszok, gurulások ugrásból, emelések, társ levitele a földre,
- ugrások elkapással mozgássorok alkalmazásával.

Test tudatossági gyakorlatok

- partner grafika és release, súlyáthelyezések különböző pozíciókba.

Térben haladó gyakorlatok

- ugrások, gurulások, zuhanások alkalmazásával.

3. A vizsga értékelése

3.1. Tánc történet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tánc művészi és közhasználatú formáinak ismerete,
- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,
- a tánc és a társ művészetek kapcsolatának ismerete,
- kiemelkedő alkotók és művek ismerete.

3.2. Modern tánc technika gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tanult tananyag pontos bemutatása,
- a bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága.

Graham-technikában:

- a Graham-technika speciális gerinchasználatának tudatossága,
- a technika dinamikai, ritmikai sajátosságainak alkalmazása.

Limón-technikában:

- harmonikus, koordinált bemutatás,
- a stílusnak megfelelő előadásmód,
- a technika dinamikai változásainak bemutatása.

Jazz-technikában:

- harmonikus, koordinált, stílusos előadásmód,
- a zene és a tánc összhangjának megteremtése.

Kontakt-technikában:

- gördülékeny, puha izomtónus,
- helyes földhasználat,
- a partnerrel való felelős együttműködés.

KORTÁRS TÁNC TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A kortárs tánc tanszak célja, a kortárs tánctechnikák megismerése és az előírt tananyag elsajátítása mellett, a személyiség fejlesztése, az önálló, kapcsolatteremtő improvizáció, kreativitás kialakítása.

Feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a kortárs táncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentráló képességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban

- a kortárs táncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a szükséges magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és a kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,

- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Kreatív gyermektánc

A tanuló ismerje

- testrészeinek irányított mozgását,
- a test térben való mozgáslehetőségeit,
- az alapvető kapcsolatteremtési formákat.

Legyen képes

- a csoportos munkában való aktív, fegyelmezett közreműködésre,
- a tér, ritmika, dinamika tudatos használatára,
- kapcsolatteremtő improvizációra.

Kortárs tánc 1.

A tanuló ismerje

- a tér, ritmika, dinamika használatát,
- a kapcsolatteremtés technikáit,
- a kortárs tánc lépésanyagát, technikáját.

Legyen képes

- a kortárs tánc mozgásanyagának gyakorlatsorokba foglalt bemutatására,
- a kombinációk használatára,
- kreativitásának, improvizációs készségének kibontakoztatására.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Kortárs tánc 2.

A tanuló ismerje

- a tér, ritmika, dinamika magasabb fokú használatát,
- a kapcsolatteremtés és improvizáció technikáit, a kortárs tánc lépésanyagát, technikáját.

Legyen képes

- a kortárs tánc mozgásanyagának gyakorlatsorokba foglalt bemutatására,
- a kombinációk használatára,
- kreativitásának, improvizációs készségének kibontakoztatására,
- személyiségének és kapcsolatteremtésének megfelelő fejlődésére.

Graham-technika

A tanuló ismerje

- a technika tanult mozgásanyagát,
- a gerinc speciális használatát,
- a contraction-release használatát,
- a technika dinamikai, ritmikai sajátosságait.

Legyen képes

- a technika mozgásanyagának gyakorlatsorokba foglalt bemutatására,
- a technika sajátosságainak megfelelő önálló és csoportos előadására.

Limón-technika

A tanuló ismerje

- a technika alapelemeit, gyakorlatait,
- jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait.

Legyen képes

- a gyakorlati elemek pontos és tiszta kivitelezésére, azok kombinálására,
- a technika dinamikai és érzelmi változásainak figyelembevételével egy koreográfia meggyőző előadására.

Kontakt-technika

A tanuló ismerje

- a technika tanult mozgásanyagát,
- improvizációs és kombinációs lehetőségeit.

Legyen képes

- a gördülékeny és puha izomtónus kialakítására és föld használatára,
- a technikai elemek tánc közbeni előhívására
- a kreativitás, az improvizáció és a kompozíció tudatos használatára.

Improvizáció, kompozíció

A tanuló ismerje

- a tanult technika gyakorlatait, témaköreit, feladatait,
- a forma, tér, idő, a dinamika alkalmazásának lehetőségeit, sajátosságait.

Legyen képes

- a forma, tér, idő, dinamika együttes, komplex alkalmazására,
- kreatív, kapcsolatteremtő improvizációra,
- az improvizáció és a kompozíció tudatos használatára.

Kompozíció

Legyen képes önálló és csoportos kompozíciók, koreográfiák készítésére.

Tánc történet

A tanuló ismerje

- az adott évfolyam anyagát:
 - = a táncművészet kimagasló alpműveit,
 - = a nagy egyéniségek munkásságát,
 - = az egyetemes és nemzetközi tánc történeti folyamatokat.

Legyen képes

- elemezni a táncművészet különböző stílusait,
- a múlt és jelen értékeinek befogadására,
- a társ művészetek iránti érdeklődésre.

KORTÁRS TÁNC TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Kortárs tánc 1. 35-40 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Kortárs tánc 1.

Gerincmozgató fekvő gyakorlatok

- szimmetrikus mozgások, a gerinc szakaszainak izolált mozgatása a természetes S görbülettel harmonizálva és ellentétesen,

- gerincmozgató és a légzés összehangolásának gyakorlatai.

Testpozíciók bejáratása

- alapvető testpozíciók - emelkedő nehézségű sorrendben történő gyakorlatai fekvő, szimmetrikus-aszimmetrikus lépések felhasználása, térdhajlítás, térdelés, demi és grand plié, paralel állás, relevé alkalmazásával.

Törzsgyakorlatok

- vezetett, ejtett, és közepes lendületű mozgások, döntés, hajlítás, nyújtott-hajlított lábon, talpon, féltalpon.

Lábbal végzett gyakorlatok

- tendu, jeté, frappé, rond de jambe típusú mozgások használata, láb- és törzsmunka egyidejű alkalmazása.

Adagio

- balance, irányok használatával.

Ugrásgyakorlatok

- ugrások irányokban, diagonálban, jeté, assemblé, sautonné típusú ugrások alkalmazása, lábról más testrészre és más testrészről lábra, haladó - nem haladó ugrások kombinálása.

Forgásgyakorlatok

- 1/4, 1/2, 3/4, és egész fordulatok, forgások feltámasztási pontok szerint,

- forgások irányok szerint meghatározva, a tanult forgások kombinálása.

3. A vizsga értékelése

Kortárs tánc 1. gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tananyag pontos ismerete,
- a testtudat megfelelő elsajátítása,
- a gyakorlatsorok stílusos bemutatása,
- technikai biztonság.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Tánc történet 10 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Kortárs tánc 2. 35-40 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,
- a tánc és a társzművészetek,
- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai,
- a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor),
- a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk),
- a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett),
- romantikus balettek,
- klasszikus balettek,
- modern tánc,
- folklórizmus,
- jelentős hazai együttesek repertoárjának jellemző stílusjegyei,
- az egyetemes tánc történet legjelentősebb alkotói és műveik.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Kortárs tánc 2.

Fekvő helyzetben végzett gyakorlatok

- felgördülések, a gerinc szakaszos mozdítása, a lábak terhelés nélküli mozgása, oldalt és hason fekvő helyzetek, spirális elfordulások, izolációk.

Testpozíciókat bejáró gyakorlatok

Gerinc-szakaszokat megmozgató gyakorlatok

Lábizületeket bejáró gyakorlatok, álló helyzetben

- paralelek, en de hors, váltott dinamikával, ritmikával.

Gerinc és lábmozgásokat kombináló gyakorlatok álló helyzetben

- balance helyzetek beiktatása, fordulatok alkalmazása.

Adagio

- off balance helyzetek, fordulatokkal.

Forgások

- helyben és kilépéssel.

Ugrások

- helyben és haladással.

Diagonál gyakorlatok kombinációs formában.

3. A vizsga értékelése

3.1. Tánc történet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tánc művészi és közhasználatú formáinak ismerete,
- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,
- a tánc és a társzművészetek kapcsolatának ismerete,
- kiemelkedő alkotók és művek ismerete.

3.2. Kortárs tánc 2. gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tananyag pontos ismerete,
- a gyakorlatok stílusos bemutatása,
- a gerinc, a lábmozgás lehetőségeinek ismerete, testtudat,
- a személyiség és kapcsolatteremtés lehetőségeinek használata.

NÉPTÁNC TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknál. A táncokon keresztül ismerjék meg hagyományainkat, a magyar nép táncait, a táncok lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát.

Feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a hagyományos népi játékokat,
- a három dialektus (nyugati, tiszai, erdélyi) tánc típusait, táncrendjeit,
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit,
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet,
- a néprajztudomány sajátos megközelítési módját,
- a folklórkutatás tárgyának, az átvett társadalmi rétegek, a „nép” műveltségének sajátos helyét az egyetemes emberi kultúrában,
- a tánc művészi és közhasznú formáit,
- a társasági táncélet alkalmait,
- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alapkérdését, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Alakítsa ki a tanulóknál

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- a munkájuk tudatos kontrollálását,
- a művészi előadásmód kivitelezését,
- az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népiélet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeként értelmezi,
- az esztétikai érzéket,
- a művészetek befogadására nyitott attitűdöt,
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

Fejlessze a tanuló

- mozgáskultúráját,
- fizikai állóképességét,
- ritmusérzékét,
- hallását,
- zenéhez való alkalmazkodását,
- tér-, forma- és stílusérzékét,
- mozgásmemóriáját,
- koncentráció képességét,
- improvizációs készségét,
- ízlését, kritikai érzékét,
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét,
- vizuális memóriáját,
- képzelőerejét.

Ösztönözze a tanulót

- a közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránt,
- a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására,
- a rendszeres múzeumlátogatásra,
- a rendszeres társasági és színházi tánc események látogatására,
- a televízió és rádió táncos témájú műsorainak figyelemmel kísérésére,

- az aktív részvétel igényét az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi táborok, egyéb táncesemények),
- a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberek tudásanyagának összegyűjtése).

Tudatosítsa a tanulóban

- a tánc történeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, az ízlését és fogékonyságát a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt.

Hívja fel a tanulók figyelmét

- a korosztályuknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánc történeti irodalomra.

Tegye nyitottá

- a tanuló személyiségét a folklór iránt.

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Népi játék, néptánc

A tanuló ismerje

- a tanult játékokat (min. 20) és népdalokat (min. 40),
- a tanult táncrendeket, s legalább kettőt magabiztosan improvizáljon, pl.:
 - = dél-dunántúli ugrós, kanásztánc (fiúk), karikázó (lányok),
 - = rábaközi dús, illetve körverbunk (fiúk),
 - = szatmári verbunk (fiúk), hajlikázó (lányok), lassú és friss csárdás,
 - = széki négyes, csárdás, sűrű és ritka tempó (fiúk),
 - = lőrincrévi páros táncok,
 - = sárközi ugrós és csárdás, karikázó (lányok), verbunk (fiúk),
 - = dél-alföldi páros ugrós és csárdás.

Legyen képes

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.

Folklór ismeret

A tanuló ismerje

- a folklór mint történeti hagyomány sajátosságait,
- az egyes jeles napok időpontját,
- a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét,
- a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait,
- a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat,
- a parasztság hiedelemvilágának főbb szereplőit, funkciójukat,
- a korévfolyam szintjének megfelelő legfontosabb folklórkiadványokat (könyv, lemez) és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

Legyen képes

- felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét,
- előadni népdalokat, rítusénekeket és szokásszövegeket.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Néptánc

A tanuló ismerje

- a különböző táncrendek zenéjét, népdalait (min. 100),

- a tanult táncrendeket.

Legyen képes

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.

Folklórismeret

A tanuló ismerje

- a fő népköltészeti műfajok jellegzetességeit,
- a magyar népművészet-kutatás leghíresebb irányzatait, képviselőit,
- a magyar néprajzi csoportok földrajzi elhelyezkedését, kialakulásuk legfőbb történeti momentumait, hagyományos népi kultúrájuk meghatározó jegyeit.

Legyen képes

- rugalmas szemlélettel látni az egyén, a közösség egységét és kölcsönhatását a hagyományos népi kultúrában,
- megkülönböztetni a népi és „magas” kultúra jelenségeit, összehasonlítani jellemzőiket,
- felidézni a prózai népköltészeti alkotások főbb tartalmi csoportjait, témaköreit,
- önálló véleménynyilvánításra a látott művekről.

Kinetográfia

A tanuló ismerje

- a mozdulatelemzés alaptényezőit,
- a mozdulat és helyzet típusait.

Legyen képes

- a kinetogrammal lejegyzett motívumokat pontosan leolvasni, és stílusosan előadni.

Tánc történet

A tanuló ismerje

- az adott évfolyam tananyagát:
 - = a táncművészet kimagasló alpműveit,
 - = a nagy egyéniségek munkásságát,
 - = az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokat.

Legyen képes

- elemezni a táncművészet különböző stílusait,
- a társ művészetek iránti érdeklődésre,
- a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

A NÉPTÁNC TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli, vagy szóbeli és gyakorlati vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Folklór ismeret írásbeli: 30 perc
szóbeli: 5 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Népi játék, néptánc

- előre kijelölt anyagból, a szaktanár által összeállított és betanított folyamat, ill. koreográfia részletének előadása: csoportosan 5-10 perc

- improvizáció: kis csoportban (maximum 3 pár),
egyénenként, illetve párban, összesen: 4 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tartalma

A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismereti témakörökből áll.

Az *írásbeli vizsga* feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

A *szóbeli vizsgán* a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról.

Folklórismeret:

- Jeles napok,
- Munkavégző ünnepek,
- Az emberélet fordulói.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma

Koreográfia:

A szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, betanított folyamat) csoportos bemutatása.

Improvizáció:

A három táncdialektusból választott és a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár), illetve egyénenként párban.

Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

3. A vizsga értékelése

3.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

Írásbeli vizsga:

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák. Az osztályzatra a helyben meghatározott ponthatárok szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

- A szokás elhelyezése az évkörben,
- A szokástartalom ismerete (magyarázata),
- Tájékozottság a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjairól,
- A megtanított tananyagtartalom elsajátításának mértéke.

3.2. A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai.

- a koreográfia ismerete,
- a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli és gyakorlati vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet 5-10 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Néptánc

- Improvizáció 8-10 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,
- a tánc és a társ művészetek,
- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:
 - = a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)
 - = a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk)
 - = a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett)
- romantikus balettek,
- klasszikus balettek,
- modern tánc,
- folklórizmus,
- jelentős hazai együttesek profiljának, táncosok pályájának, koreográfusok munkásságának jellemzői,
- az egyetemes tánc történet legjelentősebb, alkotói és műveik.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma:

Improvizáció:

A helyi tantervben meghatározott dialektusok táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort. A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál. Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrendet.

A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket.

3. A vizsga értékelése

3.1. Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák. Az osztályzatra a helyben meghatározott ponthatárok szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

3.2. A szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,
- kiemelkedő alkotók és művek ismerete.

3.3. A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek.

TÁRSASTÁNC TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A társastánc oktatás célja, hogy törekedjen a táncművészet, azon belül a társastánc minél teljesebb megismerésére, segítse sajátos eszközeivel a tanulók személyiségének formálását.

Feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a tanuló

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrációképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastáncval kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi - életben és a társas érintkezésben,
- a táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóknak, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Társastánc

A tanuló ismerje

- a standard táncok (angolkeringő, tangó, bécsi keringő, slowfox, quickstep) alapmotívumait,
- a latin-amerikai táncok (samba, cha-cha-cha, rumba, paso doble, jive) alapmotívumait.

Legyen képes

- a tanult táncok pontos, stílusos eltáncolására,
- páros és csoportos feladatok végrehajtására.

Klasszikus balett

A tanuló ismerje

- a klasszikus balett tanult alapelemeit,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módját.

Legyen képes

- a tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére,
- a zene és a tánc összhangjának betartására.

Viselkedéskultúra

A tanuló ismerje

- a mindennapi élet és a társas érintkezés alapszabályait, magatartásformáit.

Legyen képes

- az elsajátított viselkedéskultúra gyakorlati alkalmazására.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Társastánc

A tanuló ismerje

- a nemzetközileg elfogadott stílus szerint a standard és latin-amerikai táncok összetettebb - motívumait és az alaplépések variációit.

Legyen képes

- a standard és latin-amerikai táncok önálló és páros bemutatására,
- a csoportos bemutatási formában figyelmes együttműködésre,
- a tanult társastáncok valamelyikéből vagy azok mixeléséből készített koreográfiák önállóan történő csoportos bemutatására.

Történelmi társastánc

A tanuló ismerje

- a történelmi társastáncok alaplépéseit.

Legyen képes

- a tanult történelmi társastáncok stílusos, önálló és csoportos bemutatására.

A TÁRSASTÁNC TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya, és időtartama:

Társastánc 20-25 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt, a szaktanár által összeállított és betanított kombinációkból áll, melyet a tanulók párosan és csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Társastánc

A standard táncok és latin-amerikai táncok alapmotívumainak bemutatása, technikailag emelkedő nehézségi fokú kombinációk formájában, táncként maximum 2 percen.

- Angolkeringő (Natural Spin Turn, Reverse Turn, Whisk, Weave from PP, Closed Impetus, Reverse Corte, Back Whisk, Chasse form PP, Hesitation Change, Double Reverse Spin, Progressive Chassé to Right motívumok alkalmazásával.)

- Tangó (Walk, Progressive Link, Closed Promenade, Open Reverse Turn, Lady in Line, Progressive Side Step Reverse Turn, Natural Twist Turn, Rock Back on Left Foot, and Right Foot, Back Corte motívumok alkalmazásával.)
- Bécsi keringő (Natural Turn, Closed Changes /Forward/, Reverse Turn motívumokkal.)
- Slowfox (Feather Step, Three Step, Natural Turn, Reverse Turn, Closed Impetus and Feather Finish, Change of Direction, Basic Weave, Reverse Weave motívumok alkalmazásával.)
- Quickstep (Quarter Turn to Right, Natural Spin Turn, Progressive Chassé, Forward Lock, Natural Turn, Tipple Chasse to Right, Natural Pivot Turn, Natural Turn with Hesitation, Double Reverse Spin, Chassé Reverse Turn, Natural Turn and Back Lock, Running Finish motívumok alkalmazásával.)
- Cha-cha-cha (Basic Movement, Fan, Hockey Stick, Check from Open CPP, PP /New York/, Three Cha-cha, Spot Turns, Alamana, Hand to Hand, Cuban Breaks, Natural Top, Natural Opening Out Movement, Close Hip Twist motívumok alkalmazásával.)
- Samba (Stationary Samba Walks, Whisks to Left and Right, Promenade Samba Walks, Side Samba Walk, Botafogos /Travelling, Promenade/, Volta Movements motívumok alkalmazásával.)
- Rumba (Open Hip Twist, Fan, Alamana, Hand to Hand, Spot Turns, Natural Top, Spiral, Rope Spinning, Fallaway /Aida/, Cuban Rocks, Advanced Opening Out Movement, Close Hip Twist motívumok alkalmazásával.)
- Paso doble (Appel, Attack, Chasses to Right, Chasses to Left, Promenade Close, Separation, Sixteen, Huit motívumok alkalmazásával.)
- Jive (Basic in Fallaway /Fallaway Rock/, Change of Place Right to Left, Change of Place Left to Right, Stop and Go, Change of Hands Behind Back, American Spin, Link, Whip, Fallaway Throwaway motívumok alkalmazásával.)

3. A vizsga értékelése

3.1. A társastánc gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a standard táncok és a latin-amerikai táncok kombinációinak pontos kivitelezése,
- a zene és a tánc összhangjának betartása,
- technikai biztonság,
- a tánc stílusának megfelelő előadásmód,
- térfigyelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga szóbeli és gyakorlati vizsgarészekből áll.

1.1. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet 10 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Társastánc 25-30 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,
- a tánc és a társasművészetek,
- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:
 - = a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)
 - = a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk)

= a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett)

- romantikus balettek,
- klasszikus balettek,
- modern tánc,
- folklórizmus,
- jelentős hazai együttesek profiljának, táncosok pályájának, koreográfusok munkásságának jellemzői,
- az egyetemes tánc történet legjelentősebb alkotói, és műveik.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt, a szaktanár által összeállított és betanított kombinációkból, koreográfiából áll, melyet a tanulók párosan és csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Társastánc

A standard táncok és a latin-amerikai táncok összetettebb motívumainak és az alaplépések variációinak bemutatása, technikailag emelkedő nehézségi fokú kombinációk formájában, táncként maximum 2 percen.

- Angolkeringő (Weave, Back Lock, Outside Spin, Turning Lock, Left Whisk, Open Telemark, Wing, Fallaway Reverse and Slip Pivot, Contra Check, Double Natural Spin, Open Impetus and Cross Hesitation motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Tangó (Fallaway Promenade, Open Promenade, Outside Swivel, Promenad Link, Four Step, Brush Tap, Basic Reverse Turn, Fallaway Reverse and Slip Pivot, Oversway, The Chase motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Bécsi keringő (Natural Turn, Closed Changes /Backward and Forward/, Reverse Turn motívumokkal.)

- Slowfox (Open Impetus, Weave from PP, Natural Weave, Top Spin, Natural Turn to Outside Swivel and Feather Ending, Natural Telemark, Hover Cross motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Quickstep (V 6, Fish Tail, Impetus, Reverse Pivot, Quick Open Reverse, Four Quick Run, Running Right Turn, Rumba Cross, Closed Telemark motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Cha-cha-cha (Open Hip Twist, Shoulder to Shoulder, Turkish Towel, Opening Out from Reverse Top, Close Hip Twist Spiral, Sweetheart, Follow My Leader motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Samba (Argentine Crosses, Reverse Turn, Rocks /Close, Open, Backward/, Corta Jaca, Plait, Botafogos /Shadow, Contral, Rolling off the Arm, Methods of Changing Feet, Natural Roll motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Rumba (Reverse Top, Opening Out from Reverse Top, Spiral, Continuous Hip Twist, Sliding Doors, Fencing, Three- Threes motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Paso doble (Promenade, La Passe, Ecan /Fallaway Whisk/, Grand Circle, Syncopated Separation, Banderillas, Fallaway Reverse, Open Telemark, Chasse Cape, Travelling Spins from PP, CPP, Changes of Feet - Syncopated Chasse, Left Foot Variation, Coup de Pique-, Fregolina-incorporating the Farol, Twists motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Jive (Toe Heel Swivels, Rolling off the Arm, Spanish Arms, Chicken Walks, Simple Spin, Flicks into Break motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

Egy szabadon választott táncból 3-5 perces koreográfia bemutatása. (Ebből a táncból a kombinációt nem kell bemutatni!)

3. A vizsga értékelése

3.1. A tánc történet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tánc művészi és közhasználatú formáinak ismerete,
- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,

- a tánc és a társművészetek kapcsolatának ismerete,
- kiemelkedő alkotók és művek ismerete.

3.2. A társastánc gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a standard táncokból és a latin-amerikai táncokból készített kombinációk és a koreográfia pontos kivitelezése,
- a zene és tánc összhangjának betartása,
- technikai biztonság,
- a tánc stílusának megfelelő előadásmód,
- *térfejelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában.*

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

I. Fejezet

A MŰVÉSZETI ÁG SPECIÁLIS SZABÁLYOZÁSA

AZ ALAPFOKÚ KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kézügyességet, technikai érzékenységet fejleszti, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

2. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

3. A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.

Ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, és készítse fel a tanult művészi kifejezőeszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés - a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére,
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé

- a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban

- az esztétikum iránti igényt,
- az esztétikai élményképességet,
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 évfolyam

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vizuális alapismeretek	2-4	2-4										
Rajz-festés-mintázás			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhely-előkészítő			2	2								
Műhelygyakorlat					2	2	2	2	2	2	2	2
Szabadon választható tantárgy			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabad sáv			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A rajz-festés-mintázás és a műhelygyakorlatok óraszámra 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható.

A képzés tanszakai, tantárgyai

Az előképző komplex művészeti tantárgya:

- Vizuális alapismeretek

Kötelező tantárgyak:

- Rajz-festés-mintázás
- Műhely-előkészítő, műhelygyakorlat

Kötelező műhelygyakorlat választható tanszakai:

- Képzőművészet: grafika, festészet, szobrászat
- Média: fotó-videó
- Iparművészet: bábkészítő, bőrműves, fatárgykészítő, fémműves, kerámia, kézművesség, makett- és papírtárgykészítő, textilműves, tűzzománckészítő

Szabadon választható tantárgyak:

- Művészettörténet
- Népművészet

A szabad sáv keretében a fenti tantárgyak vagy a műhelygyakorlatok bármelyike választható.

A rajz-festés-mintázás tantárgy biztosítja a képző- és iparművészeti alapozást.

A műhely-előkészítő foglalkozások során a tanuló a képzés több területével ismerkedhet meg.

A műhelygyakorlat teszi lehetővé a képző- és iparművészeti szakirányú tevékenységeket.

A képzőművészet, iparművészet és média területén a helyi lehetőségektől függően a fenti műhelyek közül a tanuló érdeklődésének és képességeinek megfelelően választhat.

A képző- és iparművészet-oktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más művészeti ág (zeneművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

A MŰVÉSZETI ALAP VIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbíráلható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A vizsga tantárgyai:

- rajz-festés-mintázás
- műhelygyakorlat

A fentiekben felül szabadon választható vizsgatárgy:

- művészettörténet,
- népművészet

A szabadon választható vizsgatárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.

A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható rajz-festés-mintázás tantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredmény meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga-tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

II. Fejezet

KÖZÖS KÖTELEZŐ TANTÁRGY

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

Az alapfokú művészetoktatás 12 évfolyamára a program a következő cél- és feladatrendszert határozza meg:

- a látás és a látványértelmező képesség fejlesztése,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- a megjelenítő és a kompozíciós képesség fejlesztése,
- a vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése
 - = az elemzés,
 - = az elvont gondolkodás,
 - = a képi gondolkodás,
 - = a képzettársítás és a szintetizálás (sűrítés),
- jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben,
- jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben,
- a plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátítása,
- az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet (intermédia) megismerése, alkalmazása,
- a művészettörténet nagy korszakainak ismerete,
- a vizuális kifejezőképesség fejlesztése.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában.

A tanuló legyen képes

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a vizuális nyelv kifejezőeszközeit,
- azok jel- és jelentésrendszerét,
- a sík- és térábrázolás szabályrendszerét,
- az ábrázoló geometria alapelemeit,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- a médiaművészet (film, videó, animáció) kifejezőeszközeit és azok jelrendszerének alapjait,
- a képi konvenciók, a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az anatómia alapvető törvényszerűségeit, azok ábrázolási konvencióit,
- a művészettörténet nagy korszakait.

A tanuló legyen képes

- a tanár által vagy önállóan kijelölt témák (korrektúra segítségével történő) feldolgozására,
- a művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- sík- és térbeli művek létrehozására,
- konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- a látvány, illetve a képi megjelenítések elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- a nagy művészettörténeti korok eredményeit saját alkotó munkája során felhasználni.

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, ábrázoló, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása.

A feladatmegoldás tükrözze a tanuló látványmegfigyelő, értelmező, megjelenítő, elemző, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező, alkotó készségét, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetről, szobrászatról -, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét, a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét.

A rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott alkotás.

A dokumentáció szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok...). A tanuló által benyújtott alkotás a feladatra adott megoldás vagy megoldások.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén és ideje alatt önállón készített tanulmány.

Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott eszközökkel (grafikai, festészeti vagy plasztikai eljárásokkal) készített tanulmány témája lehet:

- természetes forma,
- mesterséges forma,
- forma és mozgás,
- forma, tér, szerkezet.

3. A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- kreativitás,
- manuális készség.

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc,

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, látványmegfigyelő, -értelmező, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása. A feladatmegoldás tükrözze a tanuló művészeti ismereteit, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetéről, szobrászatról -, a képzőművészeti műfajokról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudását. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét, tudását, művészi igényességét.

A rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott projektfeladat.

A projektfeladat megoldását bemutató portfólió szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának menetét (időterv, folyamatterv), fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, szerkezeti rajzok, forma-kompozíció-, és színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok, plasztikai kísérletek, makettek, látvány- és arculattervek...), a feladatra adott választ vagy válaszokat.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tanulmány.

Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott (grafikai, festészeti, plasztikai) eljárásokkal készült tanulmány témája lehet:

- természetes formák,
- mesterséges formák,
- külső vagy belső tér,
- térben megjelenő figura,
- portré.

3. A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- kreativitás,
- manuális készség,
- művészeti ismeretek,
- esztétikai érzékenység,
- tárgyaló készség,
- a feladatmegoldás egyedisége, minősége, összhatása.

III. Fejezet

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ MŰHELYGYAKORLAT

GRAFIKA TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A grafikai műhelygyakorlat tanítási célja az egyedi és sokszorosított grafikai eljárások megismerése.

A grafika két fő területének: a képgrafikusi és az alkalmazott grafikai tevékenységnek megismertetése.

A grafikai műhelygyakorlat célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- ismerkedjen meg a grafikai tevékenységhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókkal,
- sajátítsa el a grafikai munkához szükséges technikai eszközök használatát,
- ismerkedjen meg a grafika lehetőségeivel és korlátaival (sokszorosítható grafikák, illusztráció, reklámgrafika stb.),
- tudja kiválasztani és alkalmazni az egyéniségének megfelelő grafikai technikát,
- ismerje a szaknyelvet,
- legyen tájékozott a grafika művészettörténetében,
- tevékenységének végzésében váljon önállóvá,
- legyen nyitott az új médiumok megismerésére (számítógép),
- felkészültsége legyen alkalmas arra, hogy tanulmányait szakirányban tovább folytathassa.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanulót ismertesse meg

- a grafikai tevékenységhez szükséges technikai anyagok, eszközök, szerszámok működésével, kezelésével,

- a grafikai művészet egy-egy kiemelkedő képviselőjével,
- a segédanyagok tulajdonságaival, használatával,
- a szabványokkal, a méretekkel, az installálási törvényekkel,
- a szakma rövid történetével,
- a képzőművészeti, gyakorlatban, a feladatokban felhasználható vizuális elemekkel (pont, vonal, szín stb.),

- a képépítés törvényszerűségeivel,
- a színelmélet alapjaival.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a tanulóban

- fejlessze ki a feladatok elvégzéséhez szükséges önálló, kreatív, alkotói módszert,
- alakuljon ki véleménynyilvánítási igény és képesség,
- alakuljon ki a készített mű esztétikus megjelenítésének képessége.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a képépítés alapvető szabályait,
- a tanult grafikai technikákat, ezek továbbfejlesztési lehetőségeit és korlátait,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeit,

- a grafika történeti és technikai sajátosságait,
- a nyomtatásra és dűckészítésre alkalmas papírfajtákat, a linó és fém anyagokat.

A tanuló legyen képes

- az eddig megismert grafikai technikák alkalmazására,
- vázlatkészítésre, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, átírásra, dúcra dolgozásra,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeinek alkalmazására,
- esztétikus képi megjelenítésre.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a legújabb nemzetközi és hazai sokszorosított grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a hazai kortárs grafika eredményeit.

A tanuló legyen képes

- önálló kifejezőkészségre és grafikai komponálásra,
- technikailag tiszta és kevert technikájú lapok létrehozására,
- az iparban használatos reklámhordozók (könyv, lemezborító, plakát) tervezésére,
- klasszikus sokszorosított grafikai faximile reprodukció készítésére,
- önálló gondolatokkal és képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- kiállításra alkalmas munkák alkotására.

A GRAFIKA TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A GRAFIKA MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹ max. 90 perc Grafika műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- grafikakészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló a grafika művészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, az egyedi és a sokszorosított grafikatechnikai lehetőségekről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló grafikai technikákban elért jártasságát, tudását.

A grafika műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész grafikai alkotás.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult grafikai technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított grafikai alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai vagy tervezőgrafikai feladat (meghívó, bélyeg...),
- versillusztráció,
- természeti forma tanulmánya, átírása.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás.

Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervvázlat alapján megvalósított egyedi rajz vagy sokszorosításra alkalmas technikával elkészített grafikai alkotás, amely lehet:

- exlibris,
- embléma,
- piktogram,
- illusztráció,
- mintatervezés különböző felületek, faktúrák alapján.

3. A vizsga értékelése

A grafika műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezői készség,
- tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- alapvető anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- egyedi és sokszorosított grafikatechnikai ismeret,
- színelméleti alapismeretek,
- a kész munka összhatása.

A GRAFIKA MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás² max. 120 perc Grafika műhelygyakorlat max. 240 perc

1 A rajz-festés-mintázás kötelező tárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

2 A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- grafikakészítés 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Grafika műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló látványértelmező, megjelenítő, a tartalomnak megfelelő elemző, átíró, képalkotó képességét, a grafika anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló grafikai technikákban elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

2.1. A grafikai műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész grafikai alkotás.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi tervezési munka alapján megvalósított grafikai alkotás, amely lehet:

- stílus tanulmány,
- borítóterv hang- és képanyaghordozókra (CD-, DVD-borító...),
- könyvborító terv, könyvillusztráció,
- naptár.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás.

Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervvázlatokból álló, betű és szöveg együttes kompozíciójára és szabadon választott technika alkalmazására épülő grafikai alkotás, amely lehet:

- plakát,
- könyvborító,
- vers- vagy prózaillusztráció.

2.2. A grafika műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a grafika anyagai, eszközei,
- grafikai technikák és technológiák,
- a grafika műfaji sajátosságai,
- a grafikaművészet legjelentősebb alkotásai, alkotói,
- a grafikaművészet stíluskorszakai,
- a magyar grafika jeles képviselői,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

3. A vizsga értékelése

3.1. A grafika műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
- rajzi, tervező és kivitelező készség,
- a grafikai ismeretek gyakorlati alkalmazásának (egyedi és sokszorosított grafikák, vegyes technikák) szintje,
- eredetiség, egyediség,
- a kész munka összhatása.

3.2. A grafika műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,

- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

FESTÉSZET TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A festészet műhelymunka célja, hogy a tanuló ismerje meg

- azokat az anyagokat és eljárásokat, amelyek a festői munka legfontosabb elemei,
- a szinten egyes alapvető problémáit és azok alkalmazását a festészetben,
- a festészeti technikákat, kifejezési nyelvi eszközeit,
- a szín és fény alapvető összefüggéseit,
- a sík és a szín, a tér és a szín látványban és alkotásban jelentkező összefüggéseit,
- a legkorszerűbb festészeti eljárások alapjait,
- a festészet határát kitágító képzőművészeti eljárásokat.

A festészet műhelymunka feladata, hogy a tanuló

- sajátítsa el a festészeti technikákat, eljárásokat,
- szerezzen ismeretet a festészet mint a képzőművészet egy műfaja jelentőségéről és történetéről.

A tanuló legyen képes festészeti ismeretek elsajátításával az adott műfaj sokféleségében eligazodni, önálló alkotásokat készíteni.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a hagyományos festészeti technikákat,
- a technikák alkalmazásának módozatait,
- a festészet történetének nagy korszakait,
- a festészeti technikák határeseit (pl. montázs, kollázs, manipulált fotó, festett síkplasztikák),
- a fotó, film, videó, számítógép színalkotó és -visszaadó szerepét.

A tanuló legyen képes

- a megismert festészeti technikákkal műveket készíteni,
- figurákat, tájakat, tárgyakat ábrázolni,
- vázlatokat készíteni, és azok után festményeket alkotni,
- síkban és térben, beállítás után és szabadon festményeket készíteni,
- a festészet határeseit jelentő műveket (montázs, kollázs, fotómanipuláció, computergrafika) alkotni,

- véleményt alkotni a festészet történetének jelentős műveiről.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a festészet technikai eljárásait,
- a technikai eljárások alkalmazását különböző feladatokban,
- a kompozíció törvényeit,
- a szabadon értelmezett, de a festészet műfaját nem meghaladó eljárásokat (videofestészet, computer festészet),
- a színház és képzőművészet találkozását jelentő színpadi festészetet (díszlet),
- a festészettörténet nagy alkotásait,
- a festészetnek a művészettörténetben elfoglalt helyét,
- azokat a szakkifejezéseket, melyekkel egy festészeti alkotást jellemezhet, értelmezhet, elemezhet.

A tanuló legyen képes

- önálló festészeti alkotások, festmények és színes dekoratív művek tervezésére és létrehozására,
- saját alkotó tevékenységének következetes nyomon követésére és dokumentálására (portfólió készítése),
- a megismert festészeti technikák változatos és szakszerű alkalmazására,

- önálló véleményformálásra saját és mások műveit illetően,
- véleményének szakszerű kifejezésekkel való interpretálására.

FESTÉSZET TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A FESTÉSZET MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás³ max. 90 perc Festészet műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- képtárgykészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló festőművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, képépítési szabályairól, szintani alapjairól megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló festészeti technikákban elért jártasságát, tudását.

A festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész festészeti alkotás vagy alkotássorozat.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult festészeti technikák bármelyikének alkalmazásával elkészített festészeti alkotás, amely lehet:

- belső tér egy részletének feldolgozása,
- külső tér egy részletének feldolgozása,
- irodalmi mű illusztrációja,
- emberi, társadalmi vagy művészeti problémára adott válasz,
- érzelmi hangulatot kifejező önarcképsorozat,
- figurális ábrázolás a színek érzelmi hatásainak felhasználásával,
- díszletterv.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített festészeti alkotás.

A festészeti vizsgatárgy az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott színes kompozíció, amely lehet:

- különböző karakterű tárgyak csendéletszerű beállítása,
- a belső tér egy részletének ábrázolása,
- portré vagy önarckép,
- képző- vagy iparművészeti, esetleg irodalmi vagy zenei mű személyes átírása, stílustanulmány.

3. A vizsga értékelése

³ A rajz-festés-mintázás kötelező tárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

A festészet műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezői képesség,
- képépítés, kompozíció,
- kifejezőerő, hangulati hatás,
- tartalomhoz illő technika megválasztása,
- a festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazásának (telítettség, lokál és valór színek, kontrasztok, fény-árnyék-szín összefüggései) szintje,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- a kész munka összhatása.

A FESTÉSZET MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás⁴ max. 120 perc Festészet műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- képtárgyalkotás 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Festészet műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló látványértelmező, megjelenítő, gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, képalkotó képességét, a festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló festészeti technikákban elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

2.1. A festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész festészeti alkotás vagy alkotássorozat.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi tervezési munka alapján megvalósított nagyobb méretű, a tanult technikák bármelyikével elkészített festészeti alkotás, amely lehet:

- csendélet,
- portré,
- lakótér ábrázolása (otthoni környezet, saját szoba ...),
- jelmezterv,
- reklámtéma feldolgozása.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített festészeti alkotás.

A vizsgamunka az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, színes tervvázlatokra épülő, nagyobb méretű, szabadon választott technikával elkészített festészeti alkotás, amely lehet:

- természetes vagy mesterséges forma,

⁴ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

- enteriőrbe elhelyezett figura,
- saját fotó feldolgozása,
- illusztráció,
- elbeszélő képsorozat saját témára.

2.2. A festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a festészet anyagai, technikai eszközei,
- festészet nyelvi kifejezőeszközei (azok jel- és jelentésrendszere), műfajai,
- festészeti technikák és technológiák,
- a festészet műfaji sajátosságai,
- a festőművészet legjelentősebb alkotói és alkotásai,
- a festőművészet stíluskorszakai,
- a magyar festészet jeles képviselői,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

3. A vizsga értékelése

3.1. A festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező képesség,
- a tervező és kivitelező képesség,
- színtani ismeretekben való jártasság,
- a kompozíció törvényeinek ismerete,
- a festészeti eljárások és technikák alkalmazásának szintje,
- eredetiség, egyediség,
- a kész munka összehatása.

3.2. A festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

SZOBRÁSZAT TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A szobrász műhelymunka célja

- a vizuális műveltség megalapozása, fejlesztése olyan elméleti és gyakorlati ismeretek tanítása és gyakoroltatása által, melyek felkészítik a tanulót a tárgyalásra, a plasztikai alakításra, a szakirányú továbbtanulásra.

A szobrász műhelymunka feladata a vizuális neveléssel párhuzamosan olyan alapozó és speciális ismeretek, készségek biztosítása, mely lehetővé teszi a fenti célok megvalósulását.

A műhelymunka feladata, hogy ismertesse meg a tanulót

- a szobrászművészet sajátos nyelvével, kifejezőeszközeivel, megnyilvánulási formáival,
- a tárgyformálás anyagaival, eszközeivel,
- a szobrászműteremmel és felszerelésével,
- a munka során használt anyagok és szerszámok használatával,
- a kéziszerszámok készítésével,
- a klasszikus szobrászat formai megoldásaival, és az azoktól való elszakadás lehetőségeivel,
- az új anyagokkal és azok használatával,
- a kreatív feladatmegoldásokkal a tervtől a kész munkáig.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a szobrászat fontosabb eredményeit, művészettörténeti időrendiségben,
- a kiemelkedő jelentőségű műveket, alkotásokat,
- a szoborkészítés alapjait, a készítés technológiáját,
- a gyakorlatban megismert anyagok jellemző tulajdonságait és felhasználási területét,
- a balesetvédelmi szabályokat,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes

- az anyagismeret birtokában alkalmazni a célnak legmegfelelőbb szobrászi eljárást,
- életkorának megfelelően tapasztalatait, ismereteit beépíteni az alkotás folyamatába,
- a tárgyak elemzésére az anyag-funkció-forma szempontjai szerint,
- felismerni környezetében a pozitív esztétikai minőséget.

A tanuló rendelkezzen

- biztos rajztudással,
- műelemzési készséggel,
- agyagból történő mintázás készségével,
- a gipszmunkák terén alapvető ismeretekkel, gyakorlattal.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a szoborkészítés anyagait, azok tulajdonságait és felhasználási területét,
- a szobrászat klasszikus műfajait,
- a formai jellemzőket a történeti és kortárs tárgyakon,
- a szobrászműterem szükséges berendezését, felszerelését, az anyagok előírás szerű kezelését,
- a műalkotás és a környezet összefüggéseit a szobor - enteriőr viszonylatában,
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket.

A tanuló legyen képes:

- a tervszerű, igényes munkavégzésre,
- önálló tervezésre anyag-funkció-forma egységében,
- terveit igényes műhelyrajzban megjeleníteni,
- megszerzett ismereteit a tárgykészítés folyamatába beépíteni,
- az alkotómunka során pozitív élményeit beépíteni a műbe,
- a feladatokat megfelelő általános műveltsége folytán kreatívan megoldani,
- pozitív formát készíteni agyagból, gipszből,
- a szobrászatban használatos speciális kéziszerszámokat (mintázófa, gipszelő szerszámok...) előállítani,

- arányos kicsinyítésre és nagyításra,
- a természeti és mesterséges formák megmintázására, átírására,
- az alapvető anatómiai ismeretek alkalmazására,
- a szobrászat hagyományos anyagainak (terrakotta, fa, kő, bronz...) használatára,
- a szobrászat segédanyagainak (gipsz, pasztilin...) alkalmazására,
- a megmunkáláshoz szükséges kéziszerszámok és gépek használatára,
- a feladatnak megfelelő váz- és tartószerkezet összeállítására,
- érem, relief, portré, ember- és állatfigura mintázására, faragására,
- biztonsági és balesetvédelmi előírások betartására.

A SZOBRÁSZAT TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Rajz-festés-mintázás⁵ max. 90 perc Szobrász műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 40 perc
- plasztikai tárgykészítés 140 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező plasztikai alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanulónak a szobrászat anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, a térépítés szabályairól és formatani ismereteiről megszerzett tapasztalatait. A plasztikai tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló szobrászati technikákban elért jártasságát, tudását.

A szobrászat műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész plasztikai tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - rajzi, tervezési munka alapján megvalósított alkotás, amely lehet:

- mintázott vagy vésett dombormű, terrakottából vagy gipszből,
- mintázott körplasztika, égetett agyagból vagy gipszből, festve vagy patinázva,
- drótból, fából vagy egyéb szobrászati anyagokból készített plasztika.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített plasztika.

Az intézmény által meghatározott szobrászati vizsgatárgy tervvázlat alapján, agyagból vagy egyéb szobrászati anyagból, szabadon választott mintázási, konstruálási technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- mintázott plakett vagy dombormű meghatározott témára, természeti tanulmány vagy illusztráció,
- szobrászatban használatos mintázási, formálási eljárással készült körplasztika.

3. A vizsga értékelése

A szobrász műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- a szobrászat alapvető technikáinak (mintázás, gipszmunkák, faragás) ismerete, gyakorlati alkalmazása,
- térépítés, kompozíciós készség,
- egyszerű festési, patinázási eljárások ismerete,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, technika és kifejezőmód megválasztása,
- a kész munka összhatása.

A SZOBÁRSZAT MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás⁶ max. 120 perc Szobrász műhelygyakorlat max. 240 perc

⁵ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- plasztikai tárgyalakotás 190 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Szobrász műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, plasztikai alkotó, konstruáló készsége. A tervező feladat tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, formaértelmező készségét, a szobrászat anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A plasztikai tárgyalakotó feladat megoldásában mutassa be a tanuló szobrászati technikákban elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

2.1. A szobrász műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész plasztikai tárgy vagy tárgyeagyüttés.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - rajzi, tervezési munka alapján megvalósított alkotás, amely lehet:

- mintázott vagy vésett dombormű, terrakottából vagy gipszből,
- mintázott körplasztika, égetett agyagból vagy gipszből, festve vagy patinázva,
- drótból, fából vagy egyéb szobrászati anyagokból készített plasztika,
- épülethez készült szobrászati díszítőelem.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulóknak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített plasztika.

Az intézmény által meghatározott szobrászati vizsgatárgy tervvázlat alapján, agyagból vagy egyéb szobrászati anyagból, szabadon választott mintázási, konstruálási technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- mintázott plakett vagy dombormű meghatározott témára,
- természeti tanulmány vagy illusztráció,
- szobrászatban használatos mintázási, formálási eljárással készült körplasztika,
- építészeti díszítőelem.

2.2. A szobrász műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a szobrászat anyagai, eszközei, műfajai,
- szobrászati technikák és technológiák,
- a szobrászat műfaji sajátosságai,
- a szobrászat legjelentősebb alkotásai, alkotói,
- a szobrászat stíluskorszakai,
- a szobrászat és az építészet kapcsolata,
- a magyar szobrászat jeles képviselői,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

3. A vizsga értékelése

3.1. A szobrász műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
- rajzi, tervezői, plasztikai tárgyalakotó, kivitelező készség,
- formatani ismeretekben való jártasság,

- térszervezés, a kompozíció törvényeinek ismerete,
- műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete,
- a szobrászati technikák és eljárások alkalmazásának szintje,
- egyszerű festési, patinázási eljárások ismerete,
- kreativitás, egyediség,
- a kész munka összhatása.

3.2. A szobrász műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kommunikációs készség.

BÁBKÉSZÍTŐ TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A bábkészítő műhelymunka célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- váljon képessé a művészetekről tanult ismereteit felhasználni,
- legyen képes látványteremtésre, mondanivalója bábokkal való kifejezésére és a bábok alapmozgásainak elsajátítására,
- ismerje meg az ősi formavilágot, és legyen képes azt újjávarázsolva megfelelő jelrendszert kialakítani, használni.

A bábkészítő műhelymunka feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- ismerje meg a bábkészítés és bábjátszás történetét,
- legyen képes megkülönböztetni a bábok alapvető típusait,
- sajátítsa el a legfontosabb bábtípusok elkészítési módját,
- értelmezze a bábok karakterét, speciális ruházatát, plasztikáját,
- tanulja meg a bábmozgatást, bábjátszást,
- anyagismereti tudásával tárja fel az alkalmazható anyagokat,
- ismerje meg a szerszámok, gépek biztonságos használatát.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a bábtörténet legfontosabb vonulatait (képmutogatástól a legbonyolultabb mechanikáig),
- a darab mondanivalójának és a kiválasztott bábtípusnak a kapcsolatrendszerét,
- a felhasználható anyagok tulajdonságait és célszerű felhasználhatóságukat,
- a bábművészet szintetizáló képességét az irodalom, a képzőművészet, a zene és a mozgásművészetek között.

A tanuló legyen képes

- a képzőművészet lehetőségeit, eszközeit felhasználva olyan tárgyakat, figurákat készíteni, amelyek színpadon a „színész” feladatait látják el,
- tartalmat adni az egyszerű tárgyaknak, eszközöknek,
- a célnak megfelelően az egyszerű és az összetettebb képzőművészeti megoldásokat megtalálni,
- megbízható szerkezeteket konstruálni, amelyek stabilak és biztonságosak, ugyanakkor megfelelően mozgathatóvá teszik a figurákat,
- játszani a műfaj adta átváltozási lehetőségekkel,
- különböző módszerekkel plasztikussá tenni a kiszemelt tárgyat, vagy kialakítani a báb plasztikáját,
- kosztümöt készíteni a plasztikára és azt megfelelő módon felerősíteni, elősegítve az átváltozásokat és a játék könnyedségét.

A tanulóknak alapvetően tisztában kell lenni a ténnyel, hogy mozgatható, színpadra állítható bábót kell készíteniük, nem pedig kiállítható képzőművészeti alkotást.

A tanuló a továbbképző végére az alapozó szakaszban tanultakon túl ismerje

- a játéktér lehetőségeit,
- a dramaturgia alapvető szabályait, különös tekintettel a bábműfajra,
- az emberi test anatómiáját,
- a karakteres mozgás lényegét,
- az animáció lényegét,
- a fényhatás kifejező erejét, a fény tulajdonságait.

A tanuló legyen képes

- különböző típusú bábokat megtervezni, elkészíteni, bemozgatni,
- a tartalomhoz megválasztani a legkifejezőbb bábtípust (technikát), anyagot, zenét, teret,
= egyszerű etűdöt bemutatni.

A BÁBKÉSZÍTŐ TANSZAK VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A BÁBKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás⁷ max. 90 perc Bábkészítő műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- tárgykészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakotó képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő bábtervező, bábkészítő képességét, a bábkészítés, bábjátszás műfaji sajátosságairól, a bábművészet szintetizáló hatásáról megszerzett ismereteit. A tárgyalakotó feladat megoldása mutassa be a tanuló bábkészítésben megszerzett ismeretét, jártasságát.

A bábkészítő műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési, dramaturgiai dokumentációval együtt benyújtott kész bábok.

A tanári irányítással megvalósított vizsgamunka dokumentációja tartalmazza a 2-3 szereplős darab kiválasztását, a zeneválasztást, a színpad- és díszletterveket, a szereplők formájának, karakterének terveit, a ruhaterveket, a bábok és a kosztümök szabásmintáját, a szabadon választott bábtechnikával készülő bábok szerkezeti vázlatát, szerelési rajzát.

A tervezési munka alapján anyagban megvalósított báb lehet:

- pálcás,
- wayang,
- gyűszű- vagy kesztyűs báb.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önálló rajzi-tervezési munka alapján elkészített díszlet és báb.

A díszlet az intézmény által megadott mű dramaturgiájára elkészített színpadképterv eleme. A báb ezen darab egyik figurája, melyet a tanuló az általa tervezett műhelyvázlat alapján készít.

⁷ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

A báb többek között lehet:

- rögtönzött báb,
- árnybáb.

3. A vizsga értékelése

A bábkészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- dramaturgiai készség,
- látványtervező készség,
- karaktermegjelenítő képesség,
- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és kifejező készség,
- manuális és konstruáló készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- bábkészítési alapismeret,
- bábjátszási alapismeret,
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összehatása.

A BÁBKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás⁸ max. 120 perc Bábkészítő műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- tárgyalakotás 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Bábkészítő műhelygyakorlat max. 10 perc

- etűd bemutatása max. 2 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakotó képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionak, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, kifejezőkészségét, a bábkészítés anyagairól, azok felhasználási lehetőségeiről, a bábkészítés munkafolyamatairól, a játéktér lehetőségeiről, a dramaturgia szabályairól, az animáció lényegéről, a bábjátszás műfaji sajátosságairól, hagyományairól megszerzett ismereteit. A tárgyalakotó feladat megoldása mutassa be a tanuló báb- és animációs játékkészítésben megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

2.1. A bábkészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési, dramaturgiai dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott báb- vagy animációs játékre alkalmas tárgycsoport.

A tanári irányítással megvalósított vizsgamunka dokumentációja tartalmazza a többszereplős darab kiválasztását, a zeneválasztást, a háttérelemek terveit, a szereplők és játékelemek formájának terveit, bábok esetében a bábfigurák karakterének terveit, a ruhaterveket, a bábok és a kosztümök

⁸ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

szabásmintáját, a szabadon választott bábtechnikával készülő szereplők szerkezeti vázlatát, szerelési rajzát.

A tervezési munka alapján anyagban megvalósított báb többek között lehet:

- kézi báb,
- wayang báb,
- marionett báb.

A tervezési munka alapján megvalósított animációs játék többek között lehet:

- tárgyjáték.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önálló rajzi-tervezési munka alapján elkészített díszlet és szerepjátásra alkalmas báb.

A díszlet az intézmény által megadott mű dramaturgiára elkészített színpadképterv eleme. A báb ezen darab egyik figurája, melyet a tanuló az általa tervezett műhelyvázlat alapján készít.

A színes tervvázlat alapján elkészített báb többek között lehet három ujra és tenyérre, gyűszűvel, fejjel, végtagokkal kialakított kosztümös kesztyűsbáb.

2.2. A bábkészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a bábjátzás története,
- a bábművészet szintetizáló képessége az irodalom, képzőművészet, zene- és mozgásművészet között,

- a bábok típusai,
- a bábkészítés anyagai,
- a játéktér lehetőségei,
- a dramaturgia alapvető szabályai,
- az animáció lényege,
- a bábkészítés egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

A szóbeli vizsga emellett tartalmazza a dramaturgiába illő egyszerű etűd bemutatását az elkészített bábbal.

3. A vizsga értékelése

3.1. A bábkészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- dramaturgiai készség,
- látványtervező készség,
- funkcionak, műfaji sajátosságoknak megfelelő tervező, modellező készség,
- karaktermegjelenítő készség,
- formaalkotó és kifejezőkészség,
- a terv egyedisége,
- konstruáló készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- bábkészítési alapismeret, jártasság,
- a dramaturgiának megfelelő bábtípus, karakter alkalmazása,
- a báb mozgathatósága,
- a műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összehatása.

3.2. A bábkészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- bábjátzási ismeret, a báb és a bábmozgatás összhangja,
- kommunikációs készség.

BŐRMŰVES TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A bőrműves műhelymunka célja

- a vizuális nevelés ismereteire alapozva, azzal párhuzamosan, azt erősítve és kiegészítve a tanulókkal megismertetni a bőrművesség azon elméleti és gyakorlati tudnivalóit, melyek képessé teszik őket az önálló tárgyalakításra, környezetalakításra a tervezéstől a kivitelezésig,

- a hagyományos népi kultúra ezen, területének továbbéltetése, átörökítése, valamint a múlt értékeinek beépítése a mai tárgykultúrába, tárgyalakító tevékenységbe,

- a manuális képességek fejlesztése, az értékteremtésre, -megőrzésre nevelés, a természetes anyag feldolgozásával a természetközeli szemlélet mélyítése, az esztétikai, művészi, konstruktív érzékenység kialakítása,

- e nagy múltú szakma történeti és jelenkori megismerése,

- a természetes bőr hagyományos kézműves megmunkálási módjainak elsajátítása,

- a bőrműves műhelymunka iránti nyitottság kialakítása.

A bőrműves műhelymunka feladata

- a bőr felhasználásának, bőrtárgyak készíttörténetének (szakmatörténetének) megismertetése,

- a bőrből készíthető tárgyak körének megismerése a népművészetben, a viselettörténetben és a mai használatban,

- alap kellék- és segédanyagok megismerése,

- kéziszerszámok, gépek megismerése, használata,

- a bőr feldolgozásának műveletei, technikái,

- tárgyszervezési alapismeretek elsajátítása - a tervezés forrásai, a felhasználási célból kiinduló tervezés, vázlatok, szerkesztett minták, makett, modell készítése, az elkészült munka elemzése,

- díszítmények formakincse - anyaggyűjtés, másolás, kiemelés, tervezés,

- a kézműves tevékenységhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalók biztosítása,

- élményszerű megismerés és tapasztalatszerzés a tananyaggal kapcsolatban (múzeumlátogatás, irányított gyűjtőmunkák, megfigyelések végzése...),

- igényes kézműves termékek létrehozásával az értékek megbecsülése, a munkára nevelés,

- a bőrműves szakirodalom bemutatásával az önművelés lehetőségének megalapozása.

A feladat a fentiek alapján azoknak az alapozó és speciális ismereteknek az elsajátítása és begyakorlása, melyek biztosítják a tanulók számára a meghatározott célú alkotómunka elvégzését a tervezéstől a kivitelezésig.

A műhelyprogram feladata a balesetmentes, munkavédelmi előírásoknak megfelelő jártasság kialakítása az eszközhasználatban. Irányított tárgyelemzéseken és tervezési folyamaton keresztül a tárgy, a környezet és a használó ember összhangjára, harmóniájára való figyelemfelhívás, ezzel az esztétikai érzék és ítélőképesség mélyítése, árnyaltabbá tétele.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- az alkalmazott anyagok tulajdonságait, papírok szálirányát, hajlásirányát, bőrök eltérő felületi tulajdonságait,

- a ragasztók használati tulajdonságait,

- a cérnák használati tulajdonságait, a kéziszerszámok használatát,

- a motívum-, mintagyűjtés forrásait, másolási módszereket,

- az egyszerű nyomtatási technikákat (krumplidúc, papírdúc, parafa dugóba szúrt szegek...),

- a batikolást papírra, textilre, bőrre,

- a tervezés folyamatát,

- a bőrfestést, pácolást,

- az égetéses bőrformázást,

- a domborítást, metszést,
- a rátétes díszítéseket filcen, vékony bőrön,
- a bőrből készített tárgyak körét a népművészetben, viselettörténetben, a mai használatban,
- a szíjhasítás szerszámaival, módszereit,
- a bőrvágó kés helyes használatát.

Legyen jártas

- az anyagok pontszerű, hálós vagy teljes felületű ragasztásában,
- egyenes hajtások képzésében különféle anyagokon, biegelés, riccelés a kartonok hajtásánál, behajtás képzése papíron, textilen, műbőrön, bőrön,
- hímző öltések készítésében,
- fűzéses összeerősítésben (fonallal, vékony bőrszíjjal),
- három- és többágú lapos és gömbölyű fonatok készítésében zsinórral, bőrszíjakkal,
- egyszerű tárgyak vázolásában, látszatrajzok, szerkezeti rajzok készítésében, alkatrészek műszaki rajzának szerkesztésében és a mintavágásban.

A tanuló legyen képes

- ollóval egyenes és ívelt vonalakat pontosan vágni,
- egyszerű kézi varrásokkal összeerősíteni filcet, vékony bőrt,
- a készítendő tárgyak használati céljait megfogalmazni, elemezni az elkészült darabokat használati, esztétikai, kivitelezési szempontokból.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a szakmatörténetet (a bőr feldolgozásához kapcsolódó kézműves mesterségeket, azok kialakulását, történetét, tevékenységi körüket),
- a bőr felhasználási lehetőségeit, a bőrműves termékek fajtáit,
- a bőrműves mesterségekhez fűződő anyagok eredetét, feldolgozási módjait, fajtáit, tulajdonságait,
- a bőr szerkezetét, felépítését, kikészítését, topográfiáját, a kiegészítő és díszítőanyagok fajtáit (csont, fa, fém, gyöngy...), kiegészítők alkalmazási lehetőségeit,
- a tárgykészítés munkafolyamatait
 - = a tervezéshez elképzeléseiknek plasztikus megjelenítéséhez szükséges eszközrendszert,
 - = a sík- és térábrázolás törvényszerűségeit,
 - = a színelmélet alapjait,
 - = a stilizálás, ornamentikaképzés, kompozícióépítés követelményeit,
 - = a tervezés szempontjait,
 - = alap- és szabásminták elkészítését,
 - a szabás eszközeit, módjait, szempontjait (anyagra helyezés, gazdaságosság, jelölés),
 - = az összeállítás előkészítő folyamatait,
 - = az összeállítás módjait, varrások, fonások, fűzések fajtáit,
 - = a díszítési módokat, technikákat, szíronyozás, domborítás, festés, batikolás, metszés, rátétek, bőrhímzés alkalmazását,
 - a viselettörténetet, különös tekintettel a bőrből készült öltözetkiegészítőkre,
 - a múzeumokban bemutatott bőrös vonatkozású tárgyakat,
 - a szakirodalmat,
 - a népművészet bőrműves emlékeit
 - = a bőrműves munkákhoz kapcsolódó eszközöket, használatukat, a szerszámok helyes kezelését,
 - = az alapvető gépek (tűzőgép, vékonyítógép) kezelését,
 - a munka- és balesetvédelmi szabályokat.

Legyen jártas

- a bőrdíszítési módszerek alkalmazásában (metszés, domborítás, rátétes díszítés, szíronyozás, batikolás, égetés, szélezés, poncolás, festés, pácolás),
- a műhelyben található gépek, szerszámok használatában (varrógép, lemezolló, köszörű, vékonyítógép),

- a tervezés folyamatában,
- a tárgyak mintáinak megszerkesztésében, mintavágásban,
- csont-, fakellékek elkészítésében.

A tanuló legyen képes

- gondolatait, elképzeléseit alkotó módon, tárgyi formában megjeleníteni,
- a megszerzett ismereteket saját munkájába konstruktív módon beépíteni,
- munkájában a funkció-forma-díszítés harmóniáját megteremteni,
- a bőrműves munkafolyamatok igényes elvégzésére, esztétikus termékek létrehozására,
- a tárgyak fajtájának ismeretében a megfelelő alapanyagok kiválasztására,
- arányos méretezésre,
- a bőr eltérő területi tulajdonságainak megfelelően szabni,
- késsel egyenes és ívelt vonalakat pontosan szabni különféle vastagságú anyagokon,
- a tárgyhoz és az anyaghoz megfelelő összeillesztési és díszítési technika kiválasztására,
- különböző anyagokat pontszerű, hólos és teljes felületen ragasztani,
- behajtásokat képezni egyenes, domború, homorú vonalakon,
- különféle anyagokat összeerősíteni varrópadon kézi varrással, két tűvel, fűzéssel, varrógéppel,
- gömbölyű és lapos fonatok készítésére,
- gombkötésre,
- szíjhasításra,
- a készítendő tárgyak vázlat-, szerkezeti, nézeti, műszaki rajzának készítésében és a mintavágásban,
- a hagyományos kézműves mesterségek értékeit a modern kor követelményeihez igazítva továbbéltetni,
- munkájában a munkavédelmi, balesetvédelmi előírások betartására.

A BŐRMŰVES TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A BŐRMŰVES MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

- Rajz-festés-mintázás⁹ max. 90 perc Bőrműves műhelygyakorlat max. 180 perc
- rajzi, tervezési feladat 30 perc
 - tárgykészítés 150 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionak, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező készségét, a bőrművesség műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló bőrművességben megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását.

A bőrműves műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész bőrműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján, szabadon választott díszítési és összeállítási technikával (metszéssel, festéssel, lyukasztással,

⁹ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

poncolással, domborítással, rátéttel, díszítővarrással, hímzéssel, fűzéssel, fonatokkal, gyöngyökkel, posztóval vagy filccel ...) készített vizsgamunka lehet:

- használati tárgy (irattartó, könyvborító, tároló doboz...),
- ajándéktárgy.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített bőrműves tárgy.

A bőrműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott használati funkcióra alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott bőrműves technikával létrehozott alkotás (névjegytartó, tolltartó, szemüvegtok...).

3. A vizsga értékelése

A bőrműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tárgytervező képesség,
- formaalakító készség,
- kifejezőkészség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- bőrműves alapismeret,
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összhatása.

A BŐRMŰVES MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹⁰ max. 120 perc Bőrműves műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 40 perc
- tárgyalakítás 200 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Bőrműves műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, tartalomnak megfelelő formatervező képességét, a bőrművességhez tartozó anyagok tulajdonságairól, felhasználási lehetőségeiről, a bőrművesség munkafolyamatairól, a bőrdíszítési módszerek műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól, a népművészet bőrműves emlékeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló bőrművességben megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

2.1. A bőrműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész bőrműves tárgy vagy tárgycsoport.

¹⁰ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján (vázlat-, szerkezet-, nézet-, műszaki rajzi dokumentáció), szabadon választott díszítési és összeállítási technikával (metszéssel, festéssel, pácolással, lyukasztással, poncolással, domborítással, rátéttel, díszítővarrással, hímzéssel, fűzéssel, fonatokkal, gyöngyökkel, filccel, írhával, szaruval ...) valódi bőrből létrehozott vizsgamunka lehet:

- öltözet- vagy viseletdarab (lábbeli, kesztyű, sapka, mellény...),
- ékszerkollekció (hajdís, karkötő, medál...),
- öltözetkiegészítő kollekció (öv...),
- a lakáskultúra eleme (doboz, tükör, irattartó...).

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített bőrműves tárgy.

A bőrműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióval rendelkező, a tanuló által készített terv alapján tetszőleges bőrműves díszítő technikával megoldott alkotás (öltözetkiegészítő, ékszer ...).

2.2. A bőrműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a bőrművesség alapanyagai,
- a bőr felhasználási lehetőségei, területei,
- a tárgytervezés és -készítés szempontjai,
- bőrműves technikák, technológiák,
- bőrműves díszítési módok,
- jelentéstartalom a tárgyakon,
- a bőrműves mesterségek története, szakosodása (tímár, varga, csizmadia, szűcs, szíjgyártó ...),
- a magyar pásztorművészet,
- a hagyományok továbbéltesének lehetőségei,
- a bőrművesség egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A bőrműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- funkciónak, műfaji sajátosságoknak megfelelő tervező, szerkesztő, modellező készség,
- díszítő, stilizáló készség,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a megfelelő munkafolyamatok megválasztása,
- a bőrműves ismeretek gyakorlati alkalmazásának (szabás, összeállítás, díszítés) szintje,
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a bőrműves tárgy összehatása, a funkció - forma - díszítmény összhangja.

3.2. A bőrműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kommunikációs készség.

FATÁRGYKÉSZÍTŐ TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A fatárgykészítő műhelymunka célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- széles körű elméleti és gyakorlati ismeretekre tegyen szert a fa megmunkálása terén,

- sajátítsa el azokat az alapozó és speciális ismereteket, készségeket, melyek képessé teszik a műhelygyakorlaton előforduló feladatok átlátására, kivitelezésére,
- ismerje meg a famíves tárgyak sokféle funkcióját és azon túlmutató humán értékeit,
- szerezzon olyan alapismereteket és készségeket, amely alkalmassá teszik fatárgyak készítésére,
- legyen képes felelősségteljes, pontos munkavégzésre, kitartó összpontosításra, az általa készített tárgy, tárgycsoport, a hozzá kapcsolódó dokumentáció esztétikus megjelenítésére,

- pályaválasztását, továbbtanulását elősegítse,
- alkotó gondolkodását megalapozza és kialakítsa.

A fatárgykészítő műhelymunka feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- ismerje meg a faművesség jelentőségét a szerves kultúrában, lehetőségeit a mai városi polgári kultúrában,

- szerezzon tapasztalatot a leghasználatosabb hazai fafajták tulajdonságait, megmunkálhatóságát illetően,

- ismerje meg a tárgykészítéshez szükséges szerszámok, eszközök, berendezések működését, használatát, kezelését,

- ismerje a tárgyformáláshoz kapcsolódó tervezési, dokumentációs rajzkészítési módszereket, megközelítési módokat, szemléleti elvárásokat,

- ismerje a készítési eljárások alpműveleteit,

- ismerje a tárgykészítési műveletek célját, folyamatát, különböző módjait,

- legyen képes használni a tárgyalta témákhoz, a készített tárgyakhoz kapcsolódó szakirodalmat,

- életkori szintjének megfelelően alakuljanak ki mindazok a tervező, átiró, tárgyalgó, teremtő, anyagformáló, munkaszervező képességek, melyek az igényes alkotómunkához szükségesek,

- ismerje a tűz- és baleseti veszélyforrásokat, elhárításuk módjait, szabályait.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a fa általános műszaki tulajdonságait,
- a fa szerkezetét, a leghasználatosabb puha- és keményfa jellemző tulajdonságait,
- a magyar pásztorélet szokásait, jellegzetességeit,
- a pásztorfaragások jellemzőit,
- a paraszti ülőalkalmatosságok közül a széket, kupásszéket, a felvidék néhány áttört faragású ülőbútorát,

- a faipari szerszámok, gépek működési elvét, veszélyforrásait,
- a fakötések, illesztések néhány változatát,

- a népi építészet boronaépítkezései változatát,

- az ácsolt láda szerkezetét, funkcióját,

- az intarziakészítés elvét,

- az asztalos-, a bognár- és a kádármesterség főbb jellemzőit,

- néhány fából készült népi hangszer elkészítésének elvét.

A tanuló legyen képes

- egyszerű vesszőfonási műveletre,
- helyes, biztonságos szerszámfogásra,
- derékszögű, síma felületek kialakítására,
- szögelésre,
- diófapácolásra,
- viasz- és olajbevonat készítésére,
- karclozás, spanyolozás, domborfaragás egyszerűbb változatainak igényes kivitelezésére,
- fakanál, kupásszék létrehozására vágó szerszámokkal,
- sarokollós csapolású szögtengely mentén nyitható fedelű dobozka készítésére,
- végtagjait mozgó, rétegelt lemezfigura készítésére,
- guruló fajták kialakítására,
- ácsolt láda vagy ládika készítésére,

- támlás paraszti szék készítésére,
- szétszedhető kecskelábas asztal (vagy modelljének) elkészítésére,
- több rekeszes játékbútor létrehozására (nem csapolásos illesztéssel),
- vésett geometriai díszítések, áttört faragások, egyszerű intarzia megalkotására.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a Kapoliak munkásságának lényegét,
- az asztalos-, a bognár- és a kádármesterség főbb jellemzőit,
- a fából készült népi hangszerek készítésének elvét,
- a paraszti gazdálkodás néhány faeszközét,
- a magyar népművészet formáit, jeleit, szimbólumait,
- a busójárást mint népszokást,
- a kéregedény-készítés elvét,
- a népi építészet főbb jellemzőit,
- az erdélyi köríves nyilatú kiskapuk némelyikét,
- az intarziakészítés több változatát,
- festett erdélyi, dunántúli parasztbútorokat,
- a földfestékes túróenyv-kötőanyagú festésmódot,
- a Szórákaténusz Játékmúzeum jelentőségét,
- az esztergályozás elvét.

A tanuló legyen képes

- mozgatható karú-lábú fabábu elkészítésére,
- deszkából kivágott hiányzó részek összeforgatásából formák megjelenítésére,
- fa álarc létrehozására,
- kereplő hangszer készítésére,
- ivócsanak vagy sótartó vájószerszámokkal való előállítására; egyéb pásztorkészség tartozékainak előállítására a pásztorművészet technikai eljárásaival,
- domborfaragású bot, tükörkeret megalkotására,
- asztalka, szék kifűrészelésére (egy fahasábból játék céljaira),
- asztal (vagy modelljének) elkészítésére,
- több fiókos kisszekrény (vagy modelljének) létrehozására,
- talicska (vagy modelljének) elkészítésére,
- ácsolt kiskapu összeállítására,
- igényes intarziamunka megalkotására,
- bölcső vagy szekrény készítésére, földfesték alapú túróenyv kötőanyagú festésére hagyománykövető jelekkel.

A FATÁRGYKÉSZÍTŐ TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A FATÁRGYKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹¹ max. 90 perc Fatárgykészítő műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 30 perc
- tárgykészítés 150 perc

¹¹ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakotó képessége, tárgy- és környezetkultúra iránti érzékenysége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő konstruáló, formatervező készségét, kreativitását, a fatárgykészítés műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól megszerzett ismereteit. A tárgyalakotó feladat megoldása mutassa be a tanuló fatárgykészítés során megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását.

A fatárgykészítő műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész faműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján szabadon választott díszítési és összeállítási technikával készített (anyagdarabolással, fűrészeléssel, hasítással, vájással, marással alakított; reszeléssel, csiszolással tisztázott; fakötéssel, ragasztással, szegeléssel, csavarozással összeállított; karclozással, spanyolozással, áttört- vagy domborfaragással, intarziával díszített; felületkezelt, pácolt, viaszolt...) fatárgy lehet:

- fajták,
- hagyománytárgy,
- lakberendezési tárgy, bútor (doboz, szék ...).

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített faműves tárgy.

A faműves vizsgamunka az intézmény által meghatározott funkcióval rendelkező tárgytípus díszítése a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott faműves technikával (előkészített, kiszabott fa alapra, adott funkció függvényében, a forma - díszítmény összhangjának figyelembevételével).

3. A vizsga értékelése

A faműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- faműves alapismeret,
- megfelelően alkalmazott faműves technikák,
- a vizsgamunka összehatása.

A FATÁRGYKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹² max. 120 perc Fatárgykészítő műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 40 perc
- tárgyalakotás 200 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Fatárgykészítő műhelygyakorlat max. 10 perc

¹² A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgyszerző, tárgyalató képessége, tárgy- és környezetkultúra iránti elkötelezettsége. A tárgyszerző feladat tükrözze a tanuló funkcionak, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező képességét, kreativitását, a faművesség anyagairól, tárgyalató technikáiról, felületdíszítési módzatairól, a faművesség műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól megszerzett ismereteit. A tárgyalató feladat megoldása mutassa be a tanuló fatárgyszerző műhelygyakorlat során megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

2.1. A fatárgyszerző műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész faműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján (vázlat-, szerkezet-, nézet-, műszaki rajzi dokumentáció) szabadon választott díszítési és összeállítási technikával készített (anyagdarabolással, fűrészeléssel, hasítással, vájással, marással, esztergályozással, faragással; fakötéssel, ragasztással, szegéléssel, csavarozással összeállított; reszeléssel, csiszolással gyalulással tisztázott; karclozással, spanyolozással, áttört- vagy domborfaragással, intarziával, festéssel díszített; felületkezelt, pácolt, viaszolt...) fatárgy lehet:

- fajták,
- munkaeszköz,
- népi hangszer,
- hagyománytárgy
- lakberendezési tárgy, bútor.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulóknak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített faműves tárgy.

A vizsgafeladat az intézmény által meghatározott funkcióval rendelkező tárgytípus (bot, tükrökeret, kazetta ...) díszítése, a tanuló által készített tervvázlat alapján, szabadon választott faműves technikával (előkészített, kiszabott fa alapra, adott funkció függvényében, a funkció - forma - díszítmény összhangjának figyelembevételével).

2.2. A fatárgyszerző műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a fatárgyszerzés anyagai, az anyagok tulajdonságai,
- a fatárgyszerzés eszközei, műveletei,
- a tervezés szempontjai,
- a díszítés módjai (karclozás, spanyolozás, domborfaragás, áttört faragás, intarzia ...),
- felületkezelési eljárások,
- a faművesség alkalmazási területei, tárgyi emlékei,
- jelentéstartalom a tárgyakon,
- pásztorfaragások,
- fajták,
- népi hangszerek,
- paraszti bútorok (ülőkalkalmatosságok, asztalok, ácsolt és festett ládák ...),
- a népi építészet fából készült elemei, szerkezetei (boronaépítkezés, kapuk ...),
- a paraszti gazdálkodás fából készült eszközei,
- a faművesség történeti fejlődése, technikai változásai,
- az asztalos, bognár- és kádármesterség főbb jellemzői,
- a hagyományok továbbélésének lehetőségei,
- a fatárgyszerzés egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A fatárgykészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- faműves alapismeret,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a terv egyedisége,
- a megfelelő faműves műveletek, munkafolyamatok kiválasztása,
- a faműves technikák műfaji sajátosságainak megfelelő alkalmazása,
- a forma és a díszítmény összhangja, a vizsgamunka összehatása.

3.2. A fatárgykészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- **kommunikációs készség.**

FÉMMŰVES TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A fémműves műhelymunka célja, hogy a vizuális és plasztikai tanulmányokhoz kapcsolódva az esztétikai nevelés segítségével járuljon hozzá a sokoldalú, kreatív személyiség kialakításához, a foglalkozások keretében fejlessze a tanuló

- anyaghoz kapcsolódó konstruáló képességét, kreativitását,
- a tervezési folyamatok végigvezetésével helyzetfelismerő, véleményalkotó és problémamegoldó képességét,
- a szaktörténeti és szakelméleti ismeretek tudatos beépítésével értelmező-elemző látásmódját, a kortárs tárgy- és környezetkultúra iránti érzékenységet.

A fémműves műhelymunka feladata, hogy a tanulót ismertesse meg

- az elmúlt korok fémműves hagyományaival,
- a fémművesség sajátos nyelvével, az anyagra jellemző technikai és formai megoldásokkal,
- a tárgykészítéshez kapcsolódó alapfokú tervezési módszerekkel,
- a fémek alapvető jellemzőivel, a megmunkáláshoz szükséges egyszerű eszközökkel, technikákkal, díszítési módokkal,
- a vonatkozó munkavédelmi előírásokkal.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a fémművesség történetének fejlődési szakaszait,
- a technikai fejlődés főbb állomásait,
- az ötvösség történetének jellemző alkotásait,
- az önálló kifejezés, megjelenítés anyagait, eszközeit,
- a sík- és téralakítás eszközhasználatát, technikai műveleteit,
- a díszítés különböző módjait.

A tanuló a fentiek birtokában legyen képes az anyag, eszköz és technikai módszerek olyan fokú alkalmazására, hogy azzal saját gondolatait - életkorának megfelelő szinten - tárgyasult formában meg tudja valósítani.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a színes fémek, könnyűfémek, nemesfémek anyagára jellemző fizikai és kémiai tulajdonságokat,
- a metallográfia ismeretében a fémek viselkedését a különböző megmunkálási műveletek során,
- a sík- és téralakítás legkülönbözőbb módjait, azok törvényszerűségeit,

- a felületek díszítésének módzatait,
- a műhely szakszerű használatát.

A tanuló legyen képes

- a fémek hidegalakító eljárásainak,
- a kovácsolás alapműveleteinek,
- a filigránkészítés,
- láncfűzés,
- azsúrozás,
- zománcozás,
- drágakőfoglалás,
- térbeli lemezalakító módok (domborítás, cizellálás, felhúzás, fémnyomás),
- forgácsolás (esztergálás, fűrés, marás),
- öntés különböző módzatainak,
- a gumiforma-készítés,
- öntvénymegmunkálás technikáinak,
- és a különböző felületkezelési módoknak olyan szintű alkalmazására, hogy a technikák ismeretében saját terveit önállóan meg tudja valósítani.

A FÉMMŰVES MŰHELYGYAKORLAT VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A FÉMMŰVES MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹³ max. 90 perc Féműves műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 30 perc
- tárgykészítés 150 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgyszerző, tárgyalakító képessége, tárgy- és környezetkultúra iránti igényessége. A tárgyszerző feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő konstruáló, formatervező képességét, kreativitását, a féműves műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló féművesben megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását.

A féműves műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész féműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján az alábbi műveletek valamelyikével vagy azok kombinációjával - lemezalakítással (kalapálás, nyújtás, hajlítás, fűrészelés, fémnyomás), öntéssel (homokformázott vagy viaszveszejtéses öntés), forgácsolási eljárásokkal, rögzítésekkel (oldható és oldhatatlan kötésekkel) - elkészített vizsgamunka lehet:

- zománcozott,
- traszírozott, domborított, cizellált,
- maratással díszített tárgy (doboz, ékszer...).

¹³ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített fémműves tárgy.

A fémműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott használati funkcióra alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott fémműves technikával létrehozott, funkció - forma összhangjára törekvő alkotás.

3. A vizsga értékelése

A fémműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- problémamegoldó és tárgytervező képesség,
- formaalkotó és kifejező készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- fémműves alapismeret,
- megfelelő felületek és díszítmények kialakítására való képesség,
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összehatása.

A FÉMMŰVES MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹⁴ max. 120 perc Fémműves műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 40 perc
- tárgyalakítás 200 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Fémműves műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége, tárgy- és környezetkultúra iránti elkötelezettsége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező képességét, a fémművesség anyagairól, sík- és téralakítási módjairól, felületdíszítési módzatairól, a fémművesség műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló fémműves technikákban megszerzett jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

2.1. A fémműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész fémműves tárgy vagy tárgyelegyüttés.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka (vázlat-, szerkezet-, nézet-, műszaki rajzi dokumentáció) alapján, szabadon választott technikával - hideg és melegalakító műveletek valamelyikével, vagy azok kombinációjával - lemezalakító műveletekkel (nyújtással, hajlítással, fűrészeléssel, vágással, lyukasztatással, fémmnyomással), kovácsolással,

¹⁴ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

öntéssel, forgácsolási eljárásokkal, rögzítésekkel (oldható és oldhatatlan kötésekkel) megvalósított vizsgamunka lehet:

- természetes anyagokkal (szaru, csont, fa, gyöngyház, ásvány...), szintetikus kövekkel,
- filigránnal,
- zománccal,
- traszírozással, domborítással, cizellálással,
- maratással díszített tárgy.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített fémműves tárgy.

A fémműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott tárgytípus, a tanuló által készített tervvázlat alapján, a funkció-forma-díszítmény összhangjára törekvő alkotás (hengerléssel, dróthúzással, láncszemek kialakításával, összekapcsolásával létrehozott nyaklánc, karkötő vagy ásványok befoglalásával készített ékszer...).

2.2 A fémműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a fémművesség anyagai,
- a fémalakítás műveletei (hideg- és melegalakítási eljárások),
- sík- és téralakítás,
- fémdíszítési módok,
- felületkezelési eljárások,
- a fémművesség legjelentősebb tárgyi emlékei, alkotói, műhelyei,
- a fémművesség fejlődési szakaszai, technikai vonulatai, stíluskorszakai,
- a fémművesség egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A fémműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- problémamegoldó és tárgytervező képesség,
- formaalkotó és kifejező készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a terv egyedisége,
- a fémműves ismeretek gyakorlati alkalmazásának szintje,
- megfelelő felületek és díszítmények kialakítására való képesség,
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a forma és díszítmény összhangja, a vizsgamunka összhatása.

3.2. A fémműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

KERÁMIA TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A kerámia műhelymunka célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan tegyen szert a tanuló alapvető mesterségbeli tudásra, rendszerezze és közvetítse azokat az ismereteket, melyeknek birtokában a tanuló számára lehetségessé válik a művészeti szakközépiskolára való felkészülés.

A kerámia műhelymunka feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanulót ismertesse meg

- a kerámiaművészet sajátos nyelvével, kifejező eszközeivel, formakincsével, megnyilvánulási formával,
- a tárgyformálás anyagaival, eszközeivel,
- egyes technológiai eljárások kivitelezésével és azok alkalmazási területével,
- kerámiatárgyak készítésének folyamatával a tervtől a kész munkáig,
- a kerámiakészítés környezet-, tűz- és balesetvédelmi szabályaival.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a kerámiakészítés alapjait, a felhasznált anyagok tulajdonságait, a készítés technológiáját,
- a forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket,
- a kerámiatörténet fontosabb állomásait,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes

- a tárgyalkotás folyamatában a forma és díszítmény összhangját megteremteni,
- elképzeléseit rajzban rögzíteni, ezeket igényesen megoldani,
- a helyes munkamenetet betartani,
- tapasztalatait, ismereteit - életkori szintjének megfelelő önállósággal - a tárgykészítés

folyamatába beépíteni,

- műalkotások értő befogadására,
- felismerni környezetében a pozitív esztétikai minőséget,
- a megismert munkavédelmi szabályok következetes betartására.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a kerámia alapanyagait, azok tulajdonságait és felhasználási területét,
- egyes tárgytipusok formái és rendeltetése közötti összefüggéseket,
- a forma és díszítmény összhangjának jelentőségét,
- a kerámiatörténet fontosabb állomásait,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes

- önálló tervezésre a forma és funkció szoros kapcsolatának szem előtt tartásával,
- terveit látványos és formaértelmező rajzokban igényesen megjeleníteni,
- megszerzett ismereteit a tárgykészítés folyamatába beépíteni,
- a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában a tervet megvalósítani,
- a cél és az eredmény összevetésére,
- a rendeltetés, forma és díszítmény szempontjai szerint a műtárgyak elemzésére,
- a megismert munkavédelmi szabályok következetes betartására.

A KERÁMIA TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A KERÁMIA MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹⁵ max. 90 perc Kerámia műhelygyakorlat max. 180 perc

¹⁵ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- tárgykészítés agyagból 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A feladat tükrözze a tanuló kerámiaművészet műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A tárgyalakító feladat megoldásában mutassa be a tanuló kerámiatechnikai jártasságát, tudását.

A kerámia műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kerámiatárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján megvalósított, égetett és/vagy festett, mázazott alkotás, amely lehet:

- felrakással vagy korongozással készült egyszerűbb használati tárgy vagy díszedény,
- mintázott, festett vagy mázazott plasztika.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített kerámiatárgy.

A kerámia vizsgamunka az intézmény által meghatározott tárgytípus, színes tervvázlat alapján agyagból, választott technikával, nyomhagyásos, pecsételt vagy plasztikus felületdíszítések alkalmazásával létrehozott alkotás, amely lehet:

- korongozott tálka vagy edény,
- felrakással készült edény,
- lapból épített, kerek vagy szögletes alaprajzú edény,
- a kerámiában használatos kézi formázási, mintázási eljárásokkal készült plasztika.

3. A vizsga értékelése

A kerámia műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, plasztikai, tárgytervező készség,
- alapvető eszköz- és szerszámismeret,
- felrakott, korongozott és lapból épített edénykészítés fázisainak, azok helyes sorrendjének ismerete,
- alapvető díszítési eljárások ismerete,
- egyszerű festési, mázazási módok ismerete,
- forma és díszítmény összhangja,
- a tárgyak színezésének, színvilágának harmóniája.

A KERÁMIA MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Rajz-festés-mintázás¹⁶ max. 120 perc Kerámia műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- tárgykészítés agyagból 180 perc

¹⁶ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Kerámia műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakotó képessége. A feladat tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, formaértelmező képességét, a kerámiaművészet műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A tárgyalakotó feladat megoldásában mutassa be a tanuló kerámiatechnikai jártasságát, tudását, művészi igényességét.

2.1. A kerámia műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész kerámiatárgy vagy tárgye gyütt es.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján megvalósított, égetett és/vagy festett, mázazott alkotás, amely lehet:

- felrakással, korongozással vagy a kézi formázási technikák kombinációjával készített használati tárgy vagy díszedény, dombormű, csempe vagy mintázott, festett, mázazott plasztika,
- gipszforma segítségével préselt edény,
- öntőforma segítségével öntött edény.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített kerámiatárgy.

A kerámia vizsgamunka az intézmény által meghatározott tárgytípus, színes tervvázlat alapján, agyagból, választott technikával, plasztikus felületdíszítések alkalmazásával létrehozott alkotás, amely lehet:

- korongozott tál vagy edény,
- felrakással készült edény,
- lapból épített edény,
- dombormű, csempe,
- kézi formázási módok kombinációjával készített tárgy,
- a kerámiában használatos mintázási eljárásokkal készült plasztika.

2.2. A kerámia műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a kerámia anyagai,
- a kerámiaformázás műveletei, technológiái,
- díszítési eljárások,
- égetési módok,
- a kerámiaművészet fejlődési korszakai,
- a magyar agyagművesség,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

3. A vizsga értékelése

3.1. A kerámia műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, plasztikai, tárgytervező készség,
- a rajzi tervezés és a kivitelezés pontossága,
- a tárgykészítési technikák alapvető ismerete,
- alapvető díszítési eljárások ismerete,
- kerámiafestési, -mázazási módok ismerete,
- forma és díszítmény összhangja,
- a tárgyak színezésének, színvilágának harmóniája.

3.2. A kerámia műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kommunikációs készség.

KÉZMŰVES TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A kézműves műhelymunka tanításának célja

A kézműves tevékenységek megismertetésével a hagyományos népi kultúra ezen területének átörökítése, a múlt értékeinek beépítése a mai tárgykultúrába, tárgyalgó tevékenységbe.

A természetes anyagok felhasználásával a természetközeli szemlélet kialakítása és megerősítése, a környezetharmonikus életvitel, a környezetalakítás képességének megalapozása, az értékteremtés és -megőrzés igényének létrehozása.

A kézműves műhelymunka feladata

- a manuális és konstruáló képesség, a kreativitás fejlesztése, az esztétikai érzékenység mélyítése, a hagyományos kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása,
- a hagyományos tárgyi és szellemi kultúra összekapcsolódásának bemutatása,
- a hagyományok megismertetésével múltunk, népi örökségünk megbecsülése, megszerettetése, a hovatartozás-tudat mélyítése,
- a hagyományos kézműves tevékenységek szerepének és alkalmazási lehetőségeinek feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok között,
- a tárgy, a környezet, a létrehozó és használó ember viszonyának, harmóniájának felfedeztetése tárgyelemzéseken és a tárgyalgó tevékenységen keresztül,
- a természethez, környezethez való kötődés mélyítése élmény-, ismeret- és tapasztalatszerzés által,
- azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a nyújtása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését,
- az önkifejezés, az önmegvalósítás lehetőségének felfedeztetése a kézműves tevékenységen keresztül,
- a felhasznált anyagok megfigyelése, elemzése, az alakításukhoz szükséges eszközök megismerése, jártasság kialakítása balesetmentes használatukban,
- a kézügyesség, a technikai érzék, a tervező-teremtő fantázia fejlesztése,
- az értékteremtésen és -megőrzésen keresztül a munkára nevelés.

Követelmények

Az alapfok végén a tanuló

- ismerje a hagyományos kézműves tevékenységek minél szélesebb körét,
- alakuljon ki benne a kézművesség iránti nyitottság, érdeklődés,
- tudjon pozitívan viszonyulni a természethez és a múlt értékeihez.

Rendelkezzen ismeretekkel

- a természetes anyagokról és felhasználási lehetőségeikről,
- a tárgyalgóság szerepéről, területeiről, szempontjairól.

Legyen jártas

- a kézművesség eszközeinek segítségével elképzelései, ötletei megvalósításában,
- egyszerű technológiájú tárgyak készítésében,
- a felhasznált anyagok megfigyelésében,
- a kézműves munkafolyamatok alkalmazásában (tervezés, anyag- és technikaválasztás, kivitelezés, díszítés),
- a gazdaságos munkavégzésben,
- a munkafolyamatokhoz szükséges eszközök megfelelő, balesetmentes használatában,

- a tárgyak elemzésében.

Legyen képes

- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,

- az önálló tárgyakalkotásra, esztétikus, igényes kivitelezésű termékek létrehozására.

Fedezze fel

- a tárgyakban rejlő esztétikumot,

- a hagyományos kézművesség szerepét a modern körülmények között és saját életében.

A KÉZMŰVES MŰHELYGYAKORLAT VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A KÉZMŰVES MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama.

Rajz-festés-mintázás¹⁷ max. 90 perc Kézműves műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 30 perc

- tárgykészítés 150 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyakalkotó képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalkotó készségét, a kézművesség hagyományos anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyakalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló kézművességben megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A kézműves műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott hagyományos kézműves eljárással készített tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján szabadon választott technikával (természetes alapanyagokból készített, formázással, festéssel, fonással, fűzéssel, szövással, nemezeléssel, domborítással, varrással...) alakított és díszített kézműves alkotás lehet:

- használati tárgy,
 - = gyermekjáték,
 - = népi hangszer,
 - = hagyománytárgy...
- ajándéktárgy.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kézműves tárgy.

A kézműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott használati funkcióra alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, természetes anyagokból, szabadon választott kézműves technikával létrehozott alkotás (gyermekjáték, maszk ...).

¹⁷ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

3. A vizsga értékelése

A kézműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- kézműves alapismeret,
- a műfaji jellegzetességek megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összehatása.

A KÉZMŰVES MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹⁸ max. 120 perc Kézműves műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 40 perc
- tárgyalkotás 200 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Kézműves műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalkotó képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionak, tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító készségét. A kézművességhez tartozó anyagok tulajdonságairól, felhasználási lehetőségeiről, a kézművesség munkafolyamatairól, a díszítési módszerek műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól, a népművészet kézműves emlékeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló kézművességben megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

2.1. A kézműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész kézműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján (vázlat-, szerkezet-, nézet-, műszaki rajzi dokumentáció) szabadon választott díszítési és összeállítási technikával (ásványi, növényi vagy állati eredetű anyagokból készült, formázással, fonással, szövessel, nemezeléssel, domborítással, varrással, faragással, batikolással...) létrehozott vizsgamunka lehet:

- használati tárgy
 - = lakástextil, öltözetkiegészítő,
 - = népi gyermekjáték,
 - = népi hangszer,
 - = hagyománytárgy ...,
- ajándéktárgy.

18 A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített kézműves tárgy.

A kézműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióval rendelkező, a tanuló által készített terv alapján, hagyományos kézműves anyagokból, tetszőleges kézműves technikával megoldott alkotás (öltözetkiegészítő, ékszer...).

2.2. A kézműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a kézművesség anyagai,
- kézműves technikák, technológiák,
- kézműves díszítési módok,
- tárgyakhoz kapcsolódó hagyományok, jelentéstartalom a tárgyakon,
- a kézműves mesterségek kialakulása, szakosodása,
- a kézművesség tárgytípusai,
- a kézművesség legjelentősebb tárgyi emlékei, alkotói, műhelyei,
- a hagyományok továbbélésének lehetőségei,
- a kézművesség egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A kézműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- funkciónak, műfaji sajátosságoknak megfelelő tervező, szerkesztő, modellező készség,
- manuális és konstruáló készség,
- díszítő, stilizáló készség,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a terv egyedisége, kreativitása,
- az anyag- és eszközhasználat szintje,
- a kézműves ismeretek gyakorlati alkalmazásának (szabás, összeállítás, díszítés...) szintje,
- a megfelelő kézműves műveletek, munkafolyamatok kiválasztása,
- a vizsgatárgy összehatása, a funkció - forma - díszítmény összhangja.

3.2. A kézműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kommunikációs készség.

MAKETT- ÉS PAPÍRTÁRGYKÉSZÍTŐ TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A makett és papírtárgy műhelymunka tanításának célja

- az anyagi minőségek, esztétikai értékek iránti fogékonyság fejlesztése,
- a tanulók problémaérzékenységének, manuális készségének és igényességének kialakítása,
- a tanulók mesterségbeli tudásának megalapozása.

A műhelymunka célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan

- olyan alapozó és speciális ismeretek nyújtása, amelyek elsajátítása és begyakorlása révén a tanuló képes lesz a papírból önálló tervező és kivitelező munka révén művészi tartalmú alkotásokat létrehozni,

- az anyag széles körű ismerete folytán könnyítse meg a tanuló munkáját a különböző művészeti területeken.

A papírtárgykészítő műhelymunka feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan ismertesse meg a tanulót

- a papír kultúrtörténeti jelentőségével,
- a papírművészet műfajaival,
- a papírkészítés folyamatával,
- a tárgyalakítás anyagaival, eszközeivel,
- a gazdaságos és sokrétű felhasználás módozataival,
- az alkotó folyamat fázisaival,
- a munkafogásokkal,
- az eszközök balesetmentes használatával,
- a tárolás és konzerválás módjaival.

Alakítsa ki és mélyítse el a tanulóban

- azokat a tulajdonságokat, amelyek révén képessé válik a tanultakat adaptálni és alkotó munkát végezni,

- az igényt az általa készített tervek, leírások, alkotások pontos, esztétikus kivitelezésére, bemutatására,

- a véleménynyilvánítás igényét és képességét,
- rendszeres, céltudatos gondolkodást, készséget a gazdaságos megoldások keresésére.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a papír történetét, gyártási folyamatát, eszközeit,
- a papírfajtákat, azok tulajdonságait, felhasználási lehetőségeit, szabványos méreteit (A sorozat),
- a papírmegmunkálás eszközeit,
- a munkafolyamatok sorrendiségének jelentőségét,
- a gyakorlatban elsajátított technika hibalehetőségeit, törekedjen ezek elkerülésére, és tudja a jelenségek magyarázatait,

- néhány tárgy elemzésén keresztül a forma és funkció jelentőségét,
- a forma és díszítmény szerepét, törekedjen ezek egységének a megteremtésére,
- a betűírás történetét, a betűtípusokat,
- néhány papírajáték készítését, használatát,
- az origami történetét, a papírhajtogatás szimbólumait, alapfogásait,
- a sárkánykészítés történetét, az aerodinamika alaptörvényeit,
- a papírnak más anyagokkal történő társítási lehetőségeit,
- a makett és modell közötti különbséget.

A tanuló legyen képes

- a tanult elméleti és gyakorlati ismereteit alkotó módon alkalmazni,
- az eszközök rendeltetésszerű használatára,
- gyakorlati tapasztalatai birtokában egyszerűbb tárgyakból variációsorozatot készíteni,
- a műhelyrajzokat értelmezni, igényesen megvalósítani,
- az elkészült munkát elemezni, megítélni.

A tanuló a továbbképző végén a fentieken felül ismerje

- a papírfajtákat, azok tulajdonságait, felhasználási lehetőségeit, szabványos méreteit (A és B sorozat),

- a papír felhasználásával, megmunkálásával kapcsolatos tipikus feladatokat, feladatcsoportokat és azok megoldási lehetőségeit,

- az anyagismeret birtokában alkalmazni a célnak megfelelő eljárásokat,
- saját ötleteit a technológiához igazítani és megvalósítani azokat,
- a betűírás és a nyomtatás történetét, különböző módozatait,
- néhány jellegzetes papírajáték készítését, használatát,
- a papírhajtogatás szimbólumrendszerét,
- a tervezés ergonómiai szempontjait,

- a papírnak más anyagokkal való társítási lehetőségeit, azok korlátait,
- a könyvkötés alapfogásait, eszközeit,
- a papírművesség irányzatait, jelentős alkotóit és munkásságukat,
- az aktuális feladathoz kapcsolódó területek elméleti és gyakorlati követelményeit,
- a jelentésre, rendeltetésre utaló formai jellemzőket történeti és kortárs tárgyakon,
- a papír szakszerű tárolásának feltételeit,
- a papír konzerválásának és restaurálásának anyagait, eszközeit és műveleteit.

A tanuló legyen képes

- a feladatok megoldásához szükséges rajzi, tervezési és műhelyrajzok értelmezésére, igényes elkészítésére, bemutatására,
- a papír megmunkálásához használt eszközök, gépek, berendezések rendeltetésszerű használatára,
- a papírfajtákat, a megmunkálás módjait a feladatnak, az igényeknek legmegfelelőbben kiválasztani és alkalmazni,
- a művészeti háttér és elméleti ismeretek integrálására, alkalmazására a feladat megoldásában, a pozitív esztétikai minőségeket környezetében felismerni,
- a feladat megoldásával kapcsolatban kreatív módon ötletekkel, elképzelésekkel előállni, azok mellett érvelni.

A MAKETT- ÉS PAPÍRTÁRGYKÉSZÍTŐ MŰHELYGYAKORLAT VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MAKETT- ÉS PAPÍRTÁRGYKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás¹⁹ max. 90 perc Makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- tárgykészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalgóképesége, tárgy- és környezetkultúra iránti igényessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő konstruáló, formatervező készségét, kreativitását, igényességét, a makett- és papírtárgykészítés műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalgóképes feladat megoldásában mutassa be a tanuló makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat során megszerzett manuális készségét, technikai jártasságát, szakmai tudását.

A makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval és műhelyrajzokkal együtt benyújtott makett, papírtárgy vagy tárgycsoport. A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján szabadon választott összeállítási és díszítési technikával készített, papír vagy makettezésre alkalmas anyag felhasználásával kialakított tárgy vagy tárgycsoport lehet:

¹⁹ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

- játék vagy szerepjátszást elősegítő tárgy,
- használati tárgy,
- épületmakett vagy tárgymodell,
- mobilszobor.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített makett vagy papírtárgy.

A vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióra alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott technikával (festett, nyomtatott, batikolt anyagból, anyagtársítással...) alakított és (a funkciónak megfelelően kép és szöveg alkalmazásával...) díszített alkotás (képeslap, boríték...).

3. A vizsga értékelése

A makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tervek és műhelyrajzok igényessége,
- tárgy- és formatervező képesség,
- konstruáló készség, kreativitás,
- díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret,
- a papír kínálta formai, alkalmazási követelmények figyelembevétele,
- a vizsgamunka összhatása.

A MAKETT- ÉS PAPÍRTÁRGYKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás²⁰ max. 120 perc Makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- tárgyalakítás 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége, tárgy- és környezetkultúra iránti elkötelezettsége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkciónak, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező képességét, a makett- és papírtárgykészítés anyagairól, sík- és téralakítási módjairól, felületdíszítési módzatairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló műhelygyakorlat során megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

2.1. A makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

²⁰ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész makett, papírtárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján (vázlat-, szerkezet-, nézet-, műszaki rajzi dokumentáció), szabadon választott díszítési és összeállítási technikával készített vizsgamunka lehet:

- csomagolóanyag, csomagolási eszköz (tasak, zsák, doboz ...),
- használati tárgy,
- épületmakett, tárgymodell,
- könyv, mappa,
- térkonstrukció,
- relief vagy szobor.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített makett- vagy papírtárgy.

A vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióval rendelkező, a tanuló által készített terv alapján tetszőleges technikával (festett, nyomtatott, batikolt anyagból, agyagtársítással...) alakított és (a funkciónak megfelelően kép és szöveg alkalmazásával...) díszített alkotás (egyedi mappa, névjegykártya...).

2.2. A makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a makett- és papírtárgykészítés anyagai, az anyagok tulajdonságai,
- a papírkészítés folyamata,
- a papírművészet, területei, műfajai,
- a könyv, a betűírás története,
- a papírművészet technológiai, eszközei,
- a tervezés ergonómiai szempontjai,
- az alkotói folyamat fázisai,
- díszítési módok, anyagtársítási lehetőségek,
- a papír tárolásának, konzerválásának, restaurálásának anyagai, eszközei, műveletei,
- a makett- és papírtárgykészítés egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tervek és műhelyrajzok szintje,
- a terv egyedisége,
- tárgy- és formatervező képesség,
- konstruáló képesség,
- díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret,
- a papír kínálta formai, alkalmazási követelmények figyelembevétele,
- a műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a megfelelő műveletek, munkafolyamatok kiválasztása,
- a vizsgamunka összhatása.

3.2. A makett- és papírtárgykészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

TEXTILMŰVES TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A textilműves műhelymunka célja, hogy a tanuló

- a megismert műfaji lehetőségeket egyéniségének megfelelően tudja használni, alkalmazni,
- tudjon bánni a megszerzett ismeretekkel, anyagokkal, technikákkal,
- legyen képes a tervezési feladat megoldására (rajz-, szín- és formaismeret, kompozíciós készség) és a terv kivitelezésére,

- legyen képes textiles feladatok elkészítésére, kivitelezésére, esztétikus megjelenítésére.

A textilműves műhelymunka feladata, hogy ismertesse meg a tanulóval

- a textilt, mint anyagot,
- a textil felhasználhatóságának sokszínűségét,
- a textil sajátosságait,
- a természetes és a mesterséges szálanyagokat,
- az őstextileket,
- a szövést előkészítő műveleteket (felvetés, leszövés, szövés stb.),
- a textilnyomás technikáját (dúcnyomás, filmnyomás, sablonkészítés, hengernyomás),
- a gobelinszövést,
- a varrás és a hímzés fajtáit, alkalmazási lehetőségeit,
- a rátétkészítést, a textilplasztikát,
- a vegyszereket, festékeket,
- a gépi és kézi varrást,
- a textil történetét az őskori textilemlékektől a mai modern - hazai és külföldi - textilművészeti törekvésekig.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a tanult egyszerűbb textiltechnikákat,
- az eszközöket, anyagokat,
- a textiltörténet jelentősebb állomásait a művészettörténet folyamatában,
- a textil felhasználásának sokszínűségét.

A tanuló legyen képes

- alkalmazni a tanult technikákat,
- a művészettörténeti, múzeumi, népművészeti anyagra támaszkodva tervezési feladatok megoldására,

- esztétikai minőségek felismerésére,

- önálló munkák létrehozására.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- az anyag, forma, funkció összefüggéseit,
- a szövési technikákat,
- a szövéshez használt eszközöket, anyagokat,
- a XX. századi magyar és külföldi textil törekvéseket.

A tanuló legyen képes

- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretanyag feldolgozására és alkalmazására,
- önálló gondolatok kifejezésére és megvalósítására,
- tervek készítésére,
- művészi érték létrehozására,
- saját képek, szőnyegek elkészítésére,
- a textil és más anyag „ötvöztetésére”, egymással való alakítására,
- társai és saját munkáit, művészi alkotásokat elemezni, véleményezni.

Alakuljon ki a tanulóban

- a teremtéshez, alkotáshoz szükséges készség,
- az igényesség és a mesterségbeli alázat.

A TEXTILMŰVES MŰHELYGYAKORLAT VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A TEXTILMŰVES MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás²¹ max. 90 perc Textilműves műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- tárgykészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító képességét, a textilművesség természetes alapanyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló textilművességben megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A textilműves műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész textilműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján szabadon választott műveletekkel (szövéssel, nemezeléssel...) létrehozott tárgy vagy a vásárolt textil meghatározott funkció szerinti alakításával (szabás, varrás...), díszítésével (szálhúzás, hímzés, batikolás, festés, nyomódúcos mintázás, applikálás, kollázszerű anyagtársítás...) létrehozott vizsgamunka lehet:

- használati tárgy,
 - = textilbáb,
 - = öltözetdarab, öltözetkiegészítő,
 - = lakástextil...,
- textilplasztika.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített textilműves tárgy.

A vizsgamunka az intézmény által meghatározott használati funkcióra alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott textilműves technikával létrehozott alkotás. A textilműves tárgy többek között lehet asszociációra, motívumképzésre alkalmas formák átírásával, különféle eljárással díszített öltözködési vagy lakástextil.

3. A vizsga értékelése

²¹ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

A textilműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tárgytervező képesség,
- formaalakító és díszítményképző készség,
- kifejező készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- textiles alapismeret (alapanyag- és anyagalakítási ismeret, jártasság),
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összhatása.

A TEXTILMŰVES MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás²² max. 120 perc Textilműves műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 40 perc
- tárgyalakítás 200 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Textilműves műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A textilműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező készségét, a textilművesség természetes alapanyagairól, műfaji sajátosságairól, tárgyköréről, a hagyományos és kortárs textilek, a lakás- és öltözködéskultúra esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló textilművességben megszerzett jártasságát, mesterségbeli tudását, művészi igényességét.

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész textilműves tárgy vagy tárgyelegyítés.

A benyújtott - a tanári irányítással tervezett és kivitelezett színes rajzi, tervezési munka alapján szabadon választott műveletekkel - szövással (torontáli, szumák, ógobelin, erdélyi festékes), nemezeléssel - létrehozott tárgy vagy a vásárolt textil meghatározott funkció szerinti alakításával (szabás, varrás...), díszítésével (szálhúzás, hímzés, batikolás, festés, nyomódúcos mintázás, applikálás, kollázsolt anyagtársítás...), illetve a felsorolt műveletek kombinációjával létrehozott vizsgamunka lehet:

- használati tárgy,
 - = textilbáb,
 - = öltözetdarab, öltözetkiegészítő (kalap, táska, öv...),
 - = lakástextil...,
- textilplasztika.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített textilműves tárgy.

22 A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

A textilműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott használati funkcióra alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott textilműves technikával létrehozott alkotás.

A vizsgamunka többek között lehet szabad anyagtársításokkal létrehozott használati tárgy.

2.2. A textilműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a textilművesség természetes alapanyagai,
- a textilművesség vegyszerei,
- textilt létrehozó eszközök, technikák,
- a textil fajtái, a textiltípusok szerkezete,
- textilműves díszítési módok,
- a társzműfajok (grafika, festészet) megjelenése a textilen, a textilművesség ágai,
- szőttek, szőnyegek,
- a textilművesség legjelentősebb tárgyi emlékei,
- népi textíliák,
- textilképek, textilplasztikák a kortárs művészetben,
- divattörténet,
- textilművesség egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A textilműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- funkcionak, műfaji sajátosságoknak megfelelő tervező, szerkesztő, modellező készség,
- tárgyformáló, díszítő, stilizáló készség,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a terv egyedisége,
- a műfaji lehetőségek egyéni alkalmazása,
- a műveletek, munkafolyamatok helyes alkalmazása,
- az alkalmazás szintje,
- a textilműves tárgy összehatása, esztétikuma.

3.2. A textilműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kommunikációs készség.

TÚZZOMÁNCKÉSZÍTŐ TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A tűzzománczó műhelymunka célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan, összetett tevékenységrendszerével fejlessze

- mindazokat a megjelenítő, ábrázoló, konstruáló, tárgytervező képességeket, amelyek nagy szerepet játszanak a látás, a kézügyesség, a technikai érzékenység, az ízlés és a vizuális műveltség kialakításában,

- problémamegoldó feladataival szolgálja a kreativitás fejlődését.

A tűzzománczó műhelymunka feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a zománcművészet sajátos nyelvével, kifejezőeszközeivel, formakincsével, konvencióival, műfajaival, esztétikai törvényszerűségeivel,
- a képzőművészet, tárgyformálás anyagaival, eszközeivel,
- a technika munkafogásaival, alkalmazási lehetőségeivel,

- a tűzzománcozott dísz- és használati tárgy készítésével,
- a zománckészítés, környezet-, tűz- és balesetvédelmi szabályaival.

Alakítsa ki a tanulóban

- mindazokat a tervező, átíró, kifejező, tárgyalgó, teremtő, szerszámhasználó, díszítő, anyagformáló, munkaszervező képességeket, amelyek az igényes alkotómunkához szükségesek.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a zománcművészet példáit,
- a tervezés fázisait, munkafolyamatait,
- a zománczás alapismereteit: a zománcanyag és a zománczható fém tulajdonságait; a tűzzománczás technikai feltételeit; a zománchevonás, díszítés technikáit; a szárítás, égetés műveleteit; a zománczás munkavédelmi előírásait.

A tanuló legyen képes

- zománczási műveletek végzésére: a fémek, zománcok előkészítésére; a fémek formára alakítására; a fémek zománccal való bevonására; homogén és bolygatott felületek kialakítására, textúra és faktúraképzésre, kitakarásra, lefedésre, visszakaparásra, ráfestésre; zománcgrafika kialakítására; játékos zománccsúszók, táblák, muráliák készítésére.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a tervezéshez, gondolatai képi-plasztikai megjelenítéséhez szükséges eszközrendszert: a sík- és térábrázolás, -alakítás törvényszerűségeit; a színelmélet alapjait; a színtervezés lehetőségeit; a betűírás, alakítás módjait; a stilizálás, ornamentikaképzés formái követelményeit; az átírás, komponálás gazdag variációit; a vonal, folt, szín, ritmus, méretarány kiemelő, kifejező szerepét,
- a zománcművészet fogalmát, díszítő szerepét; a zománcművészet legjelentősebb tárgyi emlékeit, alkotóit, műhelyeit; a zománcművészet fejlődési szakaszait, technikai vonulatait, stíluskorszakait; a zománcművészet kifejező eszközeit; az ipari és iparművészeti zománctechnikát,
- a zománczáshoz szükséges tudnivalókat: a zománczás anyagait; a zománcműhely berendezéseit; a zománczás gépi és kézi eszközeit, szerszámait; a fémalakítás, megmunkálás műveleteit; a fémek vegyi kezelését,
- a zománczás műveleteit: a különböző zománctechnikákat, technológiákat (a zománccsúszók, a rekesz-, sodrony-, süllyesztett, mélyvágású és aszúrozománc technikáit); a zománccsúszási módokat (az egyedi és az ipari sokszorosító díszítés eljárásait); a felhordott zománc szárítását, égetését; az égetés utáni műveleteket; a kész zománccsúszók feldolgozásának kívánalmait.

A tanuló legyen képes

- a megszerzett ismereteket zománckészítő munkájába beépíteni,
- a zománckészítő feladathoz kapcsolódó tér, forma, színtanulmányokat; betű, ornamentika és zománcterveket; maketteket; magyarázó és műszaki rajzokat készíteni,
- a forma-funkció, a forma-díszítmény összhangjának megteremtésére,
- a zománczási művelet előkészítésére: a zománczáshoz szükséges anyagok mennyiségének, méretének kiszámítására; a szükséges anyagok, technológiai megválasztására; a fémek zománczásra való előkészítésére (méretre, formára vágásra; fűrészelésre, fűrészsra; a felület széleinek eldolgozására, a felület egyengetésére, csiszolására, polírozására; a fém lágyítására, edzésére; a felület tapadóképségének kialakítására; rekesz- és sodronykészítésre),
- a zománczás műveleteinek elvégzésére: zománchevonásra, díszítésre, az égetés és az égetés utáni műveletek elvégzésére,
- a zománczás eszközeinek balesetmentes használatára,
- alkalmazott zománcművek, cégérek, címerek, épületdíszek, lakberendezési tárgyak, ruhakiegészítők, ékszerek készítésére,
- a tervszerű, igényes munkavégzésre.

A TŰZZOMÁNCKÉSZÍTŐ MŰHELYGYAKORLAT VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A TŰZZOMÁNCKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás²³ max. 90 perc Tűzzománc műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- tárgykészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő képalkotó és formatervező készségét, a zománcművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló zománctechnikai jártasságát, szakmai tudását.

A tűzzománckészítő műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész tűzzománcozott tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján alapozott vagy alapozatlan lemezre a tanult zománcbevonási, díszítési technikák alkalmazásával létrehozott vizsgamunka lehet:

- zománcozott kép,
- zománcbetét,
- zománcozott ékszer vagy zománcozott ruhakiegészítő.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített zománcozott tárgy.

A zománcozott vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióra, gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján megtervezett, lealapozott lemezre az alábbi zománcműves technikával vagy azok kombinációjával (visszakaparás, rásztatás, csurgatás, borzolás, ráfestés, átégetés, glicerines megoldás...) létrehozott zománcalkotás.

A munka kivitelezésénél a kiegészítés fázisához szaktanári felügyeletre van szükség.

3. A vizsga értékelése

A tűzzománckészítő műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- látványmegfigyelő képesség,
- a gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró képesség,
- tárgytervező képesség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- zománcozási alapismeret (zománcfelvitel, szárítás, égetés),
- zománcdíszítési ismeret,
- megfelelően alkalmazott műfaji sajátosságok,
- a zománcozott tárgy összhatása.

A TŰZZOMÁNCKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

²³ A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy alapvizsga vizsgakövetelményét a II. Fejezet tartalmazza.

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás²⁴ max. 120 perc Tűzzománckészítő műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc

- tárgyalkotás 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tűzzománckészítő műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalkotó képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló látványértelmező, gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, képalkotó, formatervező készségét, a zománcművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló zománctechnikai jártasságát, mesterségbeli tudását, művészeti igényességét.

2.1. A tűzzománckészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész tűzzománcozott tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka (tanulmányrajz, tervvázlat, szerkezet-, nézet-, műszaki rajzi dokumentáció) alapján vörösréz lemezre ipari- vagy ékszerzománc használatával készített, festőzománc vagy ötvöszománc (filigrán-, rekesz-, sodrony- vagy azsúr-) technikával díszített tűzzománcozott tárgy vagy tárgyegyüttes lehet:

- címer, cégér,
- ékszerkollekció (függő, medál, melltű, hajdísz, gyűrű, karperec ...),
- ruhakiegészítő kollekció (gombok, csatok, öv- és táskarátétek ...),
- lakberendezési tárgy (kép, díszdoboz, szelence, tálka, kispasztika ...),
- épületdís (portál, murália, névtábla, címer ...).

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített zománcozott tárgy.

A zománcozott vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióra, gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján megtervezett, lealapozott lemezre létrehozott tűzzománc alkotás.

A vizsgamunka többek között lehet zománccsgrafika vagy zománccsfestmény.

2.2. A tűzzománckészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a zománcművészet műfaji sajátosságai,
- a zománcozás anyagai,
- a fémalakítás műveletei,
- zománctechnikák és műveletek,
- zománccsítási módok,
- a zománcművészet legjelentősebb tárgyi emlékei, alkotói, műhelyei,
- a zománcművészet fejlődési szakaszai, technikai vonulatai, stíluskorszakai,
- a magyar zománcművészet,
- a zománcozás egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

24 A rajz-festés-mintázás kötelező tantárgy záróvizsga követelményét a II. Fejezet tartalmazza.

3. A vizsga értékelése

3.1. A tűzzománckészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a terv egyedisége,
- a zománcozási műveletek, munkafolyamatok ismerete,
- a zománcozási ismeretek gyakorlati alkalmazásának (zománcozás, szárítás, égetés, égetés utáni műveletek) szintje,
- a zománcozott tárgy összhatása, esztétikuma.

3.2. A tűzzománckészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kommunikációs készség.

IV. Fejezet

SZABADON VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A művészettörténet oktatás szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a rajz-festés-mintázás órákon, valamint a műhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor igyekszik kapcsolatot találni a társművészetek felé is.

A tantárgy tanításának célja, hogy

- keltse fel a tanuló érdeklődését, tegye érzékenyebbé és nyitottá a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására,
- a tanuló sajátítsa el a vizuális nyelv alapelemeit, tanuljon meg olvasni a műalkotásokból,
- a közösen végzett és egyéni műelemzéseken keresztül ismerje meg az egyes korokra jellemző legfontosabb stílusirányzatokat,
- a már megismert művészettörténeti korokat új összefüggésbe helyezze, vizsgálja azok formanyelvét és stílusjegyeit,
- kiemelten foglalkozzék a korok-korszakok kapcsolataival, a kölcsönhatásokkal, egymásra épülésekkel, ellentétekkel, szakításokkal az összehasonlító elemzések során,
- biztosítsa az eligazodást a művészettörténet emléktanyájában, valamint az ismeretek beépülését, felhasználhatóságát a tanuló életébe és munkájába,
- az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozásával, az anyagok, műfajok, technikák, eljárások megismerésével váljon képessé az önálló, alkotó jellegű műelemzésre.

A tantárgy tanításának feladata, hogy

- nyújtson művészettörténeti, művészetelméleti és műfaji ismereteket az őskortól napjainkig,
- foglalkozzék a világkép és a képzőművészet viszonyával,
- mutassa be a művészet folytonosságát és korról korra változó jellegét;
- mutassa be a művészeti ágak kapcsolatát,
- ismertesse a művészettörténet nagy alkotóit és jellemző alkotásait az őskortól napjainkig,
- végezze el az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek összehasonlítását,
- értelmezze a kortárs művészet hagyományokhoz való viszonyát,
- foglalkozzék a tárgy- és környezetkultúra történetével,

- ismertesse a tárgy- és környezetkultúra alkotásait a művészettörténeti korokban, a népi kultúrákban és a városi folklórban.

A tanulóval ismertesse meg

- a művészetek formanyelvének alapvető elemeit,
- a művészet ábrázolás- és kifejezésbeli sajátosságait,
- a legjellemzőbb kifejezőeszközöket és komponálásmódokat a műalkotásokban,
- a tárgyi környezet elemeit és az esztétikai minőségek kifejeződését a látványokban,
- alakítsa ki a tanulóban az önálló tájékozódás képességét, az ismeretszerzés igényét jelentős műemlékek,

- múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával,

- értelmezze a művészet helyét a kultúrában és a társadalomban,

- fejlessze a képi-plasztikai önkifejezés képességét a megismert alkotó eljárások igénybevételével,

- használja a legkülönbözőbb és legkorszerűbb művészeti médiumokat,

- érzékeltesse a műfajhatárok elmosódását,

- ismertesse a műfajok közötti közlekedés lehetőségeit.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- az elemi kifejezési eljárásokat és ábrázolási módozatokat (konvenciókat), s ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban,

- a művészettörténeti korok (korszakok), irányzatok főbb stílusjegyeit és legkiemelkedőbb alkotóit, alkotásait.

A tanuló tudjon

- műalkotásokat olvasni a témák és stíluselemek szempontjából,

- eligazodni és szelektálni a tárgy- és környezetkultúra világában,

- megismert stílusjegyeket az egyéni alkotómunkában felhasználni; az egyes művészettörténeti korokra jellemző kifejezőmódok, utánpótlások alkalmazásával.

A tanuló legyen képes

- az egyes művészettörténeti korokra jellemző stílusjegyek felismerésére,

- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,

- a megismert művészettörténeti korok időrendi áttekintésére,

- a művészettörténeti ágak kapcsolatainak és kölcsönhatásainak felismerésére,

- a környezet és a mindennapok vizuális hatásainak feldolgozására,

- műalkotások értelmezésére, elemzésére egyéni véleményalkotással,

- a tanult kifejezési formák és ábrázolásmódok alkotó alkalmazására.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében,

- tudja olvasni, elemezni a tanult műalkotásokat,

- értse meg a természeti és mesterséges környezet viszonyát és azok kölcsönhatásait.

A tanuló tudjon

- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével,

- alkotó módon használni megismert kifejezési eljárásokat és ábrázolási konvenciókat személyes élmények kifejezésére,

- reálisan értékelni - önmaga és mások munkáját, eredményeit.

A tanuló legyen képes

- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában,

- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban,

- ismertetni az adott kor kiemelkedő alkotóinak munkásságát és elemezni alkotásaikat,

- észlelni és megítélni esztétikai minőségeket tájban, épített környezetben és tárgyakban,

- felismerni koronként jellemző alkotásokat a tárgy- és környezetkultúra világából,

- önállóan dönteni az alkotó munkában alkalmazandó technikák, anyagok és eszközök megválasztásában.

A tanulónak alakuljon ki önálló, alkotószellemű műelemző készsége a vélemények ütköztetésével, a vitakészség fejlesztésével.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNET TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 45 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 15 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, az építészetről, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetéről, szobrászatról -, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye, egyéni kutatómunkája.

A művészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex műelemző, műleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított művészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2.2. Művészettörténet szóbeli vizsga tartalma:

- művészettörténeti alapfogalmak,
- a művészettörténet helye és szerepe a tudományok között,
- a művészet vizuális nyelve,
- a képző- és iparművészet ágai, műfajai,
- a képzőművészeti ágak és műfajok kapcsolata, kölcsönhatása,
- a művészet kezdetei, az őskori művészet,
- az ókori Egyiptom, Mezopotámia művészete,
- Kína, Japán, India, Afrika művészete,
- a prekolumbiánus művészet,
- Kréta, Mükéné művészete, a görög művészet szellemisége,
- etruszk és római művészet, Bizánc művészete,
- a népvándorlás korának művészete,
- a román és gótikus kor művészete,
- a reneszánsz művészete,
- a barokk és rokokó művészete,

- a klasszicizmus, romantika és realizmus művészete,
- az impresszionizmus és posztimpresszionizmus művészete,
- a századforduló építésze és képzőművészete,
- a 20. század első felének művészete,
- a két világháború közötti és az 1945 utáni művészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri az egyes művészettörténeti korok, korstílusok kifejezési szándékát és módját,
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit,
- ismeri fel a művészettörténeti ágak kapcsolatát,
- képes a műalkotások önálló értelmezésére, elemzésére.

3. A vizsga értékelése

3.1. A művészettörténet írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- befogadó, megfigyelő, értelmező, eligazodó készség,
- analízáló és szintetizáló készség,
- összehasonlító készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- műelemző készség,
- műfaj- és stílusismeret,
- műtárgyismeret,
- fogalomismeret.

3.2. Művészettörténet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabotossága, pontossága.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 60 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 20 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a - tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, elemző, összehasonlító képessége, az építészetéről, grafikáról, festészetéről, szobrászatról, azok műfajairól, alkotóiról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye, egyéni kutatómunkája.

A művészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex műelemző, műleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított művészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2.2. Művészettörténet szóbeli vizsga tartalma:

- primitív művészet egykor és ma,
- népművészet, városi folklór,
- naiv művészet,
- az antikvitás és hatásai a művészettörténetben,
- hiedelemvilág és művészet,
- vallás és művészet,
- ideológiák és művészet,
- hivatalos művészet és az avantgárd,
- művészet és kommunikáció,
- kortárs művészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri művészettörténeti korok lényeges alkotóit és alkotásait,
- ismeri a művészettörténeti korok sajátosságait,
- tudja elemezni a megismert műalkotásokat,
- tud összehasonlító elemzéseket végezni,
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit.

3. A vizsga értékelése

3.1. A művészettörténet írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- befogadó, megfigyelő, értelmező, eligazodó készség,
- analizáló és szintetizáló készség,
- összehasonlító készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- műelemző készség,
- műfaj- és stílusismeret,
- műtárgyismeret,
- fogalomismeret.

3.2. Művészettörténet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kommunikációs készség.

NÉPMŰVÉSZET

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A népművészet tantárgy tanításának célja

A népi kultúra átfogó rendszerének megismertetése, a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása. A hagyomány értékeinek bemutatásával a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

A népművészet tantárgy tanításának feladata

- a tárgy iránti nyitottság kialakítása, a hagyományos világszemlélet, a másként gondolkodás elfogadtatása,
- a népi kultúra komplex rendszerének, az élet minden területét átfogó összhangjának példaként állítása a tanuló elé,
- a mindennapi élet kérdéseire, problémáira való válaszkeresés, a régi és a mai szemlélet egymás mellé állításával,
- az ember és a természet, az ember és a társadalom kapcsolatának elemzése, az egyén helyének, szerepének tudatosítása,
- a hagyományos kultúra és értékrendszer bemutatásával a közösségi érzés mélyítése, a humánus magatartás, az elfogadás, a tolerancia kialakítása, fejlesztése,
- az általános néprajzi ismeretek átadása mellett saját környezetük, lakóhelyük hagyományainak vizsgálata, tanulmányozása, ezáltal a hovatartozás-tudat, a szülőföldhöz való kötődés erősítése,
- élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés a tananyaggal kapcsolatban (gyűjtés személyektől, szakirodalomból, múzeum-, illetve tájházlátogatások...),
- értelmi és érzelmi ráhatással a személyiség fejlesztése, az esztétikai etikai élmény- és ítéletkéesség mélyítése.

Követelmények

A tanuló a program végén ismerje

- a néprajz fogalmát, területeit,
- az egyén és a közösség viszonyát, a hagyomány fogalmát,
- a tárgyi és a szellemi kultúra kapcsolatát,
- a népművészet mibenlétét, ágait, a népi tárgyalakítás területeit,
- a magyar népművészet táji, történeti tagolódását,
- a díszítőművészet eszközrendszerét,
- az alapvető néprajzi szakirodalmat.

A tanuló legyen képes

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére adott szempontok szerint,
- az egyes tárgyak funkcióját, helyét a népeletben meghatározni,
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára,
- az empátiára, a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására.

A NÉPMŰVÉSZET TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A NÉPMŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet max. 45 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet max. 15 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A népművészet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló néprajzi ismerete: népszokásokról, népköltészetéről, hitvilágról, életmódról, a hagyományos tárgyalakításról megszerzett tudása.

A népművészet írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Rajzokkal illusztrált néprajzi gyűjtőmunka.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott feladat megoldásának lépéseit, a tanuló adott témában szerzett ismereteit, egyéni gyűjtőmunkáját.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Népművészeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népszokásokról, népköltészetéről, hitvilágról, életmódról megszerzett ismerete.

2.2. A népművészet szóbeli vizsga tartalma:

- a néprajz kutatási tárgya, a népi kultúra fogalma,
- a hagyományozódás kérdésköre, az egyén és közösség viszonya,
- a népköltészet, ágai (népmesék, népmondák, közmondások, találós kérdések, mondókák...),
- népszokások (jeles napok, az emberélet fordulói),
- népi hitvilág, világkép,
- gyermekjátékok,
- természetharmonikus életmód, földművelés, állattartás,
- közösségi munkamegosztás, munkaalkalmakhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek,
- népi építészet, a parasztház berendezése, bútora, a belső terek funkciói,
- hagyományos tárgyalakotás.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló az életkori sajátosságainak megfelelően milyen szinten:

- tud eligazodni a népköltészet világában,
- ismeri a szokások helyét és szerepét a népeletben,
- ismeri a karácsonyi, húsvéti és pünkösti ünnepkör alapjait,
- ismeri az emberélet fordulóihoz kapcsolódó szokásokat,
- ismeri a munkaalkalmakat, a hozzájuk kapcsolódó szokásokat, népköltészeti alkotásokat, hiedelmeket,
- tájékozott a népi építészet, a hagyományos tárgy- és környezetkultúra világában,
- ismeri fel az összefüggéseket.

3. A vizsga értékelése

3.1. A népművészet írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, értelmező készség,
- összehasonlító, összegző készség,
- feladatmegoldó készség,
- tárgyismeret,
- helyes fogalomhasználat,
- tárgyelemző készség.

3.2. A népművészet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabotossága, pontossága.

A NÉPMŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet max. 60 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet max. 20 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A népművészet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népművészeti ismerete: a népművészetről, a hagyományos tárgyalkotásról (vessző-, sás-, gyékény-, szalma-, csuhé-, fa- és bőrmunkák, népi kerámiák, textilek, viseletek) megszerzett tudása.

A népművészet írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Rajzokkal illusztrált tárgyelemzés, műleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott tárgyelemző feladat megoldásának lépéseit, a tanuló adott témában megszerzett ismereteit, egyéni gyűjtőmunkáját, tárgyleírását.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Népművészeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népművészeti ismerete, tárgyelemző jártassága, a népművészet ágairól, azok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása.

2.2. A népművészet szóbeli vizsga tartalma:

- a népművészet fogalma, a népművészet korszakai,
- a hagyományos tárgyalkotás természeti, társadalmi, gazdasági meghatározói,
- a hagyományos tárgyak esztétikuma, a tárgyak megjelenését meghatározó összetevők (funkció, anyag, méret, technika, forma, díszítés) összefüggései,
- a népművészet motívumrendszere, a tárgyakkal kifejezett jelentéstartalom,
- vessző-, sás-, gyékény-, szalma-, csuhé- és famunkák a magyar népi kultúrában,
- a parasztfaragás és pástorfaragás sajátos tárgyai, a tárgyak motívumkincse,
- a fazekasság tárgytípusai, hagyománytárgyai, a magyar lakta területek fazekas központjai,
- bőr- és szücsmunkák,
- mézesbábosság, tojásfestés,
- szőttések, népi hímzések, kékfestés,
- a népviselet fogalma, a viselet elemei, a viselet jelentéstartalma,
- a népi kultúra táji tagolódása,
- a Dunántúl, Alföld, Felföld és Erdély legfontosabb tájegységeinek népművészete,
- a népművészet továbbélése, hagyományápolás.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri népművészet mibenlétét, motívumrendszerét, korszakait, ágait és alkotásait,
- ismeri a fa, bőr, textil és népi kerámia jellemzőit,
- ismeri a magyar nyelvterület legfontosabb tájegységeinek népművészetét,
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- tudja elemezni a megismert tárgyakat,
- tud összehasonlító elemzéseket végezni,
- tudja rendszerezni a népi kultúráról megszerzett ismereteit,
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit.

3. A vizsga értékelése

3.1. A népművészet írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, értelmező készség,
- összehasonlító, összegző készség,
- feladatmegoldó készség,
- tárgyismeret,
- fogalomismeret,
- tárgyelemző készség.

3.2. A népművészet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabátossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

V. Rész²⁵

SZÍNműVÉSZETI-BÁBMűVÉSZETI ÁG

I. Fejezet

A MűVÉSZETI ÁG SPECIÁLIS SZABÁLYOZÁSA

AZ ALAPFOKÚ SZÍNműVÉSZETI-BÁBMűVÉSZETI KÉPZÉS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

1. Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi-bábszínházi nevelés - figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi-dramatikus tapasztalatait - lehetőséget biztosít a színművészet-bábművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására.

2. A képzés lehetővé teszi a színművészet területén

- minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételt;
- a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését;
- differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, azok széles körű alkalmazását;
- az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését;
- a színjáték kulturális tradícióinak megismerését;
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését;
- azt, hogy a tanulók az élet más területein elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazni tudják;
- minél több élő és felvett színházi előadás, köztük társaik által készített produkciók megtekintését;
- a színházi-drámai formával való kísérletezést, továbbá a színjátéknak mint művészi kommunikációs formának megtapasztalását;
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák; a közös alkotómunka örömteli együttlétét;

- az önkifejezést;
- az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat a színházi tanulmányaik során hasznosítani is tudják.

3. A képzés lehetővé teszi a bábművészet területén

- minél változatosabb bábos tevékenységformákban való részvételt;
- a bábos és maszkos játékok kulturális tradícióinak megismerését;
- a bábszínvadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését (tér, idő, kép, ritmus, tempó stb.);
- az alapvető bábszínvadi technikák megismerését;
- a bábjátékos technikákkal való kísérletezést, továbbá a bábjáték mint művészi kommunikációs forma megtapasztalását;
- a tanulók bábjátékkal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését;
- a tanulók képesség és adottság szerinti differenciált foglalkoztatását;
- az önkifejezést;
- az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat bábos tanulmányaik során hasznosítani is tudják;
- a tanulók másutt szerzett ismereteinek (tánc- és mozgásművészet, dráma, történelem, irodalom, vizuális kultúra stb.) alkalmazását, esetenként integrálását;
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák;
- minél több élő és felvett bábelőadás, köztük társaik által készített produkciók megtekintését.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

A képzés tanszakai:

- színjáték tanszak
- bábjáték tanszak

SZÍNJÁTÉK TANSZAK

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 évfolyam

Óraterv (óraszámok heti bontásban)

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy Drámajáték	2	2	2	2	2	2	2	2				
Színjáték									2	2	3	3
Kötelező tantárgyak			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1		
Beszédgyakorlatok			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1		
Mozgásgyakorlatok			1	1	1		1	1	1	1	1	1
Kötelezően választható tantárgyak												
Szabadon választható tantárgyak	(2)	(2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2- (4)	2- (4)	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-6	4-6	4-6	4-6

Megjegyzés: a fenti táblázat Összesen rovatában az első számok a minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő dőlt számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A képzés tantárgyai

Főtárgy:

- drámajáték (2) + (1-6. évfolyam),
- színjáték (7-10. évfolyam).

Megjegyzés: a főtárgy neve ott és akkor változik, amikor a színjáték nevelésben való felhasználása - a drámai-színházi nevelés - mellett hangsúlyossá válhat a színházi (technikai) képzés.

Kötelező tantárgyak:

- beszédgyakorlatok (1-8. évfolyam),
- mozgásgyakorlatok (1-8. évfolyam).

Kötelezően választható tantárgyak

Megjegyzés: A 7-8. évfolyamon a kötelező tantárgyak magas óraszámja miatt nincs választási kötelezettség (az alábbi tantárgyak - természetesen - választhatók).

- vers- és prózamondás (az 1. évfolyamtól választható),
- bábjáték (a 4. évfolyammal bezárólag választható),
- tánc- és mozgásszínházi tréning (az 5. évfolyamtól választható),
- kreatív zenei gyakorlat (az 1. évfolyamtól választható),
- színházismeret (a 3. évfolyamtól választható),
- beszédtechnika (a 3. évfolyamtól választható).

Szabadon választott tantárgyak (a helyi igények és lehetőségek függvényében)

Néhány javaslat

- pantomim (a 4. évfolyamtól) - a bábjáték tanszak azonos elnevezésű tantárgya,
- színház történet (az 5. évfolyamtól),
- színháztechnika (szcenika) (a 7-10. évfolyam),
- zenés színházi képzés (a 7. évfolyamtól),
- dramaturgiai-rendezői ismeretek (9-10. évfolyam),
- drámajáték-vezetői ismeretek (9-10. évfolyam).

BÁBJÁTÉK TANSZAK

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 évfolyam

Óraterv (óraszámok heti bontásban)

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy Bábjáték	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgyak			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1
Bábmozgatás			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5				
Bábkészítés			1	1	1							
Beszéd és ének			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon választható tantárgyak	(2)	(2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2- (4)	2- (4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Megjegyzés: a fenti táblázatok Összesen rovatában az első számok a minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő dőlt számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A képzés tantárgyai

Főtárgy:

- bábjáték (2) + (1-10. évfolyam)

Kötelező tantárgyak:

- bábmozgatás (1-10. évfolyam),
- bábkészítés (1-6. évfolyam),
- beszéd és ének (1-3. évfolyam).

Kötelezően választható tantárgyak

Megjegyzés: Az 1-2-3. évfolyamon a kötelező tantárgyak magas óraszámja miatt nincs választási kötelezettség (az alábbi tantárgyak - természetesen - választhatók).

- vers- és prózamondás (az 1. évfolyamtól) - a színjáték tanszak azonos elnevezésű tantárgya,
- bábszínházismeret (a 3. évfolyamtól) - a színjáték tanszak színházismeret elnevezésű tantárgya, bábszínházi kiegészítéssel,

- beszédtechnika (a 3. évfolyamtól választható) - a színjáték tanszak azonos elnevezésű tantárgya,
- pantomim (a 4. évfolyamtól),
- kreatív zenei gyakorlat (a 4. évfolyamtól) - a színjáték tanszak azonos elnevezésű tantárgya,
- bábszínészet (7-10. évfolyam),
- báb- és díszlettervezés (7-10. évfolyam),
- színpadtechnika (szcenika) (7-10. évfolyam).

Szabadon választott tantárgyak (a helyi igények és lehetőségek függvényében)

Néhány javaslat

- választott bábtechnika,
- bábtörténet,
- tánc- és mozgásszínházi tréning - a színjáték tanszak azonos elnevezésű tantárgya,
- drámajáték - a színjáték tanszak azonos elnevezésű tantárgya.

A színművészeti-bábművészeti oktatás kötelezően előírt tantárgyainak és azok óraszámainak a figyelembevétele mellett, a tanuló más művészeti ág (zeneművészeti, táncművészeti, képző- és iparművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

A SZÍNMŰVÉSZETI-BÁBMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A színművészet területén

Készítse fel a tanulót

- drámai szövegek értő - színészi szempontokat figyelembe vevő - olvasására,
- különböző színészi technikák tudatos alkalmazására,
- színházi improvizációra,
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel,
- egyes színházi stílusoknak megfelelő színészi játéokra,
- különféle szerepek megformálására,
- a rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazására a szerepalkotás során,
- színházi előadások elemzésére, értékelésére.

Ismertesse meg a tanulóval

- a színházi alapfogalmakat/szakkifejezéseket,
- a drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását,
- a legfontosabb történeti és/vagy kortárs színházi stílusokat, a színházi műfajokat,
- a szöveg- és előadáselemzés szempontjait,
- a színészi játék alapvető iskoláit,

- a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit,
- a színház jelenkori közösségi, társadalmi szerepét,
- napjaink színházi struktúráját.

A bábművészet területén

Készítse fel a tanulót

- a bábjáték alkotófázisaiban való részvételre,
 - a partnerekkel való alkotó együttműködésre,
 - a színpadi szituációnak megfelelő improvizációra,
 - a bábjáték komplexitásában rejlő lehetőségek felismerésére és alkalmazására,
 - arra, hogy átlássa egy-egy bábtechnika és színpadtechnika alkalmazási lehetőségeinek határait,
 - annak felismerésére, hogy egy-egy téma milyen bábtechnikai és színpadtechnikai keretek között bontható ki leginkább,
 - arra, hogy önálló feladatmegoldás esetén témaválasztását és a technikai megoldás melletti döntését indokolja, s azt (tanári segítséggel) a megvalósításig végigvezesse,
 - a tanári/rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
 - jelenet vagy jelenetsor gyakorlás útján történő eljátszására és reprodukálására,
 - különféle szerepek megformálására,
 - az előadás/próba folyamán szükség szerinti háttérmunkára, munkája során a színpad iránti alázatra,
 - egyes színházi stílusoknak megfelelő játékmódra.
- Ismertesse meg a tanulóval
- a bábszínházi alapfogalmakat/szakkifejezéseket,
 - az animáció útján történő kifejezés sajátosságait,
 - a főbb báb- és színpadtechnikák elméletét, gyakorlatát,
 - a bábszínpadi konvenciókat,
 - a bábjáték kultúrtörténeti szerepét, tradícióit,
 - a darab-, szerep- és előadás-elemzés szempontjait,
 - a bábjátékos tevékenység összetevőit, azok egymásra épülését, alkalmazását,
 - a rögzített előadásmód és az improvizációs technika közti különbséget, alkalmazási lehetőségeiket, a különböző játékstílusokat,
 - a társművészetekkel való kapcsolódás lehetőségeit,
 - az egyes működési struktúrákat.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Azoknál a vizsgatantárgyaknál, amelyeknél a vizsga tartalmában csoportos gyakorlatsor szerepel, ott a szaktanár a megadott gyakorlatok köréből kiválasztott három különböző gyakorlatsort állít

össze, amelyből a vizsgán a vizsgabizottság által kijelölt egy gyakorlatsort kell elvégezniük a tanulóknak csoportos formában, a szaktanár irányításával.

Vizsgatantárgyak a színjáték tanszakon

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

- drámajáték,
- beszédgyakorlatok vagy mozgásgyakorlatok.

A művészeti záróvizsga tantárgyai:

- színjáték,
- egy választott tantárgy az alábbiak közül
 - = beszédgyakorlatok,
 - = mozgásgyakorlatok,
 - = vers- és prózamondás,
 - = tánc- és mozgásszínházi tréning,
 - = kreatív zenei gyakorlat,
 - = színházismeret,
 - = beszédtechnika.

Vizsgatantárgyak a bábjáték tanszakon

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

- bábjáték,
- bábkészítés vagy beszéd és ének.

A művészeti záróvizsga tantárgyai:

- bábjáték,
- egy választott tantárgy az alábbiak közül
 - = bábmozgatás,
 - = vers- és prózamondás,
 - = bábszínházismeret,
 - = beszédtechnika,
 - = pantomim,
 - = kreatív zenei gyakorlat,
 - = bábszínészet,
 - = báb- és díszlettervezés,
 - = színpadtechnika (szcenika).

Színjáték és bábjáték tanszakon a fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti és bábművészeti ág valamelyik tanszakán vers- és prózamondás, kreatív zenei gyakorlat vagy beszédtechnika tantárgyakból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

4. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

Színjáték tanszakon beszédgyakorlatok, valamint mozgásgyakorlatok tantárgyból előrehozott záróvizsga, bábjáték tanszakon beszéd és ének tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.

5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A színházismeret és bábszínházismeret vizsgatantárgyak osztályzatát az előzetesen elkészített írásbeli feladat és a szóbeli vizsgarész osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti, alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

II. Fejezet

SZÍNJÁTÉK TANSZAK

A DRÁMAJÁTÉK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A drámajáték főtárgy célja, hogy a különböző dramatikus tevékenységformákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejlessze a tanuló érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, készségeit, gazdagítsa önkifejezési formáit, illetve az egyéni és csoportos kreatív folyamatokon keresztül segítse elő a tanulók szocializációjának folyamatát.

A folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a dráma és a színház értő befogadására, értelmezésére, illetve művészi együttműködésen keresztül tanulótársaival együtt drámai és színházi produktumok létrehozatalára.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- figyelme tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre,
- társai, önmaga és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére,
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára,
- a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben,
- érzelmi emlékek felszínre hozására és a szerepjátékokban való kreatív alkalmazására,
- érzékeny kapcsolatteremtésre és annak megtartására,
- tiszta és kifejező verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokra,
- pontos és érzékletes szerepjátékokra társaikkal és egyénileg,
- kreatív dramatizálásra, a dramatizálás alapvető eszköztárának önálló alkalmazására,
- saját teste, mozgásai, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésére, a tér kreatív használatára,

- egyre növekvő intenzitású, tudatosság és mélységű részvételre a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban,

- különböző - felidézett, illetve az emberi világban tapasztalt - érzelmek verbális, vokális, mozgásos, mimikai és a társművészetek eszköztárát is bevonó eszközökkel történő kifejezésére,

- összetett művészi üzenetek közlésére különböző anyag-, tér- és mozgásformák együttes alkalmazásán keresztül,

- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében.

Ismerje

- saját teste lehetőségeit, illetve érzékszervei hatékonyságát,

- a különböző verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét,

- a különböző, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét,

- figyelme tudatos összpontosításának szerepét és módját, a fegyelmezett feladatvégzés feltételeit,

- társai, önmaga és a felnőtt világ megfigyelésének módjait, ennek szerepét a szerepjátékok során és az improvizációkban,

- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák adta lehetőségeket, használatuk lehetséges módjait,

- az empátias képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaival és másokkal való kapcsolatában,

- az érzelmi emlékezet szerepét, alkalmazásának lehetőségeit a szerepjátékokban,

- a kreatív dramatizálás alapvető eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit,

- összetett művészi üzenetek közlésének különböző anyag-, tér- és mozgásformák, illetve a szerepjáték lehetőségeit,

- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetőségeit saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében.

A DRÁMAJÁTÉK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Drámajáték

- improvizáció 2-3 perc

- színpadi produkció

jelenet 3-5 perc

vagy

előadás 15-25 perc

2. A vizsga tartalma

A drámajáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli *kétfős* jelenet lehet.

A szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, legalább tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat. Az egyes tételeknek tartalmaznia kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat.

A vizsgán a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételek közül.

A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített *prózai* színházi produkció (2-3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet.

A tanuló a csoportban, közös akciókban, együttes játékban közreműködve, illetve egyéni színpadi feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról.

3. A vizsga értékelése

A drámajáték gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Improvizáció:

- az instrukciók megértése, követése,
- együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése),
- színpadi jelenlét,
- figyelem, koncentráció (játékban maradás képessége, egyértelmű szerepbe lépés, szituációban maradás, egyértelmű kilépés a szerepből),
- sűrítés képessége,
- a jelenet szerkezete, íve (a jelenet nyitása, zárása, jelenetépítés),
- a színjáték intenzitása,
- színjátszói kifejezőeszközök,
- karakterábrázolás (a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, karakter tartása).

Színpadi produkció:

- a színpadi helyzetek megértése, az önálló játékok közös játékba illesztése,
- együttműködés (a partner impulzusainak elfogadása, erős impulzusok a partner felé, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játékstílus kialakítása, tartása),
- figyelem, koncentráció,
- színpadi jelenlét,
- ritmusérzék (a jelenet tempójának közös kialakítása, együttes tempóváltás),
- a színjáték intenzitása,
- színjátszói kifejezőeszközök,
- karakterépítés (a karakter tartása, tipikus jegyeinek kiemelése),
- atmoszférateremtés.

A BESZÉDGYAKORLATOK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A beszédgyakorlatok tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, az adottságaiknak és képességeiknek megfelelően - dramatikusan és színpadi munkájukban egyaránt - könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez.

Követelmények az alappok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságaiknak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében,
- a követendő és az elvetendő beszédpélda felismerésére hallás alapján,

- a durva légzéstechnikai, hangadási és artikulációs hibák felismerésére mások és saját beszédében.

Ismerje

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat,
- légző-, hang- és artikulációs játékokat, gyakorlatokat hangokkal, mechanikusan sorolható szavakkal és irodalmi szövegekkel,
- a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat,
- az általában érvényes hangsúlyszabályokat,
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét.

Követelmények a tantárgyi program elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- ismert karakterek hangzásának hiteles létrehozására,
- dramatikus és színpadi munkájában az e tantárgy keretében tanultak alkalmazására.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a beszéd dallamának változatait és kifejező hatását,
- a beszéd váltásait (erő, magasság, tempó),
- a szövegek tagolásának, földolgozásának lehetőségeit.

A BESZÉDGYAKORLATOK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszédgyakorlatok

- csoportos gyakorlatsor 10-20 perc
- egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlat 2-3 perc

2. A vizsga tartalma

A beszédgyakorlatok vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor

Légző-, hang-, artikulációs, ritmus- és tempógyakorlatok (játékok) köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

Egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlatok

A szó- és mondathangsúly, a hanglejtés, valamint a hangsúly- és hanglejtés-variációk köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatok.

A szaktanárnak 10 tételből álló tételsort kell összeállítania egyénileg elvégezhető feladatokból.

3. A vizsga értékelése

A beszédgyakorlatok vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gyakorlatok, illetve játékok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága,
- koncentráció,
- együttműködés.

A vizsgabizottság nem értékelheti a beszédállapotot.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszédgyakorlatok

- csoportos gyakorlatsor 10-20 perc
- egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlat 3 perc

2. A vizsga tartalma

A beszédgyakorlatok vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor

Légző-, hang-, artikulációs, ritmus- és tempógyakorlatok (játékok) köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

Egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlat

Ismeretlen prózai szöveg (részlet) felolvasása a hangsúly és hanglejtés szabályainak alkalmazásával.

A felolvasásra szánt szöveget a szaktanár jelöli ki.

3. A vizsga értékelése

A beszédgyakorlatok vizsga értékelésének általános szempontjai

Csoportos gyakorlatsor:

- gyakorlatok, illetve játékok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága,
- koncentráció,
- együttműködés.

A vizsgabizottság nem értékelheti a beszédállapotot.

Egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlat (blattolás):

- a szöveg tagolása,
- a hangsúlyszabályok alkalmazása,
- a hanglejtésszabályok alkalmazása,
- a lényeg kiemelése,
- érdekesség.

A MOZGÁSGYAKORLATOK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy célja

- a tanuló felkészítése a csoportos dráma- vagy színjáték-foglalkozásokon történő részvételre;
- az alapvető technikai elemek, a bemelegítés részeinek és folyamatának elsajátíttatása és elméleti megismertetése;
- a próbaállapot elérése csoportkohéziós, speciális mozgásos feladatok, illetve a koncentrációt és a kondíciót fejlesztő gyakorlatok révén;
- az esetleges sérülésektől, az ütközéstől, eséstől, az érintéstől való félelem, illetve tartózkodás kialakulásának megelőzése, elkerülése vagy feloldása a mozgás eszközeivel.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a mozgástréning gyakorlatainak koncentrált és pontos elvégzésére,
- a megfelelő próbaállapot elérésére a tréning gyakorlatainak végrehajtása során,
- általános bemelegítés megtervezésére és levezetésére.

Ismerje

- a bemelegítés menetének élettani hatásait,
- a gyakorlatok egymásra épülésének logikai menetét, lehetőségeit,
- a különböző gyakorlattípusok egymás mellé rendelésének főbb módjait.

Követelmények a tantárgyi program elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül) egy adott színházi feladatnak megfelelő mozgástréning összeállítására, körültekintő levezetésére.

Ismerje

- a mozgástechnikai tréning fontosabb irányzatait, tréningstílusokat,
- a mozgástechnika tréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében.

A MOZGÁSGYAKORLATOK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgásgyakorlatok 10-20 perc

2. A vizsga tartalma

Csoportos gyakorlatsor

Bemelegítő, térformáló, térérzékelő, dinamikai, egyensúly- és vezetékes, bizalom-, ugrás-, esés- és talajgyakorlatok (játékok) köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

3. A vizsga értékelése

A mozgásgyakorlatok vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gyakorlatok, illetve játékok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága (koncentráció, térhasználat, mozgásritmus, mozgáskoordináció, együttműködés).

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgásgyakorlatok 10-20 perc

2. A vizsga tartalma

Csoportos gyakorlatsor

Lépés járás-, futás-, ugrás- esés-, talaj-, emelés- és támaszgyakorlatok, dinamikai gyakorlatok (játékok) köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

3. A vizsga értékelése

A mozgásgyakorlatok vizsga értékelésének általános szempontjai

- a gyakorlatok, illetve játékok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága (koncentráció, térhasználat, mozgásritmus, mozgáskoordináció, együttműködés).

A SZÍNJÁTÉK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A színjáték főtárgy elsődleges célja, hogy a színházművészet - ezen belül is elsősorban a színjáték

- iránt érdeklődő tanulók számára lehetőséget biztosítson a színjátékon keresztül történő

önkifejezésre, a színpadi munka alapjainak elsajátítására, valamint a színházi szakmák tevékenységi körének megismerésére. Törekednünk kell arra, hogy az oktatást a tanulók életkori sajátosságaihoz, adottságaihoz, és képességeihez igazítsuk. Mindez természetesen nem azt jelenti, hogy a képzéssel szemben ne lennének tartalmi és formai vonatkozású minőségi követelmények. Éppen ellenkezőleg: a színjáték főtárgy tanításán keresztül a tanárnak arra kell törekednie, hogy a fiataloknak a színházi és színjátékos ismereteket a számukra legérvényesebb és leghatékonyabb módon közvetítse.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a különböző színészi technikák tudatos alkalmazására,
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel,
- egyes színházi stílusoknak megfelelő színészi játéokra,
- más művészeti ágak területéről származó ismereteik alkalmazására a szerepalkotás során,
- színházi improvizációra,
- különféle szerepek megformálására,
- drámai szövegek értő - színészi szempontokat figyelembe vevő - olvasására,
- színházi előadások elemzésére, értékelésére,
- a rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- a valóságon keresztül értelmezni a színházat, illetve a színházon keresztül a valóságot.

Ismerje

- a drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását,
- az alapvető színházi szakkifejezéseket,
- a legfontosabb kortárs és/vagy történeti színházi stílusokat, színházi műfajokat,
- a szöveg- és előadáselemzés szempontjait és módszereit,
- a színészi játék alapvető iskoláit,
- a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit,
- a színház jelenkori társadalmi szerepét, napjaink színházi struktúráját.

A SZÍNJÁTÉK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Színjáték

- improvizáció 3-5 perc
- színpadi produkció
 - jelenet 5-7 perc
 - vagy
 - előadás 15-40 perc

2. A vizsga tartalma

A színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges és szöveg nélküli *kétfős* jelenet lehet.

A szaktanárnak - a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő - legalább tíz kétfős improvizációs feladattal álló tételsort kell összeállítania. A tételsornak szöveggel és szöveg nélkül elvégzendő feladatokat egyaránt kell tartalmaznia. Az egyes tételekben meg kell adni a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat.

A vizsgán a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételek közül.

Az etűd bemutatása után a vizsgabizottság instrukciók alapján variációk bemutatását kéri.

A felkészülési idő 5 perc.

Színpadai produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített prózai színházi produkció (2-3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet.

A produkcióban a tanulónak egyéni feladatok, önálló akciók végrehajtásával kell közreműködnie.

3. A vizsga értékelése

A színjáték gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Improvizáció:

- Az instrukciók megértése, követése,
- a színpadai megjelenítés alapvető szabályainak alkalmazása (érthetőség, láthatóság),
- együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése, rugalmasság - reakció váratlan történésekre),
- stílusérzék (közös játékstílus kialakítása, a választott stílus megtartása, illetve együttes stílusváltás, vagy a játékstílusok tudatos ütköztetése a kifejezés érdekében, az egyes elemek - gesztus, beszédmód, nyelv, mozgás - egysége),
- figyelem, koncentráció,
- karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága),
- a színjáték hitele (az ábrázolás mélysége, igazságtartalma, személyessége, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása),
- az improvizáció „dramaturgiája” (a jelenet indítása, jelenet zárása, cselekményépítés, sűrítés képessége, feszültségteremtés, fordulatok),
- atmoszférateremtés,
- színjátszói kifejezőeszközök, intenzitás,
- fantázia ötletesség, humor.

Színpadai produkció (előadás, jelenet):

- koncentráció, figyelem,
- együttműködés (a jelenet tempójának közös kialakítása, a partner impulzusainak elfogadása, erős impulzusok küldése a partner felé, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játékstílus kialakítása, tartása),
- hiteles játékmód (nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök hiteles alkalmazása, személyessége, életélmények, tapasztalatok játékká formálása, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása),
- a játék intenzitása,
- karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága, a karakterábrázolás elmélyítése, személyessé tétele),
- stílusérzék (alkalmazkodás a produkció játékstílusához, közös stílushoz illeszkedő színjátékos kifejezőeszközök),
- ritmusérzék (a játék tempójának érzékelése, tartása, pontos, társakhoz igazodó tempóváltás),
- feszültségteremtés,
- atmoszférateremtés.

A TÁNC- ÉS MOZGÁSSZÍNHÁZI TRÉNING TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy célja

- a tanulók megismertetése fizikai jelenlétük lehetőségeivel, korlátaival s az ezekből adódó feladatokkal;
- a mozgáskoordináció és a fizikai képességek fejlesztésén keresztül az önelfogadás lassú folyamatának segítése;
- a nonverbális közlés mód, valamint a testbeszéd megértetése és használhatóvá tétele;
- a test alkalmassá tétele különböző érzelmi állapotok és helyzetek megjelenítésére s az ez iránt való érzékenységre;
- a mozgásban fellelhető szabadságérzet megtapasztaltatása;
- színházi helyzetekben történő, mozgásra épülő feladatok ellátására való alkalmasság megteremtése.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- az adott színházi helyzetnek megfelelő mozgásszínházi eszközök megválasztására,
- karakterábrázolásra a mozgás eszközeivel,
- mozgásimprovizációra, az improvizáció esetleges rögzítésére.

Ismerje

- az alapvető mozgásművészeti szakkifejezéseket.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- a különböző tánc- és mozgásszínházi technikák tudatos alkalmazására,
- színészi jelenlét felmutatására mozgásszínészi játékban,
- tánc- és mozgásszínházi előadások elemzésére és értékelésére,
- rendezői instrukció követésére, az adott szituáció mozgásban történő megoldására.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a tánc- és mozgásszínház működésének struktúráját, alkalmazási területeit,
- a legfontosabb történeti és kortárs tánc- és mozgásszínházi stílusokat,
- a tánc- és mozgásszínházi előadás elemzésének szempontjait,
- a mozgásszínészi alkotómunka főbb összetevőit, fázisait és menetét,
- a tánc- és mozgásszínház helyét és szerepét a színházi struktúrában.

A TÁNC- ÉS MOZGÁSSZÍNHÁZI TRÉNING TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Tánc- és mozgásszínházi tréning

- etűd 5-7 perc

vagy

- előadás 15-25 perc

2. A vizsga tartalma

Tánc- és mozgásszínházi produkció

A produkció választott irodalmi mű vagy zenemű mozgásszínházi adaptációjával, illetve rögzített improvizációval készített két-három fős mozgásetűd vagy csoportos előadás lehet.

A produkcióban a tanulónak egyéni feladatok, önálló akciók végrehajtásával kell szereplőként közreműködni oly módon, hogy a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról számot tudjon adni.

3. A vizsga értékelése

A tánc- és mozgásszínházi tréning gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- mozgástechnika,
- karakterábrázolás, hangulatteremtés,
- hitelesség (jelenlét),
- koncentráció, együttműködés.

A SZÍNHÁZISMERET TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy a színjáték tanszak célkitűzései közül minél több élő és felvett színházi előadás megtekintésére, a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítésére nyújt kiemelt lehetőséget. A tanszak általános célkitűzéseinek szellemében a tantárgy lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók felkészült nézőkké, tudatos színjátékosokká váljanak.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- felismerni, hogy saját befogadói élményeiket milyen színházi hatások befolyásolják,
- a színházi előadással kapcsolatos élményeiket, véleményüket világosan, érvekre támaszkodva megfogalmazni,
- a megismert fogalmi készlet alapján megfogalmazni egy-egy színházi előadás legfontosabb sajátosságait, jellegzetességeit,
- a mások által készített előadások tanulságait saját tevékenységükre (is) adaptálni,
- a saját csoportjuk által létrehozott előadások sajátosságait leírni,
- az előadás készítése közben felmerült problémákat összefüggésbe hozni a színházi előadás általánosabb problémáival.

Ismerje

- azt az alkotói folyamatot, amelyben egy-egy értékes előadás létrejön,
- a legfontosabb „színházi mesterségeket”,
- az előadás különböző közreműködőinek szerepét, részvételi módját az alkotói folyamatban,
- azt, hogy saját tevékenységének hol a helye, továbbá mi a szerepe az egész előadás hatásmechanizmusában,
- a színházi előadás legfontosabb alkotórészeit, legyen tudatában annak, hogy ezek az elemek miként kapcsolódnak egymáshoz, hogyan képesek befolyásolni a nézői élményt,
- a színházművészet megközelítésére alkalmas fogalmi készlet legfontosabb elemeit.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- felismerni egy-egy színházi előadás meghatározó alkotóelemeit, azok sajátosságait, felhasználási, kapcsolódási módját,
- a színházi előadást a benne érvényesülő (műfaji, stiláris, illetve formai) konvenciórendszer szerint vizsgálni, értékelni,
- a megismert fogalmi készletet saját csoportja színházi tevékenységére is alkalmazni, azaz a saját munkája során felmerülő problémákra elméletileg is reflektálni,

- egy-egy színházi előadást átfogóan értékelni, eljutni az előadás jellemzőinek leírásától, összetevőinek elemzésétől a színházi műalkotás értelmezésig.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a színházművészet legfontosabb kifejezőeszközeit,
- a műfaji, stílári, illetve formai konvenciórendszereknek a legfontosabb sajátosságait, felhasználási lehetőségeit,
- a konkrét előadások elemzésében, értelmezésében felhasznált fogalmakat, azok meghatározásait, kapcsolódásukat, továbbá helyüket, szerepüket a különféle színházi konvenciórendszerekben, illetve más művészeti, irodalmi, esztétikai fogalmakkal való összefüggéseiket,
- az előadás alkotóelemeinek hatásmechanizmusait, azok miként befolyásolják a nézői élményt, hogyan szolgálják az előadás jelentését.

A SZÍNHÁZISMERET TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga előzetesen elkészített írásbeli feladatból és szóbeli vizsgarészből áll.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Színházismeret 10 perc

2. A vizsga tartalma

Előadáselemző esszé

A tanulónak a szaktanárral egyeztetett lista alapján választott előadásról előadáselemző esszét kell készítenie. Az előadás hivatásos társulat, színházi műhely vagy diák- illetve gyermekszínházi csoport választott előadása lehet. Az esszét a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt legalább 15 nappal be kell nyújtania a vizsgát szervező intézménynek.

A tanuló csak akkor bocsátható szóbeli vizsgára, ha előadáselemző dolgozata megfelelt.

A színházismeret szóbeli vizsga tartalma

A tanuló a szaktanár által összeállított legalább tíz tételből álló tételsorból húz a vizsgán. A tételek tartalma az alábbiakra épül:

- a színházi előadások összetevői, kapcsolatuk és szerepük az előadásban, az összetevők jelentéshordozó szerepe,
- színpadtípusok,
- színházi stílusok, műfajok,
- a színházi előadások létrejöttének folyamata,
- fontosabb színházi mesterségek,
- a színházi előadások különböző közreműködőinek szerepe az előadás létrejöttének folyamatában.

3. A vizsga értékelése

Az előadáselemző esszé értékelésének általános szempontjai:

- a feladat megértése,
- az ismeretek gazdagsága,
- a téma kidolgozottsága,
- megismerettség, nyelvhelyesség.

A színházismeret szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a kérdés megértése,
- az ismeretek gazdagsága,
- a téma kifejtettsége,
- a kifejezés pontossága, érthetősége.

A BÁBJÁTÉK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók a bábjátékot mint komplex kifejezési formát ismerjék meg a bábkészítés, a bábmozgatás, a (színpadi) játék stb. szintéziseként. Az 1-2-3. évfolyamokon az egyszerű mozdulatok és színpadtechnikai módok megismerése és azok játékos alkalmazása a cél, míg a 4. évfolyamokon a kísérletező, kutató munka és a nagyobb technikai tudást igénylő, esetleg bemutatóval végződő felkészülés a jellemző.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- tanári/rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- jelenet vagy jelenetsor gyakorlás útján történő eljárásaira és reprodukálására,
- színpadi szituációnak megfelelő improvizációra,
- a partnerekkel való alkotó együttműködésre,
- a bábjáték komplexitásában rejlő lehetőségek felismerésére és alkalmazására,
- önálló feladatmegoldás esetén témaválasztásának és a technikai megoldás melletti döntésének az indoklására, s arra, hogy azt (tanári segítséggel) a megvalósításig végigvezesse.

Ismerje

- az animáció útján történő kifejezés sajátosságait,
- a bábjátékos tevékenység összetevőit, azok egymásra épülését, alkalmazását,
- az alapvető bábszínpadi konvenciókat,
- az alapvető szakkifejezéseket,
- a főbb báb- és színpadtechnikákat.

BÁBJÁTÉK TANSZAK

A BÁBJÁTÉK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tanszak általános céljain és feladatain belül az előkészítő képzés speciális célja, hogy a tanulók - a kisiskoláskor életkori sajátosságainak megfelelően - játékos gyakorlatok keretében sajátítsák el a legalapvetőbb bábos, drámai kifejezésformákat, törekedve az expresszív alkotóképesség megőrzésére, illetve fejlesztésére; megtapasztalhassák a bábkészítés, a figurateremtés lehetőségeit; a megszemélyesítő, önkifejező játék által fejlődjön manipulációs készségük; a bábok mozdulatával, térbe helyezésével fejlődjön mozgáskoordinációjuk, térérzékelő, kommunikációs és kapcsolatteremtő képességük.

Az alapfokú képzés során a tanulók a bábjátékot mint komplex kifejezési formát ismerjék meg a bábkészítés, a bábmozgatás, a (színpadi) játék stb. szintéziseként. Az 1-2-3. évfolyamokon az egyszerű mozdulatok és színpadtechnikai módok megismerése és azok játékos alkalmazása a cél, míg a 4-5-6. évfolyamokon a kísérletező, kutató munka és a nagyobb technikai tudást igénylő, esetleg bemutatóval végződő felkészülés a jellemző.

A bábjáték tantárgy célja és betöltendő feladata, hogy az egyes részterületekre szakosodott tanulók tevékenységének érvényesüléséhez teret adjon, évfolyamonként legalább egy bemutatásra szánt (vizsga-) előadásban összefogja azt, és mindezt a jól megalapozott mesterségbeli tudás művészi szint felé közelítésének, a művészi érzékenység és látásmód kialakításának szándékával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a tanári/rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- jelenet vagy jelenetsor gyakorlás útján történő eljátszására és reprodukálására,
- színpadi szituációnak megfelelő improvizációra,
- a partnerekkel való alkotó együttműködésre,
- a bábjáték komplexitásában rejlő lehetőségek felismerésére és alkalmazására,
- annak felismerésére, hogy egy-egy téma milyen báb- és színpadtechnikai keretek között

bontható ki leginkább,

- arra, hogy átlássa egy-egy báb- és színpadtechnika alkalmazási lehetőségeinek határait,
- önálló feladatmegoldás esetén témaválasztásának és a technikai megoldás melletti döntésének indoklására, s arra, hogy azt (tanári segítséggel) a megvalósításig végigvezesse.

Ismerje

- az animáció útján történő kifejezés sajátosságait,
- a bábjáték kultúrtörténeti szerepét, tradícióit,
- a bábjátékos tevékenység összetevőit, azok egymásra épülését, alkalmazását,
- a bábszínpadi konvenciókat,
- az alapvető szakkifejezéseket,
- a főbb báb- és színpadtechnikák elméletét, gyakorlatát.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- az emberi és technikai tényezők összehangolt alkalmazására,
- különféle szerepek megformálására,
- az előadás/próba folyamán szükség szerinti háttérmunkára, munkája során a színpad iránti alázatra,

- a bábjáték alkotófázisaiban való részvételre,
- elméleti és gyakorlati tudása összekapcsolására,
- egyes színházi stílusnak megfelelő játékmódra.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a darab-, szerep- és előadás-elemzés módszereit,
- a rögzített előadásmód és az improvizációs technika közti különbséget, alkalmazási lehetőségeiket, a különböző játékstílusokat,
- a társművészetekkel való kapcsolódás lehetőségét,
- az egyes működési struktúrákat.

A BÁBJÁTÉK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Bábjáték

- egyéni 3-5 perc
vagy
- páros 5-10 perc
vagy
- csoportos 10-20 perc

2. A vizsga tartalma

Bábszínpadai produkció

A produkció drámai, dramatizált vagy szerkesztett mű alapján, illetve zenei vagy képzőművészeti alkotás bábszínpadai adaptációjával vagy rögzített improvizációval készített jelenet vagy előadás lehet. A tanuló produkciójában *szabadon választott bábtechnikát* alkalmazhat.

3. A vizsga értékelése

A bábjáték gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- bábmozgatás,
- nyelvi kifejezőeszközök használata,
- az animációval történő kifejezés ereje, hitelessége,
- a bábmozgatás, a díszletek, kellékek használata és használatuk összhangja,
- együttműködés (páros vagy csoportos produkció esetén), koncentráció.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Bábjáték

- egyéni 5-10 perc vagy
- páros 10-20 perc vagy
- csoportos formában 15-30 perc

2. A vizsga tartalma

Bábszínpadai produkció

A produkció drámai, dramatizált vagy szerkesztett mű alapján, illetve zenei vagy képzőművészeti alkotás bábszínpadai adaptációjával vagy rögzített improvizációval készített jelenet vagy előadás lehet. A tanulónak produkciójában *legalább két különböző választott bábtechnikát kell* alkalmaznia.

3. A vizsga értékelése

A bábjáték gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- bábmozgatás,
- nyelvi kifejezőeszközök használata,
- az animációval történő kifejezés ereje, hitelessége,
- a bábmozgatás, a díszletek, kellékek használata és használatuk összhangja,
- más művészeti ágban szerzett ismeretek alkalmazása,
- együttműködés (páros vagy csoportos produkció esetén), koncentráció.

A BÁBMOZGATÁS TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

Az alapfokú képzés célja, hogy lehetőséget biztosítson a tanulók számára tárgy-bábok és általában a holt anyag mozgás-mozgatás általi „életre keltésének”, valamint a tradicionális bábtechnikák működési elvén készíthető egyszerűbb kivitelezésű bábok mozgatásának tanulmányozására, továbbá a természetes mozgások (ember, állat, növények, természeti jelenségek) megfigyelés alapján történő utánzására, a mozgások stilizált vagy realista ábrázolására.

A továbbképző célja és feladata ezen ismeretek elmélyítése, a technikai tudás tökéletesítése. A továbbképző évfolyamokon a tanulók érdeklődésük és képességeik szerint orientálódhatnak az

előadó-művészet (bábszínészet) vagy a manuális tevékenységek (báb- és díszletkészítés, díszlettervezés) irányába, de mindkettő esetében alapvető a bábmozgatásban való jártasság.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a tanári instrukciók mentén végzett munkára,
- bemutatott és/vagy önállóan megtervezett mozdulatsor gyakorlás általi elsajátítására, reprodukálására,
- egyszerű bábmozgatási technikák színpadi tartalomnak megfelelő alkalmazására,
- az ismert bábtechnikák, illetve azok mozgatási elvének tudatos alkalmazására,
- a megismert mozgatási technikák improvizáció során történő alkalmazására.

Ismerje

- a bábmozgatással kapcsolatos alapvető szakkifejezéseket,
- az általuk használt bábu felépítését, alkotórészeinek elnevezését.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- az általuk készített bábu színpadi tartalomnak megfelelő mozgatására,
- bonyolult mozgatási technikájú bábu működtetésére,
- kifejező, karakternek megfelelő bábmozgatásra.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- az egyes bábtechnikák használatára vonatkozó konvenciókat, azok alkalmazását,
- az egyes bábtechnikák lehetséges színpadtechnikai alkalmazását.

A BÁBMOZGATÁS TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A bábmozgatás gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Bábmozgatás

- mozdulatsor kesztyűsbábokkal és marionett technikával 3-6 perc
- rögtönzött tárgyanimáció 2-3 perc

2. A vizsga tartalma

A bábmozgatás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Mozdulatsor kesztyűsbábokkal és marionett technikával

A tanulónak két mozdulatsort kell bemutatnia technikáinként 2-3 perc időtartamban

- kétkezes játékkal, kesztyűsbábokkal, két-három karakter szerepeltetésével, kellék- és díszlethasználatával,
- bonyolultabb marionett technikával (legalább 6 ponton irányított bábbal), díszlethasználatával.

A mozdulatsort a tanulónak a kötelező mozgáselemek felhasználásával kell a vizsgát megelőzően megterveznie és begyakorolnia.

Kötelező mozgáselemek: járás, hajlás, leülés, lefekvés, felülés, felállás, térdelés, bukfenc, mászás, ugrás.

Rögtönzött tárgyanimáció

A tanuló egy vagy több szabadon választott tárgy animálásával etűdöt készít és mutat be.

A vizsga helyszínén biztosítani kell a tanulók létszámának megfelelő, de legalább tizenöt darab környezetünkben található használati tárgy (pl. cipő, üvegek, konyhai eszközök).

A felkészülési idő 10 perc.

A vizsgán a tanuló a bábmozgatás valamennyi feladatát bemutathatja szöveggel vagy szöveg nélkül, illetve zene vagy hangeffektusok beépítésével. Szükség szerint igénybe vehet segítő (pl. kellékhasználatához, zenei, illetve hangtechnikai eszközök, hangeffektusok alkalmazásához). Az „untermann” személyéről a tanulónak kell gondoskodnia.

3. A vizsga értékelése

A bábmozgatás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

- karakterek, állapotok, érzelmek megformálása a báb kifejező mozzgatásával,
- a mozzdulatok kivitelezésnek pontossága,
- a mozzgássor folyamatossága,
- a gesztusok kifejezőereje,
- kontaktus a bábok között, a két kéz összehangolt játéka (kétkézes játéknál),
- a tekintet tudatos irányítása,
- a kézmozgás általi közvetett vagy közvetlen kifejezőkészség,
- játékos és kellékes együttműködése, a mozzgató kéz és a kellék együttes mozzgása,
- a zene vagy hanghatások és a mozzgás összhangja,
- a bábok nézőkkel való kommunikációja.

A rögtönzött tárgyanimációnál az előbbieken túl:

- absztraháló képesség,
- kreativitás,
- fantázia.

A BÁBKÉSZÍTÉS TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A bábkészítés tantárgy a bábjáték főtárggyal összhangban, a tanulók politechnikai előképzettségét, eltérő fejlődési ütemét figyelembe véve kívánja a bábtervezés és a kivitelezés alapismereteit elsajátíttatni. A tantárgy a tanulók fejlődését leginkább az egyre igényesebb kivitelezés, a technológiai megoldások alkalmazása, továbbá a stílusérzék és a globális tervezői látásmód kialakítása terén szolgálja: A tantárgy keltse fel a tanulók figyelmét e sajátos kifejezési forma iránt, nyújtson megfelelő alapot a továbbképző évfolyamok tanulmányaihoz.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- térben, arányokban és színekben gondolkodni,
- a különböző bábtechnikák között biztonsággal eligazodni,
- egyes bábtechnikák, technológiák alkalmazási lehetőségét felmérni,
- a szükséges anyagokat, technológiákat alkalmazni,
- a báb működési rendszerét az esztétikai megjelenéssel összhangban elkészíteni,
- a tervezési és kivitelezési munka fázisait megtervezni,
- a színpadtechnikai és bábmozgatósi követelményeknek megfelelő, a bábjátékban meghatározott célokat szolgáló bábút készíteni,
- megfelelő stílusú bábút készíteni, egy adott produkción belül a stílus egységet megtartani,
- az általa készített bábút a bábjáték során használni,
- az esetleges meghibásodásokat, sérüléseket kijavítani,
- a tanár útmutatásait követni, a csapatmunkához alkalmazkodni,
- saját elképzeléseit megvalósítani.

Ismerje

- az alapvető szakkifejezéseket,
- az egyes bábtechnikák működési elvét,

- az egyes bábtechnikák elkészítésének egyszerűbb és bonyolultabb változatait,
- a tervezés és kivitelezés alapvető szempontjait,
- az alapanyagok fontosabb fizikai-kémiai tulajdonságait,
- a kivitelezéshez szükséges eszközöket, technikákat,
- az elkészített bábu alkalmazási lehetőségeit,
- a baleset-megelőzés, munkavédelem szabályait,
- az alapanyagok, munkaeszközök tárolásának rendjét.

A BÁBKÉSZÍTÉS TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Bábkészítés 60 perc

2. A vizsga tartalma

Botosbáb készítése és használata

A vizsgán a tanulónak típusfigurát (pl. király, bohóc, tündér, boszorkány) kell megalkotnia, rögtönzött módon megvalósítva.

Az elkészített bábót a tanuló a játéktérbe helyezve, a báb karakterének megfelelően egyszerű, három elemből álló mozgássor (pl. járás, forgás, dőlés) bemutatásával megmozgatja, láthatóvá téve használhatóságát és vizuális jellemzőit.

A bábkészítéshez szükséges anyagokat és eszközöket a szaktanár által összeállított lista alapján a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.

3. A vizsga értékelése

A bábkészítés gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai.

- karakterábrázolás (színek, formák, arányok, eredetiség, anyagválasztás),
- műfaji sajátosságok figyelembevétele,
- arcelemek megjelenése esetén azok kifejező elhelyezése,
- lényegkiemelés, tárgyalóképeség,
- ötletesség, stilizáltság,
- anyag- és eszközismeret,
- használhatóság,
- manuális és konstruáló képesség,
- bábjátszói alapismeretek,
- művészi hatás.

A BESZÉD ÉS ÉNEK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy célja hozzásegíteni a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, az adottságaiknak és a képességeiknek megfelelően - dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt - könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez; olyan zenei képzést nyújtani, amely (az évek során) a tanulókat képessé teszi maradandó zenei értékek befogadására, reprodukálására, illetve a zenei megnyilvánulási formák újfogalmazásával kreatív zenei tevékenységek folytatására.

Követelmények a tantárgyi program elvégzése után

Beszéd:

A tanuló legyen képes

- hallás alapján fölismerni a követendő és az elvetendő beszédpéldát,
- a durva légzéstechnikai, hangadási és artikulációs hibákat felismerni mások és a saját beszédében.

A tanuló ismerje

- a lazító- és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat,
- a légző-, hang- és artikulációs játékokat, gyakorlatokat hangokkal, mechanikusan sorolható szavakkal,
- a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat.

Ének:

A tanuló legyen képes

- tisztán énekelni egyénileg és csoportosan,
- rövidebb zenei részleteket hallás után visszaénekelni,
- egyenletes lüktetés mellett kísérettel énekelni,
- rövid zenei részletre mozgáskompozíciót rögtönözni,
- kötött verses szövegre egyszerű, kis ambitusú dallamot létrehozni.

A tanuló ismerje

- a karácsonyi és húsvéti ünnepkör szokásdallamait.

A BESZÉD ÉS ÉNEK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és ének

- beszéd 8-10 perc
- ének 8-10 perc

2. A vizsga tartalma

A beszéd és ének gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Beszéd: csoportos gyakorlatsor

Légző-, hang-, artikulációs, ritmus- és tempó-, hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok (játékok) köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

Ének: csoportos gyakorlatsor vagy zenés dramatikus játék

A csoportos gyakorlatsor mozgás és zene vagy ének összehangolására irányuló, valamint ritmus- és dallamimprovizációs gyakorlatok köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

A zenés dramatikusjáték alapját képezik a táncos vagy dramatikus játékok a magyar népi szokásanyagból vagy más népek hangszerkíséretes, illetve *a capella* játékaiból. Követelmény, hogy a csoport tagjai szólóban és együttesen énekelve is megmutatkozzanak a produkcióban. Tartózkodni kell a könnyű műfajú darabok adaptálásától és a play-back technikától.

3. A vizsga értékelése

A beszéd és ének gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Beszéd:

- a gyakorlatok, illetve játékok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága,
- koncentráció,
- együttműködés.

A vizsgabizottság nem értékelheti a beszédállapotot.

Ének:

- tiszta intonáció,
- stílushű előadásmód,
- a mozgás és az ének összehangolása,
- ritmus- és dallaminvenció,
- együttműködés.

A BÁBSZÍNHÁZISMERET TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy a bábjáték tanszak célkitűzései közül minél több élő és felvett bábszínházi, színházi előadás megtekintésére, a tanulók bábszínházzal, színházzal és drámával kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítésére nyújt kiemelt lehetőséget. A tanszak általános célkitűzéseinek szellemében a tantárgy lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók felkészült nézőkké, tudatos bábjátékosokká váljanak.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- felismerni, hogy saját befogadói élményeit milyen színházi hatások befolyásolják,
- a bábszínházi előadással kapcsolatos élményeit, véleményét világosan, érvekre támaszkodva megfogalmazni,
- a megismert fogalmi készlet alapján egy-egy bábszínházi előadás legfontosabb sajátosságait, jellegzetességeit megfogalmazni,
- a mások által készített előadások tanulságait saját tevékenységére (is) adaptálni,
- a saját csoportja által létrehozott előadások sajátosságait leírni,
- az előadás készítése közben felmerült problémákat összefüggésbe hozni a bábszínházi előadás általánosabb problémáival.

Ismerje

- a bábművészet megközelítésére alkalmas fogalmi készlet legfontosabb elemeit,
- azt az alkotói folyamatot, amelyben egy-egy értékes előadás létrejön,
- a legfontosabb „bábszínházi mesterségeket”,
- az előadás különböző közreműködőinek szerepét, részvételi módját az alkotói folyamatban,
- a bábszínházi előadás legfontosabb alkotórészeit,
- azt, hogy saját tevékenységének hol a helye, továbbá mi a szerepe az egész előadás hatásmechanizmusában.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- felismerni egy-egy bábszínházi előadás meghatározó alkotóelemeit, azok sajátosságait, felhasználási, kapcsolódási módját,
- a bábszínházi előadást a benne érvényesülő (műfaji, stílári, illetve formai) konvenciórendszer szerint vizsgálni, értékelni,
- a megismert fogalmi készletet saját csoportja színházi tevékenységére is alkalmazni, azaz a saját munkája során felmerülő problémákra elméletileg is reflektálni,

- egy-egy bábszínházi előadást átfogóan értékelni, eljutni az előadás jellemzőinek leírásától, összetevőinek elemzésétől a színházi műalkotás értelmezéséig.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a bábművészet legfontosabb kifejezőeszközeit,
- a műfaji, stílári, illetve formai konvenciórendszerek legfontosabb sajátosságait, felhasználási lehetőségeit,
- a konkrét előadások elemzésében, értelmezésében felhasznált fogalmakat, azok meghatározásait, kapcsolódásukat, továbbá helyüket, szerepüket a különféle bábszínházi konvenciórendszerekben, illetve más művészeti, irodalmi, esztétikai fogalmakkal való összefüggéseiket,
- az előadás alkotóelemeinek hatásmechanizmusait (azok miként befolyásolják a nézői élményt, hogyan szolgálják az előadás jelentését).

A BÁBSZÍNHÁZISMERET TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga előzetesen elkészített írásbeli feladatból és szóbeli vizsgarészből áll.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Bábszínházismeret 10 perc

2. A vizsga tartalma

Előadáselemzés

A tanulónak a szaktanárral egyeztetett lista alapján választott előadásról előadáselemző esszét kell készítenie. Az előadás hivatásos társulat, színházi műhely vagy diák-, illetve gyermekszínházi csoport választott bábszínházi előadása lehet. Az esszét a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt legalább 15 nappal be kell nyújtani a vizsgát szervező intézménynek.

A tanuló csak akkor bocsátható szóbeli vizsgára, ha előadáselemző dolgozata megfelelt.

A bábszínházismeret szóbeli vizsga tartalma

A tanuló a szaktanár által összeállított legalább tíz tételből álló tételsorból húz a vizsgán. A tételek tartalma az alábbiakra épül:

- a bábszínházi előadás összetevői, kapcsolatuk és szerepük az előadásban, az összetevők jelentéshordozó szerepe,
- bábtechnikák, színpadtípusok,
- a bábszínházi stílusok, műfajok,
- a bábszínházi előadás létrejöttének folyamata,
- fontosabb bábszínházi mesterségek,
- a bábszínházi előadás különböző közreműködőinek szerepe az előadás létrejöttének folyamatában.

3. A vizsga értékelése

Az előadáselemző esszé értékelésének általános szempontjai:

- a feladat megértése,
- az ismeretek gazdagsága,
- a téma kidolgozottsága,
- megismerkedtség, nyelvhelyesség.

A bábszínházismeret szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a kérdés megértése,
- az ismeretek gazdagsága,
- a téma kifejtettsége,
- a kifejezés pontossága, érthetősége.

A PANTOMIM TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy célja

- a pantomimtechnika mozgásművészeti értékű elsajátítása a mozgásszínházi, akrobatikus és a kiegészítő mozgástechnikai elemek közel azonos szintű ismerete mellett;
- a megjelenítés előtérbe helyezése a lejelzéssel, illusztrációval szemben;
- a hiteles belső játék szervesítése a pontos, kifejező testtechnikai jelenléttel;
- a tárgy alkalmazhatóságának, lehetőségeinek ismeretéből adódó feladatok pontosítása;
- a képzési anyag nyújtotta megjelenítő képesség megteremtése és felmutatása.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a pantomimes testtechnika tudatos alkalmazására,
- egy adott dráma arra alkalmas részletének pantomimes eszközökkel történő megoldására,
- karakterábrázolásra a pantomim eszközeivel,
- bármely témában való rögtönzésre,
- szuggesztív előadásmódra az üres térben,
- adott téma lényegi pontjainak kiemelésére, valamint motívumba sűrítésére,
- pantomim és egyéb mozgásművészeti előadások elemző értékelésére,
- a pantomim technikai kelléktárának egyéni módon való interpretálására a csönd, illetve a zene adta, lehetőségek figyelembevételével.

Ismerje

- az alapvető pantomimes és mozgásművészeti szakkifejezéseket,
- a pantomim testtechnikai rendszerét és technikai kelléktárát,
- egy adott téma pantomimben való feldolgozásának kritériumait és módszerét,
- a pantomim előadó-művészet működésének mozgástechnikai, térbeli és dramaturgiai elemeit, illetve feltételeit,
- a pantomim kialakulása és fejlődése szempontjából meghatározó színháztörténeti korszakokat,
- a pantomim és más mozgásművészeti ágak kapcsolatát,
- a pantomim mint képzési terület szerepét a színházi munkában.

A PANTOMIM TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Pantomim 5-10 perc

2. A vizsga tartalma

A pantomim gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Technikai etűd

A technikai etűd szabadon választott pantomimtechnikai elemek felhasználásával, kombinációjával összeállított és begyakorolt mozgássor lehet 3-5 perc terjedelemben.

Drámai etűd

A drámai etűd önálló témaválasztás mellett a sűrítés, absztrahálás szempontjainak figyelembevételével előzetesen elkészített pantomimjáték lehet 3-5 perc terjedelemben.

3. A vizsga értékelése

A pantomim gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Technikai etűd:

- az etűd szerkezete, íve,
- a választott technikai elemek nehézségi foka,
- technikai kivitelezés,
- a tónus és az egyensúly minősége.

Drámai etűd:

- az etűd szerkezete, íve,
- absztrahálás,
- sűrítés,
- a technikai elemek kivitelezése,
- karakterábrázolás,
- az előadó színpadi jelenléte.

A BÁBSZÍNÉSZET TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A képzés célja, hogy mindazok számára, akik az alapfokú képzés során - a bábjáték komplexitásán keresztül - megismerkedtek a bábszínpadi munka színészére, a bábjátékos-animátorra háruló feladatokkal, és gondolataik közvetítéséhez megfelelő eszköznek tartják a bábót, biztosítsa technikai tudásuk és előadói képességeik fejlesztését.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a szerepelemzési, szerepépítési módszereket gyakorlatban alkalmazni,
- élettelen anyag közvetítésével érzelmi, gondolati tartalmakat kifejezni,
- színészi munkáját a bábjáték egészébe illeszteni, annak céljait és szándékát szolgálni,
- rendezői instrukciók mentén dolgozni,
- részterületeken, illetve a társművészetekben szerzett ismereteit a bábszínészi munkában egyesíteni,
- a választott vagy reá bízott szerepet eljátszani,
- a szerepalkotásban önálló gondolatait, egyéniségét érvényesíteni,
- különböző stílusokban játszani.

Ismerje

- a bábszínész/bábjátékos tradicionális játékokban való szerepét,
- az egyes bábtechnikáknak megfelelő játékstílusokat,
- a különféle báb típusok színészi lehetőségeit,
- a bábszínészi szerepalkotás módszereit,
- a bábszínész munkájának a színház más ágazataival, műfajával azonos vagy azoktól eltérő eszközeit.

A BÁBSZÍNÉSZET TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Bábszínészet 5-10 perc

2. A vizsga tartalma

Bábszínpadai produkció

A produkció drámai, dramatizált vagy szerkesztett mű alapján, illetve zenei vagy képzőművészeti alkotás bábszínpadai adaptációjával vagy rögzített improvizációval készített jelenet vagy előadás lehet. A tanulónak egyéni szöveges jelenet(ek)et vagy előadást kell bemutatnia *választott bábtechnika alkalmazásával, kellék- és díszlethasználattal.*

A vizsgán a tanuló szükség szerint igénybe vehet segítőt (pl. kellékhasználatához, zenei, illetve hangeffektusok, hangtechnikai eszközök alkalmazásához). Az „untermann” személyéről a tanulónak kell gondoskodnia.

3. A vizsga értékelése

A bábszínészet gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a figura hiteles megteremtése a báb közvetítésével,
- a beszéd és a mozdítás összhangja, hanggal és mozdatással való ábrázolás ereje,
- nyelvi kifejezőeszközök használata,
- a bábmozgatás kifejezőereje, pontossága, a mozdulatsorok folyamatossága,
- kapcsolatteremtés a közönséggel,
- kettős színészi feladat ellátásánál a bábu és az animátor viszonya,
- koncentráció,
- térhasználat.

A BÁB- ÉS DÍSZLETTERVEZÉS TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A díszlet és a báb - a drámai gondolat és hatás mellett - az előadás ritmusát, folyamatosságát is szolgálja (könnyű díszletváltások: kifejező mozgású, karakteres, egyszerűen elkészíthető és használható bábok stb.), ezért a tervezőnek jó csapatjátékosként, rugalmasan kell alkalmazkodnia a rendező, a színház és a műhely elképzeléseihez, az előadás stílusához stb.

A fentiek miatt a tantárgyat választó tanulóknak a kreativitásuk, manuális készségeik, szín- és formaérzékük fejlesztése mellett szükséges, hogy vizuálisan is képesek legyenek kifejezni magukat, továbbá a báb- és díszletkészítés folyamatában is részt tudjanak venni. A tantárgy célja mindezek elősegítése.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a műhelymunkák során alkalmazott anyagokat, technikákat biztonságosan és gazdaságosan használni,
- minden bábtípust elkészíteni,
- alkalmazkodni a rendező elképzeléseihez, a műhely lehetőségeihez,
- a szakrajz, a színterv, illetve a díszlettervezési gyakorlatok során elképzeléseit közölni a megfelelő díszlettípusokhoz makett segítségével,
- ítéletet alkotni az általa látott előadásról,
- elkészíteni, illetve használni a saját maga által tervezett bábót.

Ismerje

- a színpadon, a díszlet-, illetve bábkészítés során használatos technikákat,
- a történeti stílusokat és a kortárs törekvéseket,
- a bábelőadás létrehozásának fázisait, munkamenetét,
- a színpadi és műhely használatának rendjét, biztonsági előírásait,
- a rokon szakmák (pirotechnikus, sminkes stb.) feladatát, lehetőségeit.

A BÁB- ÉS DÍSZLETTERVEZÉS TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Báb- és díszlettervezés

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Báb- és díszlettervezés 10 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A báb- és díszlettervezés gyakorlati vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Megadott jelenet

- díszleteinek elkészítése makett formájában a játéktér jelzésével,
- egy bábfigurájának elkészítése színtervvel és szakrajzzal.

A tanulónak önállóan kell elkészítenie a szaktanár által megadott jelenetnek a vizsgamunkát, amelyet a szóbeli vizsgarész előtt 15 nappal be kell nyújtania a vizsgát szervező intézménynek.

A tanuló akkor bocsátható szóbeli vizsgára, ha a gyakorlati vizsgamunkája megfelelt.

2.2. A báb- és díszlettervezés szóbeli vizsga tartalma

A vizsga tartalma a tanuló gyakorlati vizsgamunkájához kapcsolódva:

- a tervezés és készítés szempontjai,
- a megvalósítás eljárásai,
- díszletmegoldások,
- a paravánok és a bábtechnikák összefüggései,
- a színpad részei.

A tanuló a vizsgán a kérdező tanár által a vizsgamunkával kapcsolatban feltett kérdésekre válaszol.

3. A vizsga értékelése

3.1. A báb- és díszlettervezés gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- az alapanyag és a megjelenítés összhangja (technika, stílus stb.)
- a makett, a báb, a színterv és a szakrajz kivitelezésének igényessége, pontossága,
- a báb/díszlet képzőművészeti megjelenítése, karaktere, stilizáltsága, mozgathatósága,
- formaalkotó, kifejező, konstruáló, karaktermegjelenítő képesség,
- a méretek és arányok egymáshoz való viszonya,
- a darab témája és a díszlet kapcsolata,
- saját elképzelések kifejezése a vizualitás nyelvén.

3.2. A báb- és díszlettervezés szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a kérdés megértése,
- tájékozottság
 - = a bábtechnikákban,
 - = a színpadok, paravánok típusaiban,
 - = a tartalom és a bábtechnikák összefüggéseiben,
 - = a tartalom és a bábszínpadi látványelemek összefüggéseiben,
- a fontosabb szakkifejezések alkalmazásának helyessége.

A SZÍNPADTECHNIKA (SZCENIKA) TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A szcenikus segít a szín- és látványtervet lefordítani szerkezeti megoldásokra, anyagokra, technikákra. Összehangolja a műhelymunkát a színpadi próbafolyamattal, gondoskodik a kivitelezés biztonságáról, folyamatosságáról, a színpadi berendezések működéséről, a díszletek szállításáról, összeszereléséről stb. Többféle anyaggal kell dolgoznia, többféle mesterségbe kell bepillantást nyernie az asztalosmunkától a lakatoson keresztül a bábmechanizmusok kivitelezéséig.

A képzés célja a felsoroltakhoz szükséges ismeretek és képességek elsajátíttatása, illetve kialakítása.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- értelmezni, illetve elkészíteni a díszlet- és bábtervek kivitelezési és szerkezeti rajzait,
- használni a szerszámokat és berendezéseket,
- a gyakorlati feladatok megoldása során felhasználni a színháztörténet és a színházi stílusok kapcsán tanultakat,
- alkalmazkodni a tanár/rendező, díszlet- vagy bábtervező elképzeléseihez,
- alkalmazkodni a színház, illetve az iskola gazdasági feltételeihez,
- egy megadott báb- és díszlettervhez műszaki leírást, szerkezeti rajzot, kivitelezési tervet készíteni,
- a díszlettervhez homlokzati rajzot, alaprajzot (méretarányosan), járástervet, világítási tervet készíteni.

Ismerje

- a színpadok, bábszínpadok történetét, a szcenika fejlődését,
- a különböző bábfajták mechanikai tulajdonságait, a mozgatás módjait, lehetőségeit,
- a színházban használt fontosabb szakkifejezéseket,
- a színpadi munka tűz- és balesetvédelmi előírásait.

A SZÍNPADTECHNIKA (SZCENIKA) TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Színpadtechnika (szcenika)

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Színpadtechnika (szcenika) 10 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A színpadtechnika (szcenika) gyakorlati vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Megadott díszlettervhez

- előlnézeti és alaprajz készítése méretarányosan,
- bábtervhez szerkezeti rajz, kivitelezési terv készítése.

A tanulónak önállóan kell elkészítenie a szaktanár által megadott díszlettervhez, a vizsgamunkát, amelyet a szóbeli vizsga előtt 15 nappal be kell nyújtania a vizsgát szervező intézménynek.

2.2. A színpadtechnika (szcenika) szóbeli vizsga tartalma

A vizsga tartalma a tanuló gyakorlati vizsgamunkájához kapcsolódva:

- a bábszínházi megjelenítés sajátosságai,
- a bábszínházi stílusok,
- a különböző bábfajták mechanikai tulajdonságai,
- a fontosabb szakkifejezések ismerete,
- a színpadi/műhelymunka során alkalmazott anyagok, eljárások, eszközök, berendezések ismerete, színpadtechnikai tudnivalók,
- tűzbiztonsági feltételek és balesetvédelem.

A tanuló a vizsgán a kérdező tanár által a vizsgamunkával kapcsolatban feltett kérdésekre válaszol.

3. A vizsga értékelése

3.1. A színpadtechnika (szcenika) gyakorlati vizsga értékelésének szempontjai.

- a rajzok és a kivitelezési terv megfelelése a megadott terveknek,
- a kivitelezés igényessége, pontossága.

3.2. A színpadtechnika (szcenika) szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a kérdés megértése,
- tájékozottság
 - = a bábszínházi stílusokban,
 - = a színpadok, paravánok fajtáiban,
 - = a színpadtechnikában,
 - = a különböző bábfajták mechanikájában,
 - = a tűz- és balesetvédelemben,
 - = a színpadi/műhelymunka során alkalmazott anyagok, eljárások, eszközök, berendezések terén,
- a fontosabb szakkifejezések alkalmazásának helyessége.

A TANSZAKOK KÖZÖS TANTÁRGYAI

A VERS- ÉS PRÓZAMONDÁS TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy tanításának célja, hogy a tantárgy megismertesse a tanulókkal

- azokat a pódiumon előadható népköltészeti és (különböző stílusirányzatokhoz, műfajokhoz tartozó) irodalmi alkotásokat, amelyek a mindenkor tanuló érdeklődésére számot tarthatnak, előadhatóak és üzenethordozóak,
- azokat az eljárásmodokat és műelemzési metodikákat, kommunikációs folyamatokat, amelyek eredményeként eljuthatnak a művek üzenetének megfigyeltetéséhez és a helyes közvetítéshez,
- a művészi beszédnek és a nonverbális kifejezésnek azokat az eszközeit, amelyek tudatos működtetésével a tanuló a közönség számára is élménnyé transzponálhatja a megszólaltatott művet,

- a különféle előadói stílusirányzatok jellegzetességeit és markáns képviselőik jeles teljesítményét,
 - a szónoki beszéd, előadás dramaturgiáját, eszközeit és fogásait,
 - a szerkesztés szabályait, a színjátékká formálás törvényszerűségeit,
 - a szakrális és profán szertartásokat és azok összetevőit,
 - a pódiumi rendezés eszközeit, a látvány, akusztika és térszervezés lehetőségeit;
- továbbá ösztönözze a tanulókat arra, hogy
- műveket válogassanak, irodalmi műsort szerkesszenek, szertartásjátékot komponáljanak,
 - faggassák, elemezzék a műveket, nekik és koruknak szóló üzenetet keresvén bennük,
 - próbálják ki önmagukat különféle nyilvános fórumokon, vers- és prózamondó versenyeken,
 - vegyenek részt kommunikációs készségüket fejlesztő drámapedagógiai gyakorlatozásokon,
 - járjanak előadóművészi estekre, szertartásokra, oratórikus előadásokra, s keressék az alkalmat, hogy minél több ilyen témájú lemezt és videót hallgassanak, nézzenek.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- alkalmazni a légző, artikuláló, beszédtechnikai gyakorlatokat,
- alkalmazni a művészi beszéd és a testnyelv kifejező eszközeit, hogy az olvasás során megértett költői, írói üzenetet sajátjukként tudják átadni a hallgatónak, a közönségnek,
- a szöveget elemezni és azt megfogalmazni, miért fontos neki a választott alkotás, és mit kíván azzal üzeni a befogadónak,
- előadni kb. 20 szabadon választott művet, önállóan és verskompozícióban is (verset és prózát - népköltészeti és különböző stílusirányzatokhoz, műfajokhoz tartozó irodalmi alkotásokból válogatva),
- egymás teljesítményét elemezni, körültekintően értelmezni.

Ismerje

- azokat az irodalmi kommunikációs módszereket, amelyek segítségével képes megfejteni a szöveg rejtett, metaforikus üzenetét,
- a lírai és az epikus művek előadásmódja közötti különbségeket (azok érzelmi-gondolati és eseményes-cselekményes voltának függvényében),
- azokat az improvizatív, kreatív gyakorlatokat, amelyeket az előkészület stádiumában játszanak a kommunikációs készség fejlesztése érdekében,
- a hatásos előadói beszéd komponenseit, készítésének és előadásának szabályszerűségeit.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- megfogalmazni szóban és írásban, hogy az adott mű megírására miféle gondolati, érzelmi szándék készítette a költőt, író, s mi az, ami a közvetítő-előadót inspirálja a mű tolmácsolására,
- újabb műveket megszólaltatni,
- megalkotni szerkesztésen alapuló egyszemélyes színjátékukat, továbbá partner segítségével pódiumi térbe helyezni azt (az oratórikus rendezés kívánalmai szerint).

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a szerkesztés dramaturgiai és rendezői szabályait, s legyen képes azokat alkalmazni saját szerkesztői, rendezési gyakorlatában,
- a szertartás funkcióját, szertartásokat, a szertartás játék összetevőit, s mindezek alkalmazási lehetőségeit, módjait,
- a szertartás-színház jeles hivatásos és amatőr produkcióit.

A VERS- ÉS PRÓZAMONDÁS TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Vers- és prózamondás

- szerkesztetlen összeállítás 5-7 perc

vagy

- szerkesztett összeállítás 10 perc

2. A vizsga tartalma

A tanulónak az alábbi összeállítások egyikét alkalmazva kell elkészítenie és bemutatnia egyéni produkcióját.

Szerkesztetlen összeállítás

A tanuló szabadon választott öt művel (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen) készül, a művek összeállításakor nem kell egységes szerkesztői elvet követnie.

A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott produkció(ka)t kell előadnia.

Szerkesztett összeállítás

A tanulónak szabadon választott szerkesztési elvnek megfelelő önálló műsort kell összeállítania. Az összeállítás alapulhat a magyar és a világirodalom alkotásain, dokumentum- és más híryanagokon egyaránt, tartalmazhat zenét és mozgáskoreográfiát. Az anyagválogatást és a szerkesztést a tanulónak önállóan kell végeznie.

Zene-, illetve hangeffektusok, egyéb technikai eszközök alkalmazása esetén a vizsgán igénybe vehető segítő, akinek személyéről a tanulónak kell gondoskodnia.

3. A vizsga értékelése

A vers- és prózamondás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

- előadásmód,
- beszédtechnika,
- anyagválogatás, szerkesztés (szerkesztett összeállítás esetén).

A KREATÍV ZENEI GYAKORLAT TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy célja

- elfogulatlan, felszabadult, ugyanakkor kritikus zenei légkör teremtése, az ösztönös zenei tehetség kibontakoztatása, a zenei készség és széles tájékozottság megteremtése;
- az érzés- és gondolatvilág szavakkal nem megfogalmazható rétegeinek kifejezésre juttatása;
- a zene - mint szavak fölötti hangzó nyelv - sajátos összetevőinek megismertetése;
- a zenei nevelés egyik fő területeként olyan készenléti állapot megteremtése (elsősorban folyamatos ismétlődő gyakorlatok útján), amely hozzásegít a próbához szükséges elmélyült, koncentrált állapot eléréséhez;
- a zenei nevelés másik fő területeként a tulajdonképpeni zenei képzés, amely az évek során a tanulókat képessé teheti maradandó zenei értékek befogadására, reprodukálására, illetve a zenei megnyilvánulási formák újraforgalmazásával kreatív zenei tevékenységek folytatására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a tiszta, kifejező, karakteres éneklésre,
- könnyű, három- és négyzólamú művek eléneklésére (kotta segítségével),

- egyszerű ritmuskíséret rögtönzésére,
- meghatározott stílusban dallam improvizálására.

Ismerje

- a magyar népszokások dallamanyagát,
- a főbb zenei stílusokat.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- a különböző népzenei dialektusok szerinti előadásmódra,
- nehezebb, polifon vokális művek eléneklésére (kotta segítségével),
- bonyolultabb ritmuskíséret rögtönzésére,
- egy szituáció hangeffektusainak megtervezésére,
- hangok, hangszerek felhasználására egy hangulat, kép megteremtése érdekében,
- egy történet valódi vagy stilizált hangokkal történő kísérésére (hangaláfestés konvenció).

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a különböző népzenei dialektusokat, díszítésmódjukat, jellegzetességeiket,
- a 20. század főbb zenei irányzatait,
- az egyszerűbb, házilag is elkészíthető hangszereket.

A KREATÍV ZENEI GYAKORLAT TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Kreatív zenei gyakorlat

- csoportos gyakorlatsor vagy zenés színpadi etűd 10-17 perc
- szólóéneklés vagy dallam-improvizáció 3-7 perc

2. A vizsga tartalma

A kreatív zenei gyakorlat vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor vagy zenés színpadi etűd

A csoportos gyakorlatsort a szaktanár állítja össze. Az összeállítás adjon lehetőséget a zenéhez kötődő színpadi képességek minél színesebb bemutatására:

- a ritmus-, metrum-gyakorlatok során a láb, a kéz és a metrikus ének/beszéd egymástól való függetlenítése,
- az akusztikus drámagyakorlatokban ritmus- és/vagy dallamhangszerek segítségével egy akciósor lekövetése, ellenpontosítása,
- egy többszólamú kórusmű szituációba illesztése.

A zenés színpadi etűd tartalmazhat prózai, illetve mozgásszínházi elemeket, az összeállítás azonban hangsúlyosan zenei fogantatású legyen.

Szólóéneklés vagy dallam-improvizáció

Szólóéneklés: a tanuló tíz szabadon választott dal előadásával készül. A dalanyag kiválasztásánál ügyelni kell a műfaji sokrétűségekre (elbeszélő, illetve lírai műfajú, nép-, illetve műdalok). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott dal(oka)t kell bemutatnia. Az előadásához igénybe vehető élő hangszeres kíséret, amelyről a tanulónak kell gondoskodnia.

Dallam-improvizáció: dallam rögtönzése rövid verses és prózai műre (részletre). A tanulónak a szaktanár által összeállított - rövid, verses, illetve prózai részletekből álló - tételsorokból kell egyet-egyét választania.

3. A vizsga értékelése

A kreatív zenei gyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai

- gyakorlatsor esetén: az elemek ismerete, pontos végrehajtása;
- etűd esetén: a kompozíció íve, megformálása, az együttműködés minősége;
- hangszerhasználat esetén: pontosság, kreativitás, kooperáció;
- éneklés esetén: tiszta intonáció, stílushű előadásmód, szövegérthetőség, prozódiai pontosság (dallamimprovizáció).

A BESZÉDTECHNIKA TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy tanításának a célja, hogy megismertesse a tanulókkal a beszéd elméleti alapjait, a magyar nyelv hangzásának követelményeit. A technikai és kommunikációs gyakorlatok segítségével alakítson ki tiszta, érthető és élvezhető beszédállapotot. Beszédhallásuk és -elemző képességük fejlesztésével tegye alkalmassá a tanulókat szóbeli kifejezőképességük fejlesztésére és az elért beszédállapot megőrzésére. Produkciós helyzetben a tanulók a beszédet célszerűen és magas színvonalon használják.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a beszédanyag részeinek és egészének tudatos irányítására,
- a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájában egyaránt,
- versek, prózai anyagok, szöveges színpadi feladatok igényes, színvonalas megoldására.

Ismerje

- a lazító és a koncentrációs gyakorlatokat,
- a szöveg nélküli és a szöveges légző-, hang- és artikulációs gyakorlatokat,
- a fejlesztő és a szinten tartó beszédgyakorlatokat,
- a hangsúlyszabályokat,
- a hanglejtés változatait.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- a helyes színpadi beszédre bármilyen szerephelyzetben,
- szöveges feladatainak elmondására jó technikával, sokszínű kifejezőeszközökkel,
- mondanivalójának célszerű és élvezhető elmondására.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a korrekciós beszédgyakorlatokat,
- a hangerő, a hangszín, a hangmagasság és a beszédtempó váltásait,
- a gyakori beszédhibákat és a beszéd ritmusának zavarait,
- a főbb dialektusokat,
- a kifejezés nem szóbeli eszközeit,
- a mondanivaló tagolásának lehetőségeit és eszközeit (szünet, váltás, hangsúly, hangszín).

A BESZÉDTECHNIKA TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszédtechnika

- csoportos gyakorlatsor 10-20 perc
- kommunikációs gyakorlatok 5-10 perc

2. A vizsga tartalma

A beszédtechnika gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor

Légző-, hang-, ritmus- és tempó-, valamint artikulációs gyakorlatok köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

Kommunikációs gyakorlatok egyéni, illetve párosformában

A tanulónak legalább egy egyéni és egy páros feladatot kell elvégeznie. A gyakorlatokat a szaktanár állítja össze az alábbi gyakorlatok köréből.

- szinkronizálási gyakorlatok ismert szövegekkel, a kifejezés valamennyi eszközének alkalmazásával;
- helyzetgyakorlatok a testi és a lelki közérzet megszólaltatására, a technikai szövegek felhasználásával;
- blattolás a kifejezés megismert és begyakorolt eszközeinek hatékony alkalmazásával.

A szaktanár legalább tíz egyéni, valamint legalább tíz páros kommunikációs feladatból álló tételesort állít össze, amelyből a tanuló a feladatokat húzhatja.

A páros feladatoknál a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a páros feladatokat tartalmazó tételek közül.

3. A vizsga értékelése

A beszédtechnika gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Csoportos gyakorlatsor:

- a gyakorlatok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága,
- koncentráció,
- együttműködés.

Kommunikációs gyakorlatok:

- verbális és nem verbális közlemények hitelessége,
- **kapcsolatteremtés, együttműködés.**

Legitimációs lap

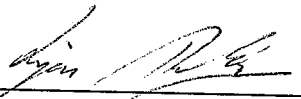
Körtánc Alapfokú Művészeti Iskola

8900 Zalaegerszeg, Landorhegyi út 21.
OM: 102472, Adószám: 18961601-1-20

VÉLEMÉNYEZÉSI, EGYETÉRTÉSI, JÓVÁHAGYÁSI ZÁRADÉK:

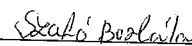
a Körtánc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját a szülői szervezet megtekintette, engedélyezte, és 2021. augusztus 27-én egyetértését adta.

Zalaegerszeg, 2021. augusztus 27.

A szülői közösség elnöke

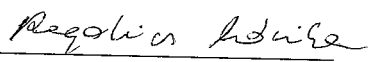
A Körtánc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját a diákönkormányzat megtekintette, véleményezte, és 2021. június 15-én egyetértését adta.

Zalaegerszeg, 2021. június 15.

Diákönkormányzat elnöke

A Körtánc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2021. augusztus 27-én elfogadta.

Zalaegerszeg, 2021. augusztus 27.

nevelőtestület képviselőjében

